

Slovenska stenografija

Priredil: Fr. Novak.

Cena 52 K.

V Ljubljani 1921.

Založila Jugoslovanska knjigarna.

Natisnili J. Blasnika nasled.

Slovenska STENOGRAFIJA

Priredil

FR. NOVAK

Prvi del.

Korespondenčno pismo.

Četrta, bistveno neizpremenjena izdaja.

Odobreno z razpisom poverjenišтва za uk in bogočastje
dne 18. svečana 1921 šte. 853.

V LJUBLJANI 1921.

ZALOŽILA JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA.

Natisnili J. Błasnika nasled.

H2. 114

Vse pravice pridržane.

0300019124

273

21.

Vsebina in kazalo.

	Stran
Uvod	V
Stenogram.	
§ 1. Liniatura; razdelba znakov	1
§ 2. <i>b, p, m, d; e, a</i>	1
§ 3. <i>n, r, k</i>	2
§ 4. <i>nj, rj, mn (=mnj)</i>	2
§ 5. <i>l (=lj)</i> in <i>s</i>	3
§ 6. <i>g, v, j</i>	3
§ 7. <i>o</i>	4
§ 8. <i>i</i>	5
§ 9. <i>u</i>	7
§ 10. Zložki malih in srednjih znakov	8
§ 11. <i>č, š, ž, h</i> in njih zložki	14
§ 12. <i>z</i> in njegovi zložki	18
§ 13. <i>c</i> " " "	20
k 14. <i>l</i> " " "	21
§ 15. <i>f</i> " " "	26
§ 16. Neposrednje spajanje namesto posrednjega	27
§ 17. Lastna imena in tujke	29
§ 18. Izpuščanje soglasnikov	29
§ 19. " samoglasnikov	31
§ 20. Sestave s predponami	35
§ 21. Končniki, odn. pripone: 1. -je. 2. -išče. 3. -ništvo. 4. -liški, -tliški. 5. -tijo. 6. -cija. 7. -graf. -grafija, -grafičen, -grafski, -grafiram. 8. -tatelj, -titelj. 9. -titev. 10. -izem. 11. -tičen. 12. tiven, -tativen, -titativen, -titiven. 13. -ost. 14. -ujem	39
§ 22. Glagol. Samoznaki in združenke: <i>a</i>) sem; <i>b</i>) biti, bil; <i>c</i>) bodem, bom; <i>d</i>) hočem, hoteti (čem); <i>e</i>) morem; <i>f</i>) moram. Izpeljanke in sestavljenke	44
§ 23. Samostalnik in pridevnik. Samoznaki, njih izpeljanke in sestavljenke: <i>a</i>) Avstrija; <i>b</i>) človek; <i>c</i>) država; <i>d</i>) Hrvat; <i>e</i>) -krat; <i>f</i>) narod; <i>g</i>) slov-; <i>h</i>) Srb; <i>i</i>) treb-; <i>j</i>) dober; <i>k</i>) drug; <i>l</i>) mnog	50
§ 24. Zaimek	51
§ 25. Števniki	56
§ 26. Členki	57
§ 27. Kratice	65
§ 28. Ločila in druga znamenja	66

Pravila.

I. Pravopisje, črte in črke	30
II. Vokalizacija (<i>e, a, o, i, u</i>)	32
III. Zložki	34
IV. Neposrednje spajanje namesto posrednjega	85
V. Lastna imena in tujke	35
VI. Označevanje, odnosno opuščanje končnic glagolskim in imenskimi oblikam	35
VII. Predpone	36
VIII. Pripone	37
IX. Sestave z imeni	37
X. Členki	37
XI. Številna, ločilna in druga znamenja	38
XII. Kratice in stalne okrajšave (samoznaki)	39
Naloge k § 2—19	41—50

Kratice.

- P. = Pravila.
 S. = Stalne okrajšave (samoznaki).
 St. = Stenogram.
 V. = Vaje

Opombe pod črto v „Prenosu“, začenjajoče z rimskimi številkami, se nanašajo na „Pravila“.

Uvod.

Pismo, s katerim moremo tako hitro pisati, kakor govorimo, se imenuje stenografija, t. j. tesnopis. To običajno nazivanje se nanaša samo na tesni prostor, ki ga pismo zavzema; z ozirom na brzost (hitrost) bi je morali imenovati tahigrafijo, t. j. brzopis (hitropis). Z brzostjo pa mora stenografija združevati tudi toliko točnost, da more stenograf lahko in točno čitati ne le svoj lastni stenogram, ampak tudi to, kar je kdo drug pravilno pisal.

Gabelsbergerjev sestav, odnosno „Těšnopis český“, po katerem je naša stenografija urejena, dosega svoj zgoraj označeni namen s tem, da uporablja enostavne, brzotečne, lahko spojljive in stopljive znake in da krajša posamezne besede in stavke po določenih pravilih. Na tej podlagi delimo nauk o stenografiji v dva dela.

Prvi del obsega nauk o črkah in o njihovem zlaganju v besede (besedotvoritev, § 1—17) in nauk o besedah, nastalih po izpeljavi in sestavi, in o besednih plemenih, njihovem pregibanju in krajšanju (besedno krajšanje, § 18—28).

Drugi del uči krajšanje besed kot stavkovih členov (stavkovno krajšanje).

Prvi del Gabelsbergerjevega sestava ali korespondenčno (dopisno, poslovno) pismo se rabi zlasti v dopisovanju in v konceptih in zadostuje navadnim potrebam, ker moremo štiri- do petkrat hitreje pisati kakor pa z običajnim pismom; stavkovno krajšanje pa, s katerim moremo slediti tudi hitre govore, se rabi zlasti v zbornicah in se zato imenuje ta del tudi debatno ali kamerno pismo.

Prenos stenograma.

§ 2. b, p, m, d¹; e², a³.

1. Oblike s samoglasnikom e: bed, ped, med, medem, bede, dede.

2. Oblike s samoglasnikom a: ad, Adam, dam, dama, damam.

V. 1. Padem. 2. Ded pade⁴ (:pada). 3. Dame padejo⁴. 4. Sem padel⁵. 5. Bodem padel⁵. 6. Ded bode padel⁴. 7. Mapa bode padla⁴. 8. Mama bi padla⁴. 9. Papa pa mama bi padla⁴. 10. Mape bi padle⁴.

§ 3. n, r, k⁶.

1. Oblike s samoglasnikom e: pen, beden, meden; eden, deden, denem, ren: Ren⁷, berem, perem, derem, mer, red, rep, repen; kep, bek, rek, reke, neke.

2. Oblike s samoglasnikom a: amen, arena, ara, mak, kam, kamenen, mar, mara: Mara⁷, enak, ban, dan, dar, redar, par, paren, namen, nerad, raben, neraben, nakana, rak, ran; kar; beka, neka, nekam; nekem.

V. 1. Ne⁸ dam pa ne dam. 2. Reka dere⁴. 3. Reka ne dere. 4. Ana rada pere. 5. Ne mara me. 6. Nemara da bode beda. 7. Ne Mara, ampak Ana bi me karala. 8. Ne maram, da bi padel. 9. Ne da bi me karal! 10. Ne bi rekel, da ne dam. 11. Dam, da ne bi rekel, da ne maram. 12. Ane ne bodem karal. 13. Ne bode beden, ako bode reden. 14. Nisem nemaren. 15. Ded ni rekel ne da, ne ne. 16. Morem, pa ne maram. 17. Ded more, a ne mara. 18. Mare ne morem karati. 19. Ne more me karati, ker sem reden.

§ 4. nj⁹, rj, mn (=mnj¹⁰).

1. Oblike s samoglasnikom e: njem, njen, merjen, mnenjem.

2. Oblike s samoglasnikom a: manj, ranj, menja, naperjen, rja, barjan, naramna.

V. 1. Nje ni. 2. Nanj meri⁴. 3. Nanje (=na njé) meri. 4. Kanja ni ranjena. 5. Ne maram nobene kanje. 6. Nada meni¹¹, da ni

¹ I., 15., b. — ² II., E. — ³ II., A. — ⁴ VII., 2! — ⁵ VI., 2! a. — ⁶ I., 16. — ⁷ V., 1. — ⁸ I., 5., a. — ⁹ III., 2., d. — ¹⁰ I., 1. — ¹¹ VI., 2., c.

nadarjena. 7. Ne menjam rad denarja. 8. Nisem mamna. 9. Nisem mnenja, da dere reka na barje. 10. Mnoge reke¹ ne derejo (= deró).

§ 5. I, s².

1. Oblike s samoglasnikom *e*: le, led, lep, lek, debelem, debele, del, bel, mel; delen = deljen³, meljem, Lelj; sel⁴, sen⁵, sedem, semen, nese, nesel⁴, nesen⁵, nebesen, nesem, pesem, seseden, kes, pese.

2. Oblike s samoglasnikom *a*: Abel, lan, Laba, delam, bela; dala = dalja³, daljen; as, semnjar, sad, sam, sapa, mesa, lesa, resa, mesarja.

3. Oblike z obratnim *s*: bes⁶, bas, les, las, nebes.

V. 1. Sem pel⁷. 2. Nisem pela. 3. Mama nam ni dala peres. 4. Nemara da nese peresa. 5. Mar ni res? 6. Le eden me ne kara. 7. Ni, da bi moral. 8. Bela nedelja. 9. Ded danes ne dela. 10. Dan se⁸ dela. 11. Rad se peljem. 12. Rade se peljejo. 13. Ana se ne pelje rada. 14. Nada ne mara, da bi se ded peljal. 15. Ana bi se rada peljala. 16. Las ni bel. 17. Bele lase. 18. Sesedem se. 19. Sesede se. 20. Ali se kara? 21. Ali kara sebe? 22. Ni bil len. 23. Ni bila lena.

§ 6. g, v, j⁹.

1. Oblike s samoglasnikom *e*: beg, leg, peg; venem, veden, ves, vem, veren, neveden, nè vem, neveren, lev: les, leve: lese; dej, mej, njej, sej, vej; jelen, jesen, jek, jereb⁵, sejem, vejem, rejen.

2. Oblike s samoglasnikom *a*: gad, gaj, segam; vada, vama, varjen, vas, vaj, leva, delava; jama, jak, jara, jarek, jarem, jasen: javen.

V. 1. Ni ga ne 2 Ni ga pa ga ni. 3. Ni ne njega, ne nje. 4. Ni nam enakega. 5. Lepega se je delal. 6. Dela se lepega. 7. Vela peresa. 8. Velja, kar sem rekel. 9. Ali mar njegova beseda ne velja. 10. Ves dan je delal. 11. Kake vere je? 12. Vem, da bi padel. 13. Vem, da bode beda. 14. Ne ve, ali se ded pelje, ali ne. 15. Ded se vara. 16. Vara se. 17. Vara sebe, ne nas. 18. Ne more vas varati. 19. Varala se je. 20. Ded se je varal. 21. Ne begaj nas! 22. Naj se ne vara! 23. Ne daj se varati! 24. Kaj se vam sanja! 25. Dala nam je, ne da bi kaj rekla. 26. Ne maram je. 27. Ded rad jé. 28. Bil je vek. 29. Vesel je bil lepega reda. 30. Mama ga je bila vesela. 31. Naj le sede! 32. Treba nam je denarja. 33. Treba je semen. 34. Nekaj vam je treba. 35. Nisem verjel:-a.

§ 7. O¹⁰.

1. a) olje, omenjen, operem; Leon, major, jod, dajejo se: dajejo.

b) boben, bos, doba, domnevam, loj, love, moka, jemo, lomno, lenoba, njo, rob: ob, rod: od, rosa: osa, rjove, voda, voj, levo.

¹ VI., 2., c. — ² I., 15., a. — ³ I., 1. — ⁴ I., 11., a. — ⁵ I., 11., b. — ⁶ II., E, 2., b. — ⁷ VI., 2., Op. — ⁸ I., 5., e. — ⁹ I., 16.; za prednjim tenkim *j* se končni *e* izpušča; prim. pripono *-je*, § 21., 1. — ¹⁰ II., O.

2. godem, lego, kokodaka, neko, pojem, repo, sol, som, meso.

V. 1. a) 1. Ob ves denar je. 2. Narod bode omagal. 3. Mama se je opekla. 4. Joka se. 5. Joj, kam bi kamen del! 6. Omamil jo je. 7. Danes sejejo oves. 8. Ni nobenega omela. 9. Omare niso lepe.

b) 1. Bilo nas je okoli osem. 2. Vas je bilo sedem. 3. Delaj, dokler je dan! 4. Narobe nam je naredil. 5. Ne boj se! 6. Rano operemo. 7. Voda nanese pesek¹. 8. Katero olje naj vam dam? 9. Ded ni bil bolan.

2.) 1. Danes je moj god. 2. Podaj roko v slovo! 3. Ne menjavam rad konja. 4. Podobe niso lepe. 5. Bil je sopāren dan. 6. Nobene sobc nismo dobili. 7. Lahko damo, kar vele. 8. Jelen je lahkonog. 9. Nobenega ni bilo doma, da bi nam pomagal. 10. Vol se mora porediti. 11. Pomaga nam po potrebi. 12. Posebe vam moram velevari.

§ 8. i².

1. a) Iran, Ivan, idem, imej; reki, beri, rani, levi, rabi, nesi³, lesi, si, denem si, dene si; Aida, naiven, kisel, kisik, lirika, nikalen, njiva, Ninive, silen, velikan, velik-im: -em⁴, pisem: pesem, Kamnik, pomnik, pomnjiv, rapiden, pomirjen; vila, vir; dim, vid; migam, pipa, sip, siga.

b) idila, dirja, diadem, vid, vir, vila, visim, violina.

2. kima, lim, nimam, lipa, lijak, rijem, Sibila, sijajen, njim, -a, -i, dim, dijak, dirja, vid, vijem, migam, mirje, pipa.

V. 1. a) 1. Njegovo ime bo slovelo na veke. 2. Ni jim mnogo do njegovega mnenja. 3. Katerega imamo danes? 4. Kaj si⁵ more? 5. Ne morem si kaj, da ne bi karal. 6. Izberi si! Izbere si. 7. Eden izmed vas me bode izdal. 8. Dal sem, dasiravno ni bil priden. 9. Ves je izpriden (-jen). 10. Pride mi⁵ na mar. 11. Ne⁶ pride mi na misel. 12. Pomni, kar sem rekel! 13. Rad ji dam, kar imam. 14. Kaj si mi prinesel? 15. Ne vem, kateri dami naj prinesem vode. 16. Sila ni mila. 17. Sanja mile sanje. 18. Jok jo je posilil. 19. Ris ni velik. 20. Ni nobene ovire. 21. Ali niso bili v veliki potrebi? 22. Na njegovi njivi ni kamna. 23. Njegov mali⁷ sin je nadarjen. 24. Kisa se: kesa se. 25. Njihovo mnenje ni merodajno. 26. Sedanji vek je mnogopisen. 27. Bele si je roke lomila. 28. Sive papige ni pri nas. 29. Rad bivam pri vas. 30. Koliko vas je? 31. Nekoliko je res. 32. Nikoli se ne daj varati!

b) 1. Led se naredi. 2. Vile milo pojo. 3. Mi delamo in delamo⁸, a vi nas le karate. 4. Prinesi nam vina in mesa! 5. Visi pod snjnim nebom. 6. Visoko meri. 7. Bil je vinjen. 8. Bodi miren! 9. Ne bodi tako visok! 10. Nikar nam ne migaj!

2. Dim se vali iz dimnika. 2. Ali nje nisi videla? 3. Pisar nima vinarja. 4. Lipan je velika riba. 5. Iz Rima romar si? 6. Osel riga. 7. Bijem boj. 8. Ni treba, da bi se mimo njega rili. 9. Meni se vidi. 10. Valovi kipe.

¹I., 2. — ²II., I. — ³II., E, 2., b. — ⁴I., 11., b. — ⁵I., 5., e. — ⁶VII, Op. b. — ⁷VI., 2. — ⁸XI., 4., a.

§ 9. u¹.

1. a) uedinim, uidem, dopisun, kipu, manipul.

Op. 1. avla, avba.

b) gibu, Davidu, dolu, Nilu, Rimu, siru, mirju, pasivu; mediumi, up, radius, usoda.²

Op. 2. ur, uren, buren, remedura, silur, Amur.

Op. 3. biku, jeku, maliku, veku, okusen.

2. a) buden, buren, puran, lepu, muka, domu, njemu, Amur, Dunaj, ledu, oduren, guba, Vuk, ju, jug, rumen, varuj, daru, kum, lub = ljub, sunem, lesu, nju, njun, rjujem, denarju, barju, kamnu, semnju; luku, Rusu, jugu, kumu.

Op. 4. nuna, vinu, sinu, konju³.

Op. 5. neumen, neugoden, neuk, neurje; nauk, navdan¹; doumen; poudarek, pouk; priukam; izurjen.

b) uberem, ud, vdova³, ugasi, ujel, uk, ukor, vljuden³, um, up, urad, urok, vsak³, vsa, vse, uvod.

V. 1. a) 1. Risu uide jelen. 2. Avstrija je bila velesila. 3. Lani⁴ smo imeli velike⁵ uime. — b) 1. Jerebu je podoben. 2. Miruj! 3. Dal je polirju papirja. 4. Do vasi imamo debelo uro. 5. Duri⁶ so visoke.⁶ 6. Jed nima okusa. 7. Pomagaj siromaku! — 2. a) 1. Ves obupan pride k obedu. 2. Lase si puli. 3. Vol muka. 4. Vidi se mu, da je bolan. 5. Po redu sedē. 6. Po sadu se vidi. 7. Slovo sem upu dal. 8. Je junak, da mu ga ni para. 9. Bojuj se! 10. Vojaki so na begu popadali. 11. Izgubil je ves pogum. 12. Na barju vidimo dim! 13. Bil je na semnju. 14. Ob robu so debele kumare. 15. Seno se pari na kupu. 16. Kura kokodaka. 17. Kuga je povsod mnogo ljudi pomorila. 18. Ni mu ljubo, da kum ne pride. 19. Luka repo puka. 20. Pri nas ni veliko rude. 21. Solun je ob morju. 22. Sumen je. 23. Na sumu ga imamo. 24. Njuna opomnja je sumna. 25. Imenuj nam nekaj rek! 26. Kar jemo, imenujemo jed. 27. Minula je jesen. 28. Nalivu ne uidemu. 29. Ne vdaj se! 30. Ne upam si. — b) 1. Vnel se je boj. 2. Na vse veke. 3. Vsakemu vse verjame. 4. Pri vas je vsega na kupe. 5. Vsi so jokali. 6. Navada se ukorenini. 7. Vnuk je vljuden, rad uboga. 8. Vsako besedo ujamē. 9. Ujeli so ga na begu. 10. Voda upada. 11. Upaj na Boga! 12. Vdaja se veselju. 13. Vse je kipelo v njem.

§ 10. Zložki malih in srednjih znakov.⁷

I. Stisi in stiki. 1. r) perla: perela, arnika, armada, jarmu, karp, jarku, barbar, nesramen, barka, sreda, sraga, srna, igra, griva, greni, grom, gruda, greben, grb: grlo: grelo; nagrjen.

V. 1. Orli so ujeđe. 2. Bila je burna seja. 3. Sosed je kupil dva⁸ jarma volov. 4. Barba ji je ime. 5. Sram me je. 6. Nima nobenega sramu. 7. Sraka je pisana. 8. Rad ga srka. 9. Dokopali

¹ II., U. — ² I., 11., b. — ³ I., 1. — ⁴ X. — ⁵ VI., 2., c. — ⁶ VI., 2. — ⁷ III. — ⁸ XI., 1.

so do srede vinograda. 10. Ves v grob visi. 11. Na vse grlo se dere. 12. Pogrelo me je. 13. Kam naj¹ grem? 14. Gad biva tudi v grmu.

2. v) vlada, davni, ovnu, davku, sadovnjak.

3. j) ribj-i (-a, -e², -o, -em, -im), ledje², divjak, gajba, dojdem, bajka, dajmo: dajemo, vojna, kupujva.

4. k) kdaj, klobuk, kljun, vulkan, vojska, nizkem³, skladba, skok, poljedelskem, birmanskim, loyskemu.

V. (v) 1. Sami so si vladali. 2. Vse mu gre v kvar. — (j) 3. Babja vera. 4. Ribje oko. 5. Ladje so velike. 6. Lasje ga bole. 7. Ves divji je danes. 8. Podajmo si roke! 9. Bil je med vsemi najboljši⁴. 10. Kje dom je moj? — (k) 11. Ni vsak klasik, kdor kaj kvasi. 12. Nizko se usede. 13. Vojska bo. 14. Romuni so romanski⁵ narod. 15. Bil je lep jesenski⁵ dan. 16. Ril je skoz grm.

5. s) elipsa, pse: pese, psovan, psalm, nosba.

6. l) oblak, republika, bljuvam, dlan: delan, bodljaj, sedlu, mlin, nevenljiv, dolbem, polna: polena, dopolnjen⁶, dolg, palma, Kulpa.

7. u) bobn-a, -u, dnem: denem, pne: pene, senjmar, sunku.

8. m) kembelj, birmska, sedmina.

V. (s) 1. Volk je podoben psu. 2. Pes je podoben volku. — (l) 3. Urno se giblje. 4. Bliska se. 5. Bolniku je bolje. 6. Ima denar na dolgu. 7. Obljuba dolg dela. 8. Blizu vse bomo porabili. — (n) 9. Bil je na sejmu⁶. 10. Redkvena korenina je podobna repi. 11. Osrednjim Alpam. — (m) 12. Rimska vlada. 13. Obleki manjka nekaj gumbov. 14. Ne bom vas silila.

✓ II. Vložki in stopi.

1. r) a) leopard, akordu, rdi: redi, grd: gred, srd: sred, borsa (borza), kurs (kurz), verz, grsi, romarska, barv-en, -arska.

V. 1. Sardele in sardine so morske⁷ ribe. 2. Barvano blago rado pobledi. 3. Barbarsko so ropali in morili. 4. Kdor pred pride, pred melje. 5. Pade raz konja. 6. Gre meso razenj, ko perje raz orla. 7. Razen mene ni bilo nobenega. 8. Razna dela. 9. Pred vsem moram nekaj omeniti. 10. Vname se ne boj, mesarsko klanje.

b) krasen, kraj, -even, Krim, kronika, kruli, krlj, Krka, krdelo, krma, skrajen, iskra, skromen, skrb, -im.

V. 1. Marsikrat sem se pokesala, da vas nisem ubogala. 2. O kresi se dan obesi. 3. Krimska vojna. 4. Okrog sedem dni je minilo.

c) bredem, breg, bremen, bruno: Brno, brus: -u, gaber⁸: gabru, brlog, obrnem, gabrja, rebrju, brajda, brbljam; umrem, mrena, umrl, mrmram, mrjem; predem, uprem, prameu, praded, prag, prodam, kopriva, Prus, prsen, koprnim.

¹ I., 5., c. — ² § 20., 1. — ³ I., 4. — ⁴ VI., 2. — ⁵ -ski = sk(i), § 18., 1. — ⁶ I., 1. — ⁷ VI., 2., c. — ⁸ I., 2.

V. (br) 1. Veseli ga pisano brdo. 2. Kaj brli v daljavi? 3. Koklja brska. 4. Obrne se v beg. 5. Sekira¹ se pobrusi. 6. Brez dela ni jela. 7. Tako so minili (minuli) brezdelni dnevi. 8. Brada mu sega do pasa. 9. Male Brede mnogokrat ni doma. 10. Bil je dobre volje. — (mr) 11. Mrak se dela. 12. Mraz me obide. 13. Nebo se mreni. 14. Luna mrka. — (pr) 15. Ima preozke² prsi. 16. Upre se na noge. 17. Blago je na prodaj. 18. Avstrija je sklenila s Prusi mir v Pragi. 19. Pruski kralj sklene premirje. 20. Skoz in skoz sem premeril log³.

d) modras, vidra, vedro: vedo, vedru, drl, drn, drsk, drdra, nedrj-e³, -a.

V. 1. Draginja pojemlje. 2. Dolina je polna drag. 3. Kamen se drobi: dobi. 4. Led se je predrl⁴. 5. Voda je breg izdrla⁴. 6. Nebo se vedri. 7. Delo mu ne gre od rok. 8. Roka mi je odrevenela. 9. Po ledu se drsa: drska. 10. Pod nogami jim drsi. 11. Je druge vere. 12. Nekaj drugega vam prinesem.

e) vreme, vrana, vrisk, vreden, ne-, Evropa, vrba, vrnem, vrl: vrel.

V. 1. Ni dela vredno. 2. Vino je dovrelo. 3. Vrele vode je vlila v skledo. 4. Ima vrle sin-e (-ove). 5. Ljudje skup vro. 6. Vse po meni vre. 7. Pomlad se je vrnila.

2. v) a) brv, dve, dvor, dvig, mrva.

V. 1. Po ozki² brvi pridem do mlina. 2. Dvorana se odpre. 3. Medved prebiva v brlogu. 4. Daj konju² mrve! 5. Brez⁵ dvoma pride.

-b) gvano; prvina, prvorojen, prvujem.

V. 1. Prvi ga je vrgel. 2. Bil je prvak med vsemi. 3. Bil je nam prvosednik.

c) drven, krvnik, vrvim.

V. 1. Drvar seka drva. 2. Rana krvavi. 3. Krvoloku je do krvi. 4. Vrvar dela vrvi.

3. k) praksa, kodeksu; k meni, vekomaj, kompas; okna, sukna = suknja, suknen, okno: oko, sukno = sukno, knjiga; oknu; drknem, drsknem, brsknem.

V. 1. Vojakom je treba poguma. 2. Skomina me. 3. Komu naj podarim knjige? 4. Nosi obleko iz suknenega blaga. 5. Poklekne na kamen pred oknom. 6. Luna je mrknila. 7. Lakmus je modro barvilo. 8. Lakomen je na denar.

4. s) a) slama, slon, sluga, sliva; posle, geslo.

V. 1. Prinesla je slabo maslo. 2. Pridobili so si veliko bojno slavo. 3. Slana je padla. 4. Vrnila se je s kislim obrazom. 5. Na uslugo sem vam. 6. Ni mu bilo sledu. 7. Slika na mokrem.

b) svak, svarim, svila, svoj, svoboda.

V. 1. Svarog je bil bog bliska in groma. 2. Posvaril ga je. 3. Misli so svobodne. 4. Kdo mu je bil svedok?

¹ I, 2. — ² I, 1. — ³ = nedrj(e), § 21., 1. — ⁴ VI, 2., Op. — ⁵ I, 5., g.

c) snamec, sneg, snoven, snu, drsnem, brsnem.

V. 1. Vesna je bila boginja pomladi. 2. Vse se je pojasnilo. 3. Doprсна podoba. 4. Snaga je Bogu in ljudem draga.

d) smaragd, pisma, jasmín, lasmi: lasem, vasmi: vasem, smodnik, smola, smuk; smrad, smreka; speljem, spak, jaspis, spim, spol, spomin; spredem, sprednjik, sprega, sprejem; biskup, obelisku, pesku: pisku, lesku: lisku.

V. (sm) 1. Usmilili so se ga. 2. Bavi se s pesmami. 3. Vem, da ne smem. — (sp) 4. Spali so do belega dne. 5. Dospel je na breg. 6. Meso se je speklo. 7. Konji se spregajo. 8. Rad sprejemam dobre nauke. 9. Spremili so nas do doma. 10. Pes ga spremlja. 11. Bog vas sprimi! 12. Voda in olje se ne sprimeta. 13. Vse se sprejme. — (sku) 14. Blisku enak. 15. Vosku podoben.

5. l) glas, glej, glodam, glina, gluma; plapola, ples, pleve, vpliven, plug; sprl.

V. (gl) 1. Grdo gleda. 2. Krogla mu predere prsi. 3. Gladu mrje. 4. Rad gledam v bodre valove. 5. Glava me boli. 6. Bil je na dobrem glasu. — (pl, prl) 7. Kaplja je kaplji podobna. 8. Kopnolja je godna. 9. Doplele so do pol njive. 10. Osuple gledajo, kaj se godi. 11. Jed se mu je uprla¹.

6. n) nagnan, gníl, gnoj, gnusen, drgnem: dregnem, nagnjen; Vilindar, pandur, pomendram.

V. 1. Kaj vas je gnalo sem? 2. Vse je dognano. 3. Dan se je nagnil. 4. Gnusi se mi. 5. On mu je nad vse. 6. Nad mano, pod mano², krog mene je Bog. 7. Proso mendrajo.

§ 11. č³, š, ž, h in njih zložki.

č. 1. mesečen, nesrečen, kličem, ličen, ničeven, sičem, dičen, mičen, pičen. 2. čaj, čaju. 3. čil, učinek, večina, visočina. 4. čop, lečo. 5. nečujen, račun, uničuj.

V. 1. Meč mu ob bedru visi. 2. Oče in ves narod joče. 2. Drago je plačal. 4. Mrliča neso. 5. Krasen pač čaka nas dar! 6. Predolgčas mu je bilo. 7. Učim se. 8. Mračí se. 9. Kriči, da se daleč razlega. 10. Oči so ji sijale od veselja. 11. Učenje mu ni nič mar. 12. Čolnič po mene plava. 13. Čemu se čudimo? 14. Čul sem, da ga ne bo.

š. 1. pečeš, plačaš, prašen. 2. šala, 3. reši, rešilen, šibek, višek. 4. šola. 5. uš, šumeč, pišu.

V. 1. Kaj imaš do mene? 2. Še je čas. 3. Naša duša ne umrje. 4. Kaj šariš? 5. Korenika dišeče perle je drobna. 6. Ko-koš se šopiri. 8. Ne delaj šuma! 8. Na ušesa vleče.

ž. 1. deževen, obrežen. urežem⁴ = v-, žreblju⁵. 2. žabja luža, žarek: žarku. 3. žima, užil, nižina⁶, ponižen⁶, riž: rež. 4. žoga. 5. župan, žužek, žuželka, drobižu.

¹ VI., 2., Op. — ² XI., 4., a. — ³ I., 16., II., A—U. — ⁴ I., 1. — ⁵ I., 6. — ⁶ I., 11., a in b.

V. 1. Bremena vajena že nam so pleča. 2. Že dalje časa¹ ga nisem videl. 3. Dež je prepotreben. 4. Nož je nabrušen. 5. Bil je blaga duša, vesel družabnik. 6. Pomlad se bliža. 7. Ni nesrečen, kdor v grobu leži. 8. Ris preži na jelene in srne. 9. Kresilno gobo pa nekaj brusov sem naložil. 10. V nemar živi. 11. Žolna ima dolg kljun. 12. Sedlo konja žuli. 13. Užaljen je. 14. Ne bo nas užugal.

h. 1. meh, mah, vrh. 2. hajduk, kuha, rjuha. 3. kiha, hiba, grehi, lih, Mihael. 4. hoden, uho, vhod. 5. hudoben, mehur, menihu.

V. 1. Dekla peč kruh. 2. Prihajali so hudi časi. 3. Ne žali ubogih! 4. Čuj njih vik in krik! 5. Romuni ali Vlahi izvirajo od nekdanjih rimskih naselnikov. 6. Jug piha. 7. Hodili smo že dve uri. 8. Žaba ne more orehu kaj. 9. Hudourni oblaki se drve po nebu. 10. Polno prahu imajo na oknih.

I. Stisi in stiki.

a) sršen, pršeč, Urša, monarhu, svrha, vihra, hrepeneč, hropem, hranim, bičju, obličju, olajšam.

V. 1. Vojaki so na maršu pešali. 2. Sršenov pik je nevaren konjem in ljudem. 3. Rženi kruh je mehke. 4. Grdo se drži. 5. Hrabro so se branili. 6. Slana pobeli hribe in doline. 7. Megla se pase po hribih. 8. Peljemo se do hriba. 9. Ne delajmo hrupa! 10. Hranimo jabolka, ki se dado hraniti! 11. O Vrba, srečna, draga vas domača! 12. Davčni urad. 13. Kdo je večji siromak? 14. Nima orožja, da bi se branil. 15. Jajčne lupine. 16. Dan se je skrajšal. 17. Bolnik hujša. 18. Okrajšave so različne.

b) škapulir, škili, žužku, bolha: boleha, shod, shiran, shujšan, shramba, član, ničla, kočljiv, žolču, molče: moleče, polže: poleže, mrčesen, kučma, čmrlj, lepšam, lišpu, omehčan.

V. 1. Divja mačka je mnogo večja od domače. 2. Ržena slama je mehka. 3. Hruške se meče. 4. Na škodo mu je. 5. Molčeč pes rad popada. 6. Noč se je podaljšala. 7. V daljavi se vse manjše vidi. 8. Mrčes se ne da uničiti. 9. Pšenična moka se je podražila. 10. Dekle se je nališpalo. 11. Sadje se mehča.

II. Vložki in stopi.

a) murček, grča: grič, hrček, srčen: srečen, žreb, žrl: žrelo, čreda, črka, čvekač, žveplen, hvaležen, črv-iv, -ič, hmelj, pihlja, pohlep, omahljiv, hlod, šlem, kašlju, žleb, dihnem, majhnemu, mašnik, košnja, važna, bližnjik, sežnju, venček, kljunček, brenci.

V. 1. Vrana je črnobela. 2. Naši kraji so močvirni. 3. Suknja je brez šiva. 4. Zvižgaj, žvižgaj, črni kos! 5. Hvalo sem vam dolžen. 6. Želve se hranijo s črvi in ribami. 7. Drahma je grški² denar. 8. Komu se vedno³ smehlja sreča? 9. Bil je junak do poslednjega dihlija. 10. Usehla roka. 11. Voda shlapi. 12. Prišla je hladna jesen. 13. Ribniku nismo prišli do dna. 14. Daj mi

¹ I. j, 5., f in g. — ² -ški = šk(i). § 18. i. — ³ X., Op. 3.

zlomljen. 6. Deli besed so zlogi. 7. Deli zlogov so glasniki. 8. Če ne gre z lepo, pa z grdo. 9. Vreme je bilo mokro in mrzlo. 10. Zna več kot hruške peči. 11. Po sadu se spozna drevo. 12. Obriše si solzni obraz. 13. Ko sedem na voz, požene voznik konja. 14. Ladja se je pogreznila. 15. Odkod si se vzel? 16. Vzame puško z rame in pomei. 17. Povzdigne oči k nebu in prosi Boga. 18. Jež živi po močvirnih gozdih. 19. Živina se pase ob gozdu. 20. Kaj se vam dozdeva? 21. Znan se mi zdi. 22. Vojska se je združila. 23. Meč z oklepom v dno brezdna brenkoče.

§ 13. c² in njegovi zložki.

c. 1. cel, cena, cenjen, cep, cesar, cerkven; mecesen¹; recelj, bacek, brivec, dragocen, mravljinec, vrabec. 2. car, raca. 3. cin, Ciril, civilen; lice, licemerec, decimalen, raci, vice, vilice, dan-ica, mavr-, Šv-. 4. colen, leco. 5. cunj, curek: curku, dacu.

V. 1. Znoj se mu cedi po obrazu. 2. Rana se je celila. 3. Na celem je začel prepri. 4. Zlagal se je na celem. 5. Venec vene. 6. Venci venejo. 7. Slovenec sem. 8. Jezdec zasede konja. 9. Bil je zanj hud udarec. 10. Deca se veseli. 11. Vino na jesih cika. 12. Hlapec coklja. 13. Znoj mu curlja po licu. 14. Dacu podvrženo blago je treba obdačiti.

I. in II. Stisi, stiki in vložki.

narcis, udarcu, norcu, drevec, backa, lisca, reclju, vrelcu, racman, emarim; crem, cvili, cviček, cvrem, krajcu, srajca, zajcem, Lesce, reclja, peclji.

V. 1. Ne bom prenesel udarcev. 2. Odprla je durce in odšla, ne da bi zinila besedice. 3. Suknja je iz³ celega. 4. Drva se emarijo na ognju, ako so mokra. 5. Dež zmerom gre in cmoka. 6. Kura vali jajca. 7. Voda se je scedila z deske⁴. 8. Rana se je scelila. 9. Srece mi bo počilo. 10. Brez konca in kraja.

§ 14. t⁵ in njegovi zložki.

t, st⁵. 1. a) tečen, težen, tešč, tesen, terem; eter, leteč, ne-težek, betežen, metež; stena, stekam se, steza, stečem, stežaj, stereoskop, stesnjujem⁶, sterem.

b) temen, tepem, teden, metem, čet. metež⁶, pleteš, leten, težkoča⁶, tešilen, vitez; steblu, stegno, stekel, steklast, steljem, stепен, s težka⁶, stešem, vest, ne- čast, last, zvest, ne-, ost.

c) pot, vzet, ščet, meter, petek, pester, hrbet, birokrat, žetev⁷, prvoten, prostejši, svat, svetel, materinščina; šest, hrasť, božjast, diurnist, lasten, cesten, greste, ceste; pete, lete, meljete, dete, peljete, cvete, nesete, pasete.

¹ II., E, b, Op. — ² I., 16, II., E-U. — ³ I., 2. in 5., g. — ⁴ VI., 2., b, Op. — ⁵ I., 16. in II., E-U; zložek *st* se obravnava poleg enostavnega znaka *t*. — ⁶ I., 1. — ⁷ I., 2.

V. a) 1. Tesar teše. 2. Voda teče čez jez. 3. Brv se šibi pod težo. 4. Lisičji lov je težaven. 5. Na stenah vise podobe.

b) 1. Letenska obleka. 2. Tenek vrat. 3. V tedenskem pregledu. 4. Temni se. 5. Fema se mi dela pred očmi. 6. Prišlo je do tepeža. 7. Nesreča ga tepe. 8. Valovi se tepo. 9. Možu v čast ste zbrani, ki ni se klanjal zlatemu maliku. 10. Ne more ga nesti.

c) 1. Njegova mati¹ je že mnogo let bolna. 2. Slovan povsod brate ima. 3. Vesele bodo lepote. 4. Oče me hoče vzeti¹ s seboj. 5. Roko, bratee, mi podaj! 6. Kaj nam je začeti? 7. Čez potrebo delate. 8. Tega ne morem verjeti. 9. Ne more se dela lotiti. 10. Leopardu podoben je panter. 11. Bil je šibkega in slabotnega telesa. 12. Težko mu gre izpod palca. 13. Pot pelje proti mestu. 14. Nečem je jesti. 15. Ležal je dolgo v nezavesti. 16. Vrba ima pecljate liste. 17. Ne more se usesiti. 18. Košate lipe rastejo ob cesti.

2. tat, tast, leta, oratar, krasota, čitanka; stavek, starček, stalen, stan, star, -ina, -ec, -osta, stavec, ostanem; osat.

V. 1. Očeta ni doma. 2. Terica tare lan. 3. Vrata se odpro. 4. Brada mu je segala do tal. 5. Tat in lažnik sta rojena brata. 6. Od vasi do vasi so pota in ceste. 7. Vsak pometaj pred svojim² pragom! 8. Kostanj se peče. 9. Gosta megla pokriva zemljo. 10. Bolehna ženica je ostala sama doma. 11. Cesta se deli. 12. Ceste se dele.

3. kamenit, nalit, netilen, zvit, natisnjen, lit: let, mlatič, Itaka, tiran, tišina; stih, kosti, listi, čistilen, pestič, pastir; nas-iti, lov-, vab-, spoj-, šč-, kitica, legitimen, Litija, litina, politika, hitim.

V. 1. Odbita ponudba. 2. Tega sem do grla sit. 3. Kdo pač bi z njim se menil, saj mož je tih in nem! 4. Veter potihne. 5. Ljubite se med seboj! 6. Dendrit je rudnina drevesaste podobe. 7. Potika se po svetu. 8. Cvetice so ocvetele. 9. Polasti se mesta. 10. Eden naju mora iti. 11. Jaz pač ne morem tak biti. 12. Ne morem ga več doiti. 13. Mlade lisice ni težko ukrotiti. 14. Citirana notica je naperjena proti meni.

4. leto, motor, otok, tóvor, torba, tolšča, tolmač, tolmun, testo, grb-asto, jajč-, postolka, stolp.

V 1. Dečku se toži po domu. 2. Potoki se zbirajo v reke in veletoke. 3. Togote se peni. 4. Ni se dal potolaziti. 5. Medved polomasti žito. 6. Iz jeze je to storil. 7. Konec vasi stoji ob poti stara topol. 8. Bela vrba raste ob stoječih in tekočih vodah. 9. Zgodilo se je večkrat na leto. 10. Letos več ne pridem.

5. a) utegnem, utepam = v-, uteha, datum, potuj, očetu damastu, osatu;

b) matura, tur, -ška;

¹ VL, 2. ~ ² St. § 24., b.

c) tuga, tužen, metulj, latu, Turin, turbina, studenec, mestu, damastu; sut;

d) usta, -ven, vstaniem, vstop — u-

V. 1. Vse nam hoče utajiti. 2. Nekega dne sklene uteči. 3. Voda se uteka. 4. Daj dekletu šopek! 5. Nemška literatura. 6. Turki so vzeli Carigrad. 7. Turistu je treba opreme. 8. Nihče vam ne brani tu ostati. 9. Tuja zemlja zame nima sreče. 10. Že mnogo let na tujem živi. 11. V kotu je čepela. 12. Vstaši so se polastili mesta. 13. Med potjo (potom, medpotoma) smo se večkrat ustavili. 14. Metulji letajo od cvetice do cvetice¹. 15. Vstani možu sivih las!

I. Stisi in stiki.

karta, retorta, vrt, krt; spek-tralen, cen-, sestra, trd, utrdba, strd, trčen; utrjujem; Rovte; žetve (: setve, il.), žrtvuj, stvaren, ustvarjen, lestvenik; brstja, stoletja, imetjem, cvetju, koristjo, listjem; dejstven; drobtina, hrbtnen, obrt, brst: brest; daktil, takt, arhitekt; kulturen; mrtaščina; aspirant; o-prt, s-, prstan; rešetee, brateci; bitka, tkaleci; tla, tlačen, Sotla, atlet; platnen, slutnja.

V. 1. Dela do trde noči. 2. Ves zid je podrt. 3. Vse je s prisego potrdil. 4. Živina je utrla stezo. 5. Mož je še trden. 6. Čoln je trčil ob skalo. 7. Kri se strdi. 8. Račun je potrjen. 9. Za časa turških bojev je bilo na Slovenskem mnogo utrjenih taborov. 10. Bil je marljiv delavec na znanstvenem polju. 11. Poljedelci so prestvarili puste ledine v plodonosne njive. 12. Ne delaj mi napotja! 13. Bil je mrtev v dveh minutah. 14. Tega do smrti ne bom pozabil. 15. Sin mu je na smrt bolan. 16. Mrtvecu odseka Turek glavo. 17. Na prste nam gleda. 18. Hrib ima ilovo prst z drobečim laporom. 19. Vrata so na stežaj odprta. 20. Odprta noč in dan so groba vrata. 21. Lep kraj tu, vreden kratke pomude! 22. Spočetka nam je šlo težko. 23. Mladi medved živi več ob rastlinah nego ob mesu. 24. Izza pasa izdere svetli meč. 25. Ako zadeneta dva nasprotna vetra, nastane vrtimec. 26. Trije popotniki se sestanejo pri nekem studencu. 27. Ris skoči jelenu na hrbet in mu pregrizne vratne žile. 28. Istrska mesta, ministrska naredba, mojstrsko delo.

II. Vložki in stopi.

rtič, vrsten, krst, varstven; trepet, trebuh, stresem, branec, trata, magistraten, elektrika, triumvirat, tribun, strihnin, jufro, strojba, trop: top, otrok: otok, stroj: stoj, utrinek, trubadur, strup, ustreljen, ustreči; zatrl, strl: strel, trn, trg, trmast, Trbiž, trkam, stržen: strežen: strižen, trska, trsja, trs, Trst, postrv, utrdba, trdnjava; strjen, u-trjen, po-; tvarina, stvar, volitven, vodstven; mošt, pošten, nešteven, seštet, štejemo: štejmo, mešta, Štajersko, štirjak, štola, moštu; junaštvo, društvenik;

¹ XI., 4., a.

bajta, zajtrk, imejta: imetja, imenujte: imenujete, najti, štejta: štetja; svatba, kotček, kratčina¹; žlahten, tehten, drhteč, lehti, ihti, Melanhton: tlačan, nastlan.

V. 1. Mož čvrste postave. 2. Damast je neka vrsta tkanine. 3. Ura je minila kakor² trenutek. 4. Prekrasna Velika noč nam je prinesla grozni ljubljanski potres. 5. Sneg pobeli ulice in strehe. 6. Bil je dober strelec in pešec. 7. Ves se tresem od strahu. 8. Strast, ki ga je imeła v oblasti, se mu je poznala pri vsaki besedi. 9. Dal se je ostriči. 10. Preoster nož se hitro skrha. 11. Mil je junaškemu konju trombe glas. 12. Ne dosežem do stropa. 13. Konj je sit ko stopa. 14. Pot mu je polival lice od truda. 15. Miš ima vitko truplo. 16. Strune, milo se glasite, milo, pesmica, žaluj! 18. Trpi, če poka ti sree! 18. Bil je otroku za botra pri krstu. 19. Otroka neso h krstu. 20. On mu je trn v peti. 21. Žena trhlega lica. 22. Tržne cene so visoke. 23. Tršav je trs, ako ni bila mladika lepo otrebljena. 24. Ves mesec smo štedili. 25. Denar je naštet: naštel. 26. O ljudskem štetju se je podalo nekaj zanimivih podatkov. 27. Vlada ni odobrila novih štatutov. 28. Mladi starega spoštuj! 29. Pri vsakem siromaštvu je pol lenobe. 30. Ne morem najti, česar iščem. 31. Naenkrat nastane nevihta. 32. Kar tebe, brat, to mene žali.

§ 15. f^s in njegovi zložki.

f) 1. fes, fenomen, fevd, federalist, šef, škof, o-fenziven⁴ de-, refer-ent, -at, afekt, afera. 2. faza, faktor, fagot, manufakturst. 3. manifest, benefica, zefir, Filip, finesa, fizikalen, fiziolog, grafit; verifikator. 4. efor, fofot, reformator, formalen, fond. 5. funt, Furlan, kalifu.

V. 1. Klepetec na drevesu šklefeče. 2. Faktura je račun za poslano blago. 3. Neprodajno dedno posestvo imenujemo fidejkomis. 4. Cesar Jožef in njegove reforme. 5. Fužine so na vodi.

I. in II. Stisi, stiki in vložki.

frak, Francoz, frakturen, frančiškan, fraza, fregata, frivolnen; morfin; grofji; nafta, juften; sulf-at, -id; triumf, nimfa; sfera, atmo-, fosfat; reflek-siven, -tor, suflér, pamflet, flotilja; tarifne.

V. 1. Franki so naščuvali Langobarde na kralja Sama. 2. Trak od njega frli. 3. Iskre frče v zrak. 4. Gomolj pomladanskega žefrana je čebuli podoben. 5. Afrika je najbolj vroča izmed vseh zemljin. 6. Freska je na mokro slikana podoba. 7. Lep porfir se dobiva na Tirolskem. 8. Otokar se je poklonil Rudolfu in prejel Češko in Moravsko⁵ kol fevd. 9. Arnulf tamo brati se z Arpadom. 10. Apatitima fosfor v sebi. 11. Na Češkem se dobiva fluorit v lepih kristalih.

¹ I., 1. — ² St., § 26. — ³ I., 16 in H., E-U. — ⁴ I., 4. — ⁵ V., 1.

§ 16. Neposrednje¹ spajanje namesto posrednjega.

1. g—l (lj): legalen, strgal, gol, glagol, mrgoli;
2. g—n, nj: ganem, gonim, gonja;
3. g—r, rj: Bolgar, gora, Gorenjec, blagor, Gregorič;
4. h—l (lj): halja, ohol;
5. h—n, nj: kuhan, mehanik, dihanje;
6. h—r, rj: harač, vihar, -ja, dehor;
7. f—l: faliram, falanga, falzifikat;
8. f—n: fant, -om, Štefan, Kanfanar;
9. f—r: far-a, -an;
10. zgor. z—l (lj): rezal, vazal, mozolj,
11. zgor. z—n, nj: rezan, vezanje, bizon, amazonka;
12. " z—r, rj: bazar, Kozarje, nazor;
13. g—s, st: gospodar, gost, -ilna, -ilničar, pegast;
h—s, st: grabast, hosten;
k—s, st: kos, kost, kosilo;
14. g—v: gavec, šegav, govedo, trgovina, blagovesten, govor;
h—v: bahaven, duhov-en, -nik, mahovina;
p—v: pav, hrapav, tropov, povabim, povečan, povest,
povišan, povod, povrnem, prav, -en, -ica, -ilen,
-im, -nik, zapravljivec;
r—v: raven, ravan, naraven, nameravam, Moravsko,
zdrav, -ilen, -stven;
rj—v: rjav, kurjava;
ko—v: kovina, kovač, junakov;
15. h—m: streham, neham, diham, Homer, orehom;
h—š: nehaš, dihaš;
16. st—č, šč, št: gostač, krastača, gosta-ščina, -štvo . . .

V. 1. Golob gruli. 2. Škrjanec žvrgoli. 3. Ne ganejo ga ne prošnjje, ne solze. 4. Poganja se za čast. 5. Tovarna je pogorela. 6. Sirotam olajšuj gorje! 7. Na vsem božjem svetu nimam niko-gar, da bi mi pomagal. 8. Ne brigaj se za drhal! 9. Razpostavi čete na visokem holmu, 10. Navihan deček. 11. Nauk o mehaniki. 12. Nož je skrhan. 13. Viharna noč. 14. Asfaltna tla. 15. Kazale so se prijazne. 16. Vezan kozolec. 17. Nezanestljiva vest. 18. Slabo gospodarstvo. 19. Šel je proti hosti. 20. Vse je na drobne kosce razsekal. 21. Pes se davi s kostjo. 22. Od veselja ne more odgo-voriti. 23. Blagovolite mi naznaniti! 24. Dolgove dela. 25. Trgovec je kupil več vagonov premoga. 26. Orehovino uporabljajo za mizarske izdelke. 27. Orehovo olje. 28. Ne da si nič dopovedati. 29. Društvena pravila so potrjena. 30. Ob vse so ga pripravili. 31. Ni prave pameti. 32. Pravda je dognana. 33. Kazen naj se ravna po pregrehi! 34. Krenila je po ravni poti. 35. Kovan denar. 36. Kovinsko lice. 37. Z asfaltom tlakovana tla. 38. Ne neham delati. 39. Mohamedanska vera. 40. Mahom (mahoma) se vzdigne. 41. Kaj se bahaš? 42. Suče si dolge mustače.

¹ IV.

§ 17. Lastna imena in tujke¹.

a) Mažuranić, Palacky, Goethe, Shakespeare; Smichov, Przemysl, Bordeaux, Št. Vid; Selo: selo, Mara: mara, Vodnik, Jurčić, Jurčičevi spisi, brizinski spomeniki, Italija², -an, -anski.

b) cercle, ensemble, agio, à conto, check, usus, casus.

V. 1. Radecky je pri Novari preinagal Piemonteze. 2. Drava se izliva pod Osekom v Donavo. 3. Savica ima veličasten slap in teče skozi Bohinjsko jezero. 4. Železnica Ljubljana — Vrhnika. 5. Lisica se nahaja razen vse Evrope tudi v severni Afriki, zapadni Aziji in v Ameriki. 6. Car Dušan Silni je začel vojsko z Bizantinci ter jim vzel Epir, Tesalijo, Etolijo in Akarnanijo. 7. Pesnik Heine se je rodil v Düsseldorfu in je umrl v Parizu. 8. Marseille je prva trgovinska luka francoska. 9. Prebiral sem Stritarjeve spise. 10. Slovstveno delovanje Stritarjevo se začinja z l.³ 1866.

§ 18. Izpuščanje soglasnikov.

I. *J* se stalno izpušča v končnikih -*aje*: kr-, vst-, d-, gl-, sl-, t-, del-; -*eje*: m-, r-, id-, redk-, kasn-, d-, gr-, št-; -*ije*: domač-, štud-, man-, poez-⁴, b-, kl-, s-; -*oje*: b-, h-, str-, r-; -*uje*: r-, s-, klj-, žal-, ogled-, kup-, blj-, č-; stan-, dopolnj-⁵, kazn-, vojsk-, mir-, spis-, zanič-, pot-, poviš-, zbliž-, šč-, spošt-.

V. Oveca nam daje volno. Vrt brez ograje. Zunaj postaje je skočil brzovlak s tira. Stenografu je treba vaje. Bajje pride še danes⁶. — Veter je drevesu vse veje polomil. Hlapec seje. Žeje so umirali. Šteje si v čast. — Svetla luna se skriva, Les olje pije. Deska se zvija. Potok se vija. Bija se boj za naš in naših potomcev blagor. Roka roko umije. — Škrjanec poje lete. Pogumni vojaki se ne boje vojske. Drevesa stoje gola. — Težko kamen vzdiguje. Pik strupene kače ježu ne škoduje. Peha se za tuje ljudi. Voda skale podkopuje in drevesa. Ogenj pogasuje. Ponos se vsem meščanom od roda do roda deduje in zapušča. Dežuje venomer. V tihi⁷ grob se jok ne čuje zapuščenega otroka. Kralj kraljuje zadovoljnemu ljudstvu. Bogu posojuje, kdor ubožcu⁵ kaj podeli.

II. *S* me se izpuščati soglasnik *a)* *j* v končnikih -*ija*: berač-, hudob-, modrijan; -*iji*: domač-, bibl-, man-; -*ijo*⁸: domač-, mol-, nos-: nos- si; -*iju*: gen-; -*aja*: post-, vstajam; -*aji*: gr-, post; -*eja* m-; -*eji*: ž-; *oja*: h-, pos-; *oji*: h-; posojil-o, en; -*uja*: str-, ob-; -*ajo*: vst-, *toda* dajo, rejo, hojo, strujo, navajajo; -*jete*: da-, vi-, po-, obu-, varu-; -*jejo*: ma- = majo, šte- = šteje, vi- = vijo, ču- = čujo; -*ij*: orator-, provizor-, agitac-, pokr-; -*ijmo*: pokr-; -*ijte*: pokr-; -*ijsk-*, -*ijstvo*: kmetijska kemija, kmetijstvo; -*ji*: krač-, viš-, niž-;

b) *v*, *p*, *r*, *l* v besedah⁹, kakor vzprejemem = sprejemem, vzpored = spored, vtorek = torek; ptič tič; čreda = čeda, žebelj = žebelj; solnce = sonce . . .

¹ V. — ² = Itali(j)a po § 18., II. (St.) — ³ XII., 1. — ⁴ I., 4. — ⁵ I., 1. — ⁶ I., 5., f. — ⁷ VI., 2. — ⁸ II., O, Op. — ⁹ I., 2. in 6.

V. a) Led se taja. Megla vstaja. Brez dela pohaja. — Taji, da ga ne pozna. — Sladko mu nasmeja se Uršika zala. Hujša je žeja kot glad. Žeja me. — Galerija je prazna. Les se zvija. Ves dan se ubija brez počitka. — Kaj pomenijo te besede? Svinjam se ježijo ščetine. — Posoja denar na visoke obresti. Ima denar na posojilih. — Stvar mi vzbuja sum. — Le skrij se, luna bleda! Več oči (očij) več vidi. Jejmo in pijmo! — Agitacijsko sredstvo. Policijska ura. Obrtniška zadruga. V župnijskem uradu. Na dekanijem shodu. Načrt za melioracijska dela. Škofljska palača. Gimnazijsko ravnateljstvo. Predsednik akcijskega odbora. Prešeren je naš največji pesnik. Najdražja last je možu čast. Danes ne bo dežja.

b) Star potnik v okno vzbue oko. Pripognil se je in se zopet vzklonil. Domače ptice nam koristijo z mesom in perjem. Po glasu spoznaš ptiča. — Črešnja visi na dolgem peclju. — Toplota solnčnih žarkov. Gad se solnči na kamenju. Oj sijaj, sijaj, solnčece, na moje¹ drobno srčece!

19. Izpuščanje samoglasnikov.

I. Stalno se izpušča samoglasnik v končnikih *-tah*: čeminu-, tra-; *-teh*: kos-, pes-; *-tih*: le-, tols-, zla-... *-joč*: podela-, ohranju-, škodu-, umr-.

II. Sme se izpuščati samoglasnik v končnikih, odnosno v besedah, in sicer *a*: sirotam, črtam, čit-am, -anka, oficial, fer-ialen (ali po izreki, I.¹) gimnaz-, industr-, soc-, -ialist, -ialec, foliant, fundamentalen, elementaren, aktualen... *e*: krajec², tujec, pajek, čajem, dajem, bujen, tajen, bojev, krajev, -en, svateb, sluteč, vrteč, strateg, imetek, listek, kratek, kotel, svetel, vrtel, pisatelj, sistem, rastem, pleten, božjepoten, meter, hiter, mojster, bister, pleteš, žetev, ogenj, bolehen, majhen, bolezen, segel, okrogel, moder, baker, poper, pesek, abiturient, dejte, pojte, delajte... zahtevam, pevec, peven, spev, reven, revščina, število, neštevilen... *i*: morski², beraški², bregovit, branitelj, odgojitelj, delitev, trditev, omejitev, palica², posojilnica, izdajica, črtica, zajcih, smrtnih, starih, ventil, čistil, -ec, opustil, pobratim, bogatim (= bogatem), bogatin, -ski, životinja, pustinja, matematik, -a, pastir, -ski, aktiv, motiv, nagajiv, -ec, opustivši... particip, marsikak, hiša... *o*: svetov, -en, -aje, -al², zagotovilo, gotovina, domovina, imovit, rodoviten, brat-om, -oma, nastop, postopač, vstop, zastopnik, domoljub, bratomor, letopis, životopis, istovreden... *u*: goljuf², -en, -ija, datum, votum, polu-krog...

V. I. Kdor nima v glavi, mora imeti v petah. Ima ga v pesteh. Mravlja donaša hrano v čeljustih. Je že v letih. Sneg pada v gostih in debelih kosmih na zemljo. Krastača živi po senčnatih krajih. Orel prebiva po gozdnatih gorah. — Pod vihra-

¹ St. § 24., b. — ² I., 2.

jočo zastavo. Deček poganja zaostajajočo živino. Usliši glase, k tebi vpijoče!

II. a: Naročil je tetama, naj prideta. Veli četam, naj se vrnejo. Sirotam olajšuj gorje! Ferialno društvo. Češka kočica pod Grintavci. Parlamentarno delovanje. Na polje prihaja divjčina. Mnogo se je govorilo o nekem atentatu na turškega sultana. Vložnik je dvignil velik del kapitala¹ brez odpovedi. Notarska zbornica je razpisala več notarskih mest.

e: Bil nam je kratek čas. Stoječa voda se usmradi. Dela se prijatelja. Po trudu počitek, po delu užitek. Letenska obleka. Koder smrtna kosa kosi ni prave sreče. Pomagajte: Nikar praznih besed ne razdirajte! Pijte² in jejte! — Sedanji svet zahteva mnogo, da premnogo beriva. Prepevaje se vračajo. Minila so leta in leta, ne vem jim števila.

i: Arabeska je slikarski okrasek. Prijeten je zimski večer v mirnem, gorkem kotu. Vojaški stan. Prešernova „Nova pisarija“ je duhovita satira. Razpisana je služba učitelja, oziroma³ učiteljice. Razpis učiteljske službe. Odpustila nam je vse razžalitve. Za volitve se vrše velike priprave. Volitvena komisija. Gorje človeku, neposlušajočemu roditelja! Medvedu je med največja slaščica. Ptičice so drobnele po vejicah. Brenče obirajo čebele trobentice in zlatice. Vrba raste ob potokih; iz vitkih vejic pletojerbase in druge pletenine. Dogmatika je nauk o dogmah. Ta teden ni bil ugoden za turistiko. Žurnalistika zahteva, naj bi poslanci opustili abstinenco. Kar je pustila kuga, je pobrala lakota. Kraljevič Marko je bil Milošu pobratim. Preveč ga častim. Naj čuje zemlja in nebo, kar pobratimi pojo! Čutimo, da sree bije. Zalivi so podobni zaprtim morjem. Razpis notarskih mest. Na podlagi zgodovinskih listin. Pastirska pesem. Pastirček pri čredi prepeva in uka, pomladi vesel. Volka zadene pastirjeva palica z železno ostjo. Kaj nam s tem koristiš? Ta publi, spačeni svet zapustiva! Pastir se nagajivo posmehuje. Zemljevid slovenskih pokrajin. Marijin praznik. Pokrajinska slika. Naš graščak ima jako⁴ svojivega lovskega psa. Ne moti nas pri delu! Ne sebi, ne drugim se ne laži! Materina kletev otrokom hiše podira. Prišel sem do samotnih hiš. Trubarja so podpirali deželni stanovi, plemenitaši in graščaki.

o: Dolga bolezen gotova smrt. Držaji ob mostovih in brveh. Število mandatov se je pomnožilo. Turistovska kočica. Očetovska ljubezen. Otiraj bratovske solze! Svetovna literatura. Vlada je dobila primerno obrestovano posojilo. Po dve uri trajajočem posvetovanju proglasi načelnik izid glasovanja. Potoval je več let po Laškem. Hrastovina črni vodo. Plačam v gotovini. Oče zapusti sinu imovino. Vrnimo se domov! Ljubezen do domovine. Domovinska ljubezen. Teče k bratom. Končane so bratomorne

¹ *i* lahko izpustiš. — ² Ohrani *e* zaradi jasnosti! — ³ St., § 27., a. — ⁴ *o* lahko izpustiš, X.

vojske. Slomšek je bil velik rodoljub in prijatelj mladini. Kje bratoljubja¹ si videl oltarje? Ves dan brez dela postopa. Orel gnezdi na nedostopnih krajih. Prestopno leto. Policijski prestopok. Prestopil je k drugi veri. Stopi k blagajni in plačaj vstopnino!

u: Vsi polumeri enega in istega kroga so enaki. Naštejte vse azijske poluotoke! Spominjam se polupreteklkih časov. Polumrtvega so pustili na cesti. Njegov polubrat je dobil adjutum. Zapiši še kraj in datum! Naši upi so večkrat goljufivi. Goljufal sem se. Obdolžili so ga goljufije. Varuj se goljufnih ljudi. To je faktum, ki se ne da utajiti. Francoska republika je izročila ultimatum.

§ 20. Sestava s predponami².

A. Enostavne predpone: 1. Spojine: brez-božen, -čuten, -dvomen, -številen; čeznaraven; razpad; iz-sušen, -vir, -guba; približen, -čujoč, -roda; na-sip, -sut; prafaktor; za-tiran, -rubljen; neličen; preložen; posluh; proračun; so-roden, -šolec, -žalje . . .

2. *a)* Stisi: ob-ljubljen, -stanek, -seg, -soja, -čan, -čen, -čina, -činski; od-brušen, -dan, -ličen, -luščen, -plul, -stavek; pod-neben, -laga; nadzornik; pred-pust, -sednik; raz-beljen, -sip, -vezan . . .

b) Stiki: ob-haja, -jokan; brezkončen; odkupljen; podkupljen; razhod; proti-cesar, -praven; iz-kaz, -knjižen; natak-njen; zajet; prehiter . . .

c) Vložki: obvešččen, od-vetnik, -rastel, -rešen; pod-reden, -roččen; nadvojvoda; pri-vedem, -vesek, pre-vedem, -visok . . .

d) Stopi: ob-račun, -ris, (= o-bris), -ravnavna, -robljen . . .

3. Zač. deb. samoglasnik: ob-isk, -iščem, -upan, idem; medigra; poduččen; nadučitelj; predvčeranj; raz-iskati; -iščem, -uzdan, -umnik; iz-enačim, -urjen; pri-imek, -uččen; nauk; zaupen; neumen; preobilen; poučen; soupnik . . .

4. Premične predpone: ob-cesten, -tožen: otožen, brezstrupen, potuhnjen, predstojnik, razcvet, natlačen, dotiččen, so-cvetka . . .

5. Premena deb. pisave: odcepljen (cepljen), pritok (tok), zaton (ton), prostor, pretrd, pritrjen, potrđilen . . .

6. Predpone pred privzd. znaki: obsvetljen, oskrbnik, brezsrčen, razsrjen, prispevek, na-svet, -smeh, nesmrten . . .

7. Nespojiljive predpone: brez-težen, -umen, protistrup, prikupen, naluščen, pre-težen, -tehtam, neljub, vzcvete, zaključčen; izkušen³ . . .

B. Sestavljene predpone: brez-predmeten, -primeren, -uspešen; -zavesten; do-poved, -prinašam; iz-poved³, -premembra, -pričam, -venreden, -vzet; na-predek, -vdan, -vdušen, -vzoč; ne-izkušen³, -izpremenjen³, -oglašen; -okusen, -obdelan, -odpusten, -odvisen, -previden, -priljuden, -umrjoč, -vljuden, -usmiljen, -ustrāšen; po-oblastilo, -primem, -vzdignem; pod-odsek, -pred-

¹ IX, 1., b. — ² VII. — ³ I, 1.

sednik; prevzeten; pripoved; proti-predlog, -ustaven; raz-odenem, -vnemam, -prodaja; sporazum; sprednik; sprimek; uporaba; vzprejem = sprejem; zaprisežen, -vdan . . .

C. Tuje predpone: absoluten, abstrakten; ad-junkt, -vent; amfiteater; anarhija, analitika; antecedens, antipod; apostrof; cirkumfleks; defenziven; diagonalna; disponent, diskrazija; epi-log, -zoda; hiperbola; hipotekaren; in-dikativ, -strument; interdikt; kata-komba, -strofa; kon-cept, -ferenca, -sumen; kontrapunkt, kontroverza; metafora; ob-jekt, -ligaten; parabola; perfekt; perioda; pro-ces, -fesor, -test, -testant; recept; sub-jekt, -tilen; transport; ultramarin; uni-verzalen, -forma . . .

V. A. 1. Izgubljeni pastir se je vrnil k očetu. Vse se ga ogiblje. Vsi ga sovražijo. Pevaje gredo srčni vojaki na sovražnika v boj. Zaslužka ni brez dela in truda. Za lepo jesenjo je prišla huda zima. Sodnik razsoja strankam pravdo. Vstrajam pri svojem! predlogu. Zdanji svet tarejo razne nadloge.

2. a) Od veselja ne more odgovoriti. Vrata se odpro. Predstavi me tujcu! Odpuščanja me prosi. Na podlagi sklepa občinskega sveta. Cesta rabi splošnemu občilu.

b) Cvetoča roža ima prijeten duh. Obstreljeni medved se vzdigne in koraka proti lovcu, ki ga² mora mirno pričakovati z drugim strelom, da pride prav blizu³ njega. Prihajali so hudi časi.

c) Pride že zadnji predvečer za boj napovedanega dneva (dne). Podvizaj se za delo ter ne čakaj, da bi te delo gonilo! Predlog obvelja. Bog obvaruj naša polja pogubne toče! Bil mu je pravnuk.

d) Vse se obrabi. Človek obrača, Bog obrne. Bršljan deblo obrašča. Drevo se je obraslo (obrastlo). Obrezan kamen. Plačuje dolg v mesečnih obrokih.

3. Naučil ga je lepega vedenja. Ne bojim se, da bi več ne vstal. Pokimal mi je, naj odidem. Vsem, ki so videli ta prizor, je zaigralo srce od veselja. Obsojen je zaradi častikraje na tri tedne poostrelega zapora.

4. Mraz pritiska. Ni se vdal pritisku. Voda odteka. Voda se je odtekla. Preveč je vina v kupici: odtoči nekoliko. Zavpil je, da so zatrepotali vsi gledalci. Obtožba je vsestransko utemeljena.

5. Obri so imeli utrjene, z okroglimi nasipi obdane tabore. Vas Soteska. Raztegnem roke. Rana se je izcelila. Temu ne morem pritrčiti. Kolo se je strlo.

6. Med pesnijo dete sladko zaspil. Pri teh besedah zardi kakor kuhan rak. So še ljudje na svetu, ki imajo usmiljeno srce. Poslanec se je s svojim¹ predlogom osramotil in osmešil. Kdor za smolo prime, se osmoli.

7. Izkušnja nas modri. Mačka se nam prilizuje. Nepristranska kritika. Bil mu je pravnuk. Kdor ne posluša, naj izkuša.

¹ St., § 24, b. — ² l., 5., e. — ³ l., 5., f.

B. Moj predlog je bil, da naj se brezobrestno potresno posojilo odpiše. Posvetovanja so ostala brezuspešna. Noč se izpremeni v jutro. Krakovski škof Stanislav je izobčil poljskega kralja Boleslava II. zaradi lahkomišelnega življenja iz cerkvene občine. Oba navdaja ista misel. Ne vzdiguj pretežkih bremen! Turek se ne vda lepim besedam. Sirovemu, neomikanemu človeku pravimo barbar. Pritožbe so neopravičene. Ne oglasi se, če ga kličem. Neodpusten način. Ne odpiraj vrat! Ona ne odneha. Brezpogojno se ne vdamo. Ne občuj s hudobnimi tovariši! Povzdigne roke proti nebu. Pijanec se preobrne, kadar¹ se v jamo zvrne. Preobrat v gospodarstvu je izpremenil položaj in povzročil krizo. O čem pripoveduje vojak? Priobčuje svoje razprave v raznih listih. Matere straše razposajene otroke z volkom. Bankir se je poizkusil usmrtiti.

C. Advokat je izgubil pravdo v drugi instanci. Adapcijska in rekonstrukcijska dela. Indirektni davki se morajo povišati. Za povzdigo blagostanja je najvažnejša industrija. Kongregacijski zakon. Brez dvoma pride do konflikta med obema državama.

§ 21. Končniki, odnosno pripone².

1. *-j(e)*: domoljub-, bič-, ospred-, nedr-, škof-, dejan-, utemeljevan-, obetovan-, spoštovan-, medgor-, razmer-, soglas-, gost-, lad-, ladjev-, skalov-, brodov-, želez-, hrastov-: hrast-, gorov-: gor-, toda polje, veselje . . .

V. Veter drevje lomi. Vroče poletje je minilo. Pitje in kajenje krajša ti življenje. Obupanje premaga siromaka. Mlada leta ginejo, lepi časi minejo kakor listje velo. Sadje po vrtilih je dozorelo. Med cvetje se skrivajo tudi kače. Nesporazumljenje med strankama se je poostriilo. Zložne stopnice vodijo iz pritličja v prvo nadstropje. Star človek ni za potovanje. Čas, Črtomir, je vzeti orožje. Čaplja, domače močvirje zapustivši, leti v visoke oblake. Industrijsko podjetje. Javna podjetja. Financiranje javnih podjetij³. Ni mi vseh polemiziranje² s tovariši. Za amortiziranje² posojila je treba več denarja. Hranilnica sprejema vložne knjižice kot gotovino, ne da bi obrestovanje prenehalo. Trčimo, bratje, še vince se smeja. Lasje se mu ježijo. — Kmetu orje konj njive. Kdor len je ob setvi, malo žanje. — Govoriti je v mnogih slučajih laže (P. X.) nego molčati.

2. *-(i)šče*: ladj-, stoj-, stavb-, sred-, stal-, zavet-, letov-; dvo-riščen, gledališčen, letoviščar . . .

V. Na mravljišču se vse giblje in mrgoli. V obeh taboriščih se pripravljajo na boj. Veter potegne čez strnišče. Vojaki hite na bojišče.

¹ St., § 26., K. — ² VIII. — ³ St., § 18., II., a.

3. *-(ni)štvo*: odbor-, pes-, urad-, ured-, blagaj-, predstoj-, namest-, ujet-, podjet- . . .

V. Baterija je oddelek topništva. Zadnja točka vzporeda je volitev nadzorništva. Pravdništvo je odstopilo od tožbe. Interesi trgovstva in obrtništva.

4. *-t(i)ški = -t(ni)ški*: fana-, matema-, op-, roman-; čast-, sve-, je-, names-; gostilniški¹ . . .

V. Članek se peča s politiškim² položajem v naši monarhiji. Jezus in Peter prideta, potujoč po svetu, do krasnega kmetiškega poslopja. V diplomatiških krogih se zagotavlja (= zagotovlja), da minister odstopi. Socialistiška stranka. — Predlog meri na premembo volilnega sistema v veleposestniški skupini. Društvo odvetniških in notarskih uradnikov. Shod podjetniških uslužbencev. Obrtniška bratovščina. Umetniško delo v gotiškem slogu.

5. *-t(ij)o*: bogat-: bogato, let-: leto, svet-: sveto . . .

V. Imel je lepo kmetijo. Tratijo denar in čas. Napravil je razprtijo med bratoma. Pri delu nas motijo.

6. *-cija*: sank-, garan-, tradi-, delega-, informa-, legitima-, opozi-, agita-; kanaliza¹, legaliza¹, mobiliza¹, amortiza¹ . . .

V. Bil je načelnik meščanske korporacije. Govornik pojasnjuje nasvetovane resolucije. Poveljnik je izdal proklamacijo. Odsek za regulacijo mesta. Emisija obligacij. Mandat za delegacije. Turnus za delegacijski mandat se je dogovoril. Zadruga mora izkazati uporabo subvencije. Bil je obsojen zaradi demonstracij v večmesečno ječo. Socialni demokratje so imeli shod proti obstrukciji.

7. *-graf*; *-graftja*, *-graftčen*, *-graftjski*, *-grafjski*, *-grafiram*: geograf, -ija (-ije, -iji, -ijo), -ičen, -ski, litografiram . . .

V. Naraščaj slovenskih stenografov. Rad se peča s stenografijo. Napredek slovenske stenografije. V stenografičnem zapisniku. Član stenografskega društva. S stenografiranjem si prihraniš mnogo časa. Vsa predavanja na vseučilišču sem stenografiral. Fotografiranje tehničnih predmetov.

8. *-tatelj*; *-titelj*: či-; čas-, kra-, kro-, krs- . . .

*-t + x + telj*³: otvoritelj, ustanovi-, utemelji- . . .

V. Dragim čitateljem moram omeniti, da so vsi zapiski resnični. Slava našemu gostitelju! Šel je med sramotitelje svojega naroda.

9. *-titev*: čas-, gos-, kro-, opros-, pomilos-, premos-, razlas-, sramo-, uvr-;

*-t + x + tev*³: poostritev, udejstvitev, o-tvoritev, za-, nastanitev, ustavitiv = ustanovitev, utemeljitev, do-gotovitev, za-, pokristjanitev . . .

¹ VIII. — ² Prvi *i* se lahko izpušča. — ³ VIII., *Op.*

V. Krajni šolski svet ugovarja nameravani premestitvi našega nadučitelja. Namestitev mestnega inženirja. Poslanci so za opustitev obstrukcije. — Z zatvoritvijo parlamenta so vsi nujni predlogi pokopani. Prošnja za zagotovitev učnih prostorov. Ustanovitev pravne fakultete.

10. *-izem*¹: pesim-, optim²-, magnet-, fanat-, dual-, ideal-; katolic³ . . .

V. Niso se ustrašili terorizma in protiagitacije. Boj proti liberalizmu in klerikalizmu. Obstrukcijske stranke so škodovale parlamentarizmu³ in omajale tla, na katerih same stoje. Govoril je o demokratizmu.

11. *-(ti)čen*: apa-, asta-, drama-, este-, elas-, dras-, stilis³-, centralis-, separatis-, kapitalis-, humoris- . . .

V. Paramitija je neka vrsta didaktičnih pripovedek. Politični položaj, v katerem se nahajamo, ni jasen. Klub je osnovan na demokratični podlagi. Sistematičen spis. Bombastične fraze. Spis mrgoli gramatičnih in stilističnih napak. Resolucija o justičnih razmerah na Koroškem.

12. *-(ti)ven*: adjek-, ak-, induk-, tranz- . . .

-(ta)t(i)ven: osten-, reprezen-, kvali- . . .

-(tita)t(i)ven: kvan- . . .

-(ti)t(i)ven: par- . . .

V Podal nam je objektivno poročilo. Pozitivna in negativna elektrika. Fakultativna raba. Pomen partitivnega genitiva.

13. *-ost*: a) jak-, star-, modr-, strog-, top- . . .

b) slab-, rad-, mil-, ostarel-, hrom-, vdan-, neusmiljen-, pošten-, neodvisn-, važn-, sedanj-; hripav-, nagajiv-, sirov-;

-(no)st pred znaki *b, c, d, h, l (lj), r, v, z* (zgor.): hudob-, lič-, neumrjoč-, neugod-, boleht-, obil-, vesolj-, zmer-, delav-, blaz-;

-lj(ivo)st: koč-, min-, spošt-, sramež-, škod-, um- . . .

c) *-t(os)t*: čvrst-, jedrna-, lju-, napé- . . .

-(i)t(os)t: besed-, istin-, temelj- . . .

-ov(i)t(os)t: duh-, gor-, hrib-, im-, plod- . . .

-ev(i)t(os)t: boj-, ognj- . . .

-t(nos)t: naspro-, potra-, podje-, prije-, priso-, prvo-, stras-, verje-, ves- . . .

-(i)t(nos)t: imen-, znamen-, to da sitost: sitnost . . .

-ov(i)t(nos)t: rod- . . .

*t + x + t*⁴: brutalnost, sentimentalnost, ne-stalnost, samo-, ele-mentarnost, parla-, nevtralnost, elas-tičnost, elip-, elek-tričnost, ekscen-, ak-tivnost, subjek-, pozi-, kvantita-, kvalita-, ostenta-, premetenost, gotovost, požrtvovalnost, bi-stroš, pe-, krat-kost, krot- . . .

V. a) Dolgost življenja našega je kratka. Skopost raste s kupom.

b) Cvet mladosti vene. Spomini mladostni se zbujaajo v

¹ L, 4. — ² Prvi *i* se lahko izpušča. — ³ VIII. — ⁴ VIII., Op.

meni. Veselje se mu izpremeni v žalost. Lilija je podoba nedolžnosti. Poganja življenje v zapravljenosti in razuzdanosti. Z matematiško natančnostjo. Banka prodaja in kupuje vrednostne papirje. Otrokom se spodobi vljudnost. Varčnost se imenuje hči modrosti. Kompromis zbuja največjo pozornost. Otel nas je iz nevarnosti. Pevski material¹ je naravnost izboren.

c) Neka potrptost se je polastila vseh. Papež je pohvalil Metodovo pastirsko gorečnost in versko stanovitnost. Prevzetnost se kaznuje sama. Navedene nedostatnosti in pomanjkljivosti se dajo odstraniti. Nima dovzetnosti za nobeno reč. Radogost je bil bog gostoljubnosti in zemeljske rodovitnosti. Odgovoril je z diplomatično spretnostjo na posamezne točke. Vlaku je vozil z veliko hitrostjo. List nam slika z občudovanja vredno objektivnostjo parlamentarne spletke. Tovariš ravna proti nam z neko demonstrativno ostromostjo.

14. -ujem, uješ . . . : žaluj-em, -eš, -e, -eva: -va, -eta: -ta, -emo: -mo, -ete: -te, -ejo, žaluj, -oč, povišuj-em, spisuj-, potuj-, organizuj- . . .

V. Trditev, da ne izpolnujem svojih² dolžnosti, je neosnovana. Njegovega dejanja ne odobrujem. Dovoljujem si samo še nekaj besed. — Vsaj toliko časa počakajmo, da obžalujemo po materi. Vsi občudujemo njegovo nadarjenost in pridnost. — Sklicujete se na svoje tovariše. — Pravijo, da se bojujejo za ljudske pravice.

§ 22. Glagol³.

V. Ti neseš. Mi beremo. Vi pišete in čitate. Vi nas žalite, a mi molčimo. Jed mu tekne. Sestra da: daje, kupuje: kupi, odpotuje. Stojčič mlin in molčič jezik ne hasnita. Ovca in koza nam koristita. Brata nas nadomestujeta, a danes odputujeta. Oba me zaničujeta. Časi pridejo. Danes pridejo bratje. Živali koristijo. Učitelji svaré (= -ijo). Ljudje čast-e (= -ijo), tajijo: taje. Besede mi pohajajo. Konji razgečejo, razgetajo. Otroci skačejo po tratah. Starši nam nekaj obetajo. Ptice letajo: letijo: lete. Deklice igrajo, padajo: padejo, spletajo: spletejo (= spleto). Oni kupujejo (= kupujo): kupijo, škodujejo: škodijo, žalujejo: žalijo, uničujejo: uničijo, maščujejo, spoštujejo. Prijatelj (: -a: -i), zakaj molčiš (: -ita: -ite)? Kaj pravita? Gledamo, a ne vidimo. Ušesa imamo, da slišimo. Naj nesem! Brat naj pusti! Bog me naj varuje nesreče! Ljubezen naj nas združuje: združi! Naroči sestri (: -ama: -am), naj počaka (-ata: -ajo)! Spoštujte! Čujte in molite! Dej kamen vzdigniti! Nehaj kamen vzdigovati! Ne utegnem vam odgovarjati.

Samoznaki in združenke. a in b) V. Noč je: on rad jé; ne maram je. Kje ste bili: bile? Len je delati. Groza je bilo vi-

¹ Lahko pišeš po izreki = materjal² § 24., b. — ³ VI.

deti boja. Mi nismo pisali. Sem čul. Čul sem. Solze so se mu udrle. Vojaki so se uprli. Mraz je uničil cvetje. Vihar je pomlil drevesa. Sreča nas je zapustila. Hlapci so ves dan orali. Ptice so letale: letele. Bila je huda zima, da je drevje pokalo. Dolgo časa so delavci kamen vzdigovali, a ga niso vzdignili. Dolgo smo kupovali, a nismo nič kupili. Malo časa je pri nas stanoval. Kralj je odpotoval. V bitki na Kosovem polju sta se izmed srbskih knezov najbolj odlikovala Vuk Branković in Miloš Obilić. Dežela je mnogo žrtvovala, da so se po trtni uši uničeni vinogradi obnovili. Napaka se je hudo nad njim maščevala. Prišel je čas trgatve. Imeli smo besedo. Pravili so. Več dni je že, kar ga nisem videl: -a. Kaj je začeti: začel? Videti je dno. Videl je dno. Knjiga je bila dotiskana. Ne terjati: terjajte, kar meni dano ni! Ne vem, kaj bi počel, pisal. Kaj bi Vam naj pisali? Ni bilo nič slišati, da bi bil prišel. Želeti bi bilo, da ne bi deževalo. Ne da bi ga tepel: tepla: topli! Da bi bil vedel, da si doma, bi bil prišel. Nisem vedela, kaj bi naj bila storila. Ne da bi mu bil pomagal, še bežal je.

c) V. Bog je bil, je in bode. Od pametnih boš več hvale imel, da molčiš. Kaj bodete delali: delale? Danes boste začeli risati. Naj bo konec besedi! Hlapec ne bode: bo leta doslužil. Danes ne bomo dogotovili. Ne sodite, da ne boste sojeni! Napisi naj bodo razločni in pravilni! Vi nas ne boste: bi sodili. Življenje naj bode ti delaven dan! Daritev bodi ti življenje celo!

*Tujke*¹. Prijatelj rad polemizira. Rusija je začela mobilizirati. Ognjegasci so ogenj lokalizirali. — Časniki dementirajo vest. Predsednik konstatira sklepčnost seje. Odbor se konstituira. Vladi se priporoča, naj strogo cenzurira časopisje. Odbor se je konstituiral. Minister je demisioniral. Podjetje se bo težko rentiralo. — Stranke se organizirajo. Narod simpatizira z uporniki. Poslanec je rekel: „Parlament in vlado je treba demokratizirati.“ Poročevalec meni, da bi se za prekladišče porabljeni denar obrestoval in amortiziral.

d) V. Kaj hočeš biti? Dovolj mu storiti, kar hoče! Hočete vino piti? Otročiči hočejo kruha. Jaz hočem biti vesel. Hoteli smo odpotovati. Hudodelnik ni hotel povedati, kdo da ga je bil najel. Naj sem storil, kar sem hotel, ni mu bilo prav. Bi že bilo, ako bi hotel: -i. Menijo, da bi hotel vzeti, če bi mu hoteli ponuditi.

e) V. Ne morem ti dopovedati. Pomagal ti bom, če sam ne moreš. Jezik ne more povedati, kar v srcu čutim. Ne more, kar bi hotel. Ne moremo in ničemo ga žaliti. Jaz ne morem dopustiti. Mi ne moremo lenuha hvaliti. Hiša je bila natlačena, da nisem mogel sestiti. Branili so nam, da nismo mogli čez most. Bežali so, kar so mogli bežati. Delavci so dolgo kamen

¹ VIII.

vzdigovali, a ga niso mogli vzdigniti. Živali bi ne mogle živeti brez rastlin. Brez rastlin bi ne mogle živali živeti.

f) V. Nimam drobiža, moram menjati. Moramo, kakor moramo. Najhujša staršem bolečina, če mora sram jih biti sina. Kdor hoče jesti, mora delati. Brat in sestra se morata ljubiti. Še danes moramo končati, kar smo pričeli. Ti moraš prejeti zaslužen kazen. Kdo me more morati? Prebral sem, kar sem moral brati. Moral je vojak postati. Italijani so morali bežati. V bitki pri Solferinu so se morali Avstrijci umekniti.

Izpeljave in sestave. V. Poslanec je molčal o bodoči taktiki. Denarja ne morem dobiti. Ni mi moči priti. Ne bodem pozabil. Jaz sem dobil, vi ste izgubili. Noč me je dobila. Ne da bi pozabili! Prosi, da ti pomorejo. Znanstva so velika moč! Pomagaj rad, če ti je mogoče! Njega ni mogoče prekaniti. Reč je postala nemogoča. Mogočnost ga bo že še minila. Čebele so mi opomogle. Bil sem primoran.

§ 23. Samostalnik in pridevnik¹.

V. Škarje so ostre. Hiše so lepe. Smreke so tenke in visoke. Žena je bogata. Žene so bogate. Kaj poročajo listi? Kje stoje hrastje? Jele so mu noge otekati. Prišlo je več tujcev. Povedati nimam nekaj zanimivega. Umorili so mater z detetom vred. Nisem videl ne očeta, ne matere. Krona iz zlata. Ljubezen do staršev. Trpeti nam je do smrti. K Božiču. O Binkoštih. Proti solncu. Smrt kosi od kraja. Čakali smo med upom in strahom. Ni dvoma: dvomiti: dvomil, da so bile bogate: bili bogati. — Medvedu kosmatincu je težko uiti. Solnčni žarki pripekajo. Na dan sv. Treh² kraljev. Obleka naše sestre: naših sester je nova. Bil je oče, ki je imel tri² sinove (sine). Imam dva² lista. zelenega in rumenega. Storila ga je nesrečnega. Lepih in rodovitnih drevih nimamo mnogo. Miza iz hrastovega lesa. Za belega dne. Poznam ga kot vestnega delavca. Vaš zvesti tovariš. — Kako³ bi bilo lepo, ko bi ne bilo hudobnih ljudi na svetu! Dolina je polna malih gričev. Ljubezen do materinega jezika. Starček ve pripovedovati o turških vojskah. Nekaj izgrednikov je bilo aretiranih: aretovanih. — Sestra je pri tet-i: -ah. Ločitev bo težka za mater in sest-o: -e. Solnce je za gor-o: -ami. Otroci skačejo po zeleni trati: zelenih tratah. Otel sem ga iz nevarnosti: iz velike —: velikih —. — Ne maram ribe: rib.

Nič ni lepšega, ko je strah božji. Za lakoto umreti je huje ko zgorati. Ni grše: grje napake od lenobe. Govornik pozivlja poslance k odločnejšemu odporu. Žerjavi se pripravljajo v toplejše: topleje kraje. Skrbimo za srečnejšo prihodnost. Dajati je slajše: slaje ko jemati. Glagolica je starejše pismo od cirilice. Osel je manjši od konja. Glad je najboljši kuhar. Bil je naš najljutejši nasprotnik. Konj je najlepša domača žival. Huda po-

¹ VI. — ² XI., — 1. — ³ X. — ⁴ XI., 2.

vodenj izpodkupuje najtrdnejša poslopja. Vso noč je bil v najtežjem delu.

Samoznaki, izpeljave in sestave: a) Avstrij-a (-e, -i, -o), -ec, -ski;

b) človek (-a, -u, -om), človekoljubje, človečanstvo, nečlovečncž, učlovečenje, človeš-ki, -tvo;

c) držav-a (-e, -i, -o, -am, -ah, -ami), -en, -ica, -ljan, -ljanski, -ljanstvo, -nik, -niški, -ništvo, državno-praven, -zboren; podržav-iti, -il, -ljen, -ljenje.

d) Hrvat (-a, -u, -om, -je, -ov, -ih, -i), -ski, hrvaški;

e) -krat: en-, oba-, dosti-, prvi- (= prvo-), često-, malo-, marsi-, veliko- (= veli-), zadnji-, redko-, več-, hkratu, toda večkratn;

f) narod (-a, -u, -om, -i, -ov, -ih), -en-, -iti, -njak, narodno-gospodarstven, narodnost, narodo-ljub, -pis, -znanstven;

g) slov-: naslov, modroslovec, baje-sloven, glaso-, proti-slovje, narodo-, Slovan, -ski, slov-ar, -eč, nesloveč, Sloven-ec, -ija, sloven-iti, -ski, -ščina, sloves, -en, -nost, sloveti, odslovljen, slovník, slov-o, -stvo;

h) Srb (-a, -u, -om, -i, -ov, -e, -ih), -ija, -in, -inja, -ski, -ščina, -ijanec, -ijanski; srbskohrvatski;

i) treb-a: potreb-a, -en, -nost, -ovati (-ujem), -ščina, nepotreben; je treba, treba je, ni treba;

j) dober, dobr-a, -o, (-ega, -em, -emu, -im, -ih), -ikati, -ina, dobro-dejen, -delnost, -dušen, dobrot-a, -ljivost, -nik, dobrovoljen, toda predober, odobriti, odobravati, odobrenje;

k) drug (-i, -a, -o, -ega, -emu, -em, -im, -ih), druga-čen, -m, drug-ič: -ač (= -ače): -oč, -od (= -odi), -je, drugi-krat (= drugo-), drugo-pis, -ten;

l) mnog (-a, -o, -ega, -emu, -ih . . .), mnogo-besednost, -cveten, -gub, -krat, -kraten, -leten, -ljuden, -ter, -teren, -vrsten . . .

V. Avstrija je bila mogočna država. Smrt reši človeka vsega trpljenja. Človeku brat je človek. Vsakemu človeku je dolžnost koristiti človeštvu. Prvima človekoma je bilo ime Adam in Eva, ki sta prva roditelja vsega človeškega rodu. Človeku je treba dveh reči: on potrebuje namreč dobrega slovesa in dobre vesti. Turki so mučili kristjane prav nečloveško. Francoska obrtnost spada med prve na svetu, ker državi ne primanjkuje železa in oglja. Vsak samostojen državljan ima pravico razpolagati s svojo imovino. Turki so napeli vse sile, a niso mogli premagati Hrvatov in Slovencev. Juri Lenkovič je bil vodja hrvaškim (hrvaškim) in slovenskim četam. Sprava je mogoča le na podlagi resnične ravnopravnosti in enakovrednosti vseh narodov. Slovesna obljuba. Kak' težka, bridka ura je slovesa! Žena se pokropi z blagoslovljeno vodo. Biti slovenske krvi, bodi Slovencu ponos! Šampanjsko

vino slovi po vsem svetu. Ljubljana je glavno mesto Slovenije. Že stari Srbi so visoko čislali domače delo. Obrtniki si prislužijo pri Srbih lep denar. Priljubljena je Srbom jugoslovanska tamburica. Bodi srečna in slavna velika naša država Srbov, Hrvatov in Slovencev (SHS)! Modremu očetu ni treba šibe strahovalke. Nekaj je treba žrtvovati za občne državne potrebe. Bil je v potrebi. Za potrebo bom že izhajal. Ima dobra ušesa, dober jezik. Hiša je v dobrem stanu. Ima jezik do dobrega (dobra) v oblasti. Bili smo dobre volje. Dobre ceste so velika dobrota vsaki soseski. Ona mi je mnogo dobrega storila. Dokončavši latinske šole, ni hotel dobro storiti. Iz početka nam je šlo dobro. On je druge vere in druge narodnosti. Nekaj drugega sem hotel povedati. Pomagajte drug drugemu! Šel je drug za drugim. Med drugim je omenil to-le. Pred vsem drugim glej, da ne boš delal krivice. Bil je eden od drugega lepši. Potreboval bi še mnogo denarja, če bi hotel nakupiti le najpotrebnejših (: -e) reči. Iz mnogih krajev prihajajo neugodna poročila. Minula so mnoga leta. Mnogo let je minulo.

§ 24. Zaimek.

a) V. Kaj je meni in tebi mar! Med menoj (= mano) in teboj (= tabo) ni razločka. Pred mano vrste se v daljavi sinje gore za gorami. To ni zame. Pome je prišel povodni mož. Za mene ni nobene nevarnosti. Tebe: tebi manjka. Na tebi je. Mnogo jih je bilo videti. Vse jo je mikalo. Z dobroto pri njem: njej nič ne opraviš. Nimam miru pred njim. Udrli so za njim. Z njim se ne more nihče meriti. Med njima nastane prepir. Samo nje nisem videl. Pošlji ponj: ponje! Vsak ima nekaj nad seboj (= sabo). Vsak naj zase skrbi! Nase se zanašaj! Smo poštene me Kranjice, vsak sleparček ni za nas. — Sam sem se prepričal. Začudila sva se. Bila sta si brata. Kaj si more? Ne morem si kaj. Kam ste se hoteli peljati? Oblaki so se drevili po nebu. Vname se boj. Vnema se ogenj. Ne ve se. Kdor hoče se podati, mu ne branim. Bojuje se najmlajši med junaki. Ne polasti se njih, ki so v trdnjavi. Ljubite se med seboj! Med seboj se posvetujejo, kaj bi bilo početi. Bralo se ji je na obličju. Veseliti se ne morem. Kar pravite, se mora potrditi. Tu se nad tabo razpenja staro sinje nebo. Branili smo se, a se nismo mogli ubraniti. Jaz bi se ne vdal. On hoče, da bi se mi po njem ravnali. Ne čakajte, če se čez tri dni ne vrnem. Bilo je ljudi, da se je vse trlo. Bodi miren in se potolaži! Rad nase vzamem. Spomni se nas! Glavno mesto naše države se imenuje Beograd. Otroci se igrajo. Jok si briše, ko vidi v tako žalost nju vtopljena. Iz pesni se nauči mladina mnogo koristnih naukov. Po zimi se grejemo pri gorki peči. Stari grehi se maščujejo. Blago se seka. Po listih se glasi. Most se giblje. Nič se ne boj! Pusti me pri miru!

b) V. Ne bo iz mojih ust prišla beseda žala. Kdaj srečno moje bo domovje? Moja rajna mati je bila predobra žena. On je mojih let. Po moji pameti ni pričakovati uspeha. Mojim prijateljem je vse izpodletelo. Moji sestri je ime Zdenka. Pogum, na delo spet, rojaki moji! Samo, kar sam si storil, zares se tvoje delo imenuje. Človek, pozabivši svoj materin jezik, ni vreden, da ga nosi zemlja. Ne bahaj se s svojim znanjem! Ves junaški rod je poginil, boreč se za svoje domovje. Obljubim na svoje poštenje. Kdor svojih staršev ne spoštuje in svoje domovine ne ljubi, ne zasluži imena „človek“. Jurčič in Prešeren kažeta v svojih spisih mnogo posebnosti svojega rojstnega kraja. Izročili so mi izpričevalo, da nisem sposoben za vojaški stan: moje najslabše izpričevalo¹. Le doma med svojimi ljudmi najdeš pravo srečo. Razne politične stranke se bore z ostrim orožjem za svoja načela, a večkrat tudi za majenkostne osebnosti. Svojega ubožnega očeta se nikar ne sramuj!

c) V. Danes to ne more biti. Je li ta mladenič tvoj prijatelj? Čemu ti bo vse to? Ta je šel upravičen domov, le-oni ne. Pridnost onega-le mladeniča naj bode tebi vzor! Na tebi ne morem najti takih napak. Kaj hoče tako človeče! Take misli morate opustiti. Takim potem se je presadila bajka na zgodovinska tla. — Ne bom pustil, da bi prišlo do tega. Meni do teh reči ni. K temu hočem še nekaj besed dostaviti. Nato so se razšli vsak na svoj dom. Bog plačuje otroško ljubezen večkrat že na tem svetu. Stvar je na tem. Med tem so vsi odpotovali. Malo počakaj, potem pojdi! Nič ni izdalo pri tem človeku. Pač si neumen, da se s tem pečaš. S tem mi niste mnogo ustregli. S temi ljudmi ne občujem rad. Za to delo nisem. Ustvarjen si za delo; zato delaj!

d) V. Pri kom si bil? Ne vem, pri čem sem. Nimam s čim dolg plačati. Vzdigni to, če si za kaj²! Povej mi, zakaj² delaš? Kakšen konec bo to imelo? Kateri izmed vas pojde z menoj za pričo? Otel vas je iz nevarnosti, za katere sami ne veste, da ste bili v njih. Katerega bom poklical, tisti naj se oglasi. Ne neha beračiti, komur se palica v rokah ogreje. Kogar se bojiš, tega ne ljubiš. Tolik je, kolikršen mora biti. Vsak človek je tak, kakršnega je Bog dal; vsak ima nekaj nad seboj. Z marsikatero staro materjo pojde kak drag košček domovinstva v tih grob. Tega ti nihče ne brani. Nihče se ni branil. Bog je dobrotljiv do sleherne živali. Za svoj trud ni zahteval nikakršne odškodnine. Nekoliko sem vzela, nekoliko pa pustil.

§ 25. Stevnik.

V. On je za 20 let mlajši. Kaj je 10 let proti večnosti! Odesa je bila pred 100 leti še neznamenita tatarska vas, a danes šteje nad 450.000 prebivalcev. Nemanjšiči so vladali Srbiji okoli

¹ XI, 4, a. — ² I, 5. in X.

200 let. Na tisoče ljudi je zapustilo mesto. Tercina šteje po troje peterostopnih jambskih stihov. Dvakrat premisli, enkrat stori! Desetkrat pametnejših besedi je od tebe. 25 let je minilo. 25. leto je minilo. V tretjem kolenu. V Evropi se je raba smodnika razširila v 14. stoletju. Za Uroša II. je postala Srbija najmogočnejša država na Balkanskem poluotoku. Nobenemu drugemu ni hotel pomagati kakor samo mojemu bratu. Pri zadnjem koncertu so peli duhovne pesmi iz 16. in 17. stoletja. Naš narod je bil več stoletij brez vsake književnosti.

§ 26. in 27. (St.)

§ 28. Ločila in druga znamenja.

1. a) Danes meni, — (jutri tebi). Spoštuj očeta in — (mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji). Manj strašna noč — (je v črne zemlje krili, ko so pod svetlim solncem sužni) dnovi.

b) Visoki zbor! Visoka zbornica! Visoki deželni zbor! Gospoda moja! Gospoda! Gospod! Gospodje! . . . Predragi kristjani (poslušalci)! Preljubi bratje v Kristu! . . . Dragi prijatelj! Ljubi —! Velecenjeni gospod! Visokorodnemu gospodu N . . . Bodi zdrav! Zdravstvuje! Z Bogom! Z odličnim spoštovanjem! . . .

2. a) Grob se za = (grohom) vrsti. Čakaj, = (čakaj), Marko ti! Bili so se eden dan, = (bili so se) drugi = (dan).

b) Prijetnost in neprijetnost, podoben ali nepodoben, zapovedani in nezapovedani prazniki, dostajati ali nedostajati, hočeš ali nočeš; živeti ali ne živeti, hotel ali ne hotel . . . žalost in veselje, življenje in smrt, živ ali mrtev, živeti ali umreti . . .

c) in d) (St.).

V. Bil je boj za bitje in nebitje. Kdo ve, čaka li človeka sreča ali nesreča v prihodnosti? Mnogo kristjanov se je vdalo Turkom na milost in nemilost. Ob Jezusovi smrti je solnce otemnelo. Kristov vnebohod. Rimljani za Kristovega rojstva niso poznali strašne moči Vezuvove. Rojstvo Jezusa Krista. Neverniki so udarili nemudoma na krščanske čete. Zapovedniki krščanskih čet so bili neodločni, kaj jim je storiti. Nemci so podjarmili pokristjanjena ljudstva. Gorazd in Hotimir sta širila z gorečnostjo krščanstvo med Slovenci. Že l. 63. po Kr. r. je bil strašen potres okrog gore Vezuva.

Pravila.

I. Pravopisje, črte in črke.

1. Stenografski pravopis se vobče strinja z običajnim pravopisom; vendar pa smemo pisati tudi samo po glasu (izreki), ako s tem kaj pridobimo na brzotečnosti, ne da bi se nam bilo bati nejasnosli ali zamene. Tako pišemo *l* nam. *lj*, *šč* nam. *zč*, *šč* nam. *žč*, *šk* nam. *žk*, *sk* nam. *zk*, *n* nam. *nj* (zlasti kadar stenjujemo), *sc* nam. *zc*, *šč* nam. *žc č* nam. *tč* in na koncu besed *s* nam. *z*, *š* nam. *ž*, prav pogosto *u* nam. *v* (zlasti v začetku); material = materjal, ferialen = ferjalen, kolonialen = kolonjalen, melioracija = meljoracija . . .

2. Z istim pogojem kakor pod 1. smemo z ozirom na izreko in glasoslovje celo izpuščati posamezne glasnike, kakor *e* (zlasti polglasni in vrinjeni blagoglasni *e*) *i*, *o*, *u*; *j*, *v*, *l*.

3. Umeje se samoobsebi, da se ravnamo po običajnem pravopisu, ako bi pisava po izreki ne bila ugodna ali če bi imela nastati dvoumnost.

4. Proti izreki navadno nadomeščamo v tujkah *z* s prvotnim *s*, stalno pa v priponi *-zem*, (*-izem*).

5. Pogojno združujemo

a) nikalnico *ne* z naslednjim glagolom;

b) pomožnega glagola *biti* sedanje oblike *sem*, *si* . . . in naklonski členek *bi* s prednjimi in naslednjimi deležniki *bil*, *hotel*, *mogel*, *moral*;

c) členek *naj* z naslednjim glagolom;

d) vprašalno besedico *li* s prednjim glagolom;

e) naslonice *se*, *si*, redkeje *me*, *mi*, *mu*, *ga*, *nam*, *nas* s prednjimi oblikami;

f) členke med sabo;

g) členke, odnosno predloge z naslednjim, redkeje s prednjim imenom (zlasti v pogostnih in stalnih izrazih).

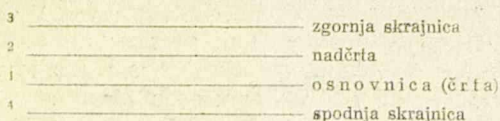
Take združene besede imenujemo z druženske.

6. Izstoznačnih vzporednih oblik ne razlikujemo, ako nam ni do posebne natančnosti. V podstavo si vzamemo navadnejšo, odnosno eno izmed najbrzotečnejših oblik; v takih primerih je čitatelju prosto, čitati to ali ono obliko. Pišemo na pr. *tič* nam. *ptič*, *tica* nam. *ptica*, *čeda* nam. *čreda*, *žebelj* nam. *žrebelj*, *men(o)* nam. *mano*, *menoj*, *očitost* = *očitnost*, *znamenitost* = *znamenitnost* . . .

7. V stenografiji ne razlikujemo velikih in malih začetnic.

8. Besed nikoli nedelimo; znamenja za delitev tedaj nimamo.

9. Stenografsko pismo se razprostira med štirimi črtami kakor navadno pismo

Črta 1, na kateri črke ali stoje ali se od nje oddaljujejo ali pa k njej prihajajo, se imenuje osnovnica (pogosto v ožjem zmislu samo črta), 2. nadčrta, 3. zgornja in 4. spodnja skrajnica. Razdalja med črto 2 in 3 in med 1 in 4 je za polovico večja kakor pa med 1 in 2. Stenograf začetnik mora spočetka med temi črtami pisati; pozneje mu zadostujeta samo srednji dve črti in slednjič samo osnovnica; izurjen stenograf pa piše tudi brez osnovnice.

10. Ena in ista oblika se pogosto lahko razprostira ali med obema skrajnicama, ali pa med zgornjo skrajnico in osnovnico, odnosno med nadčrto in spodnjo skrajnico; v takih slučajih dajemo vobče prednost zadnjim oblikam, t. j. oblikam, ki so glede na višino manjše, da se nam ne utruji roka, ki bi se morala sicer prepogosto premikati med obema skrajnicama.

11. a) Kjer neha prednji znak, tam začenja nastopni. Ako se torej kateri znak oddalji od osnovnice, tedaj navadno ne prenehavamo in ne pišemo nastopnih znakov na osnovnico, ampak nadaljujemo v istem smeru in v isti višini do konca besede. To novo osnovnico, na kateri si mislimo pisane nastopne znake do konca besede, imenujemo preneseno osnovnico.

b) iz praktičkih ozirov se kolikor mogoče vračamo k osnovnici.

12. Velike znake po potrebi lahko skrajšamo za dolžino malih in celo za dolžino srednjih znakov.

13. Črke, (pismena, znaki) so samoglasniki in soglasniki.

14. a) Glede na velikost, t. j. glede na prostor, katerega zavzemajo med štirimi črtami, delimo soglasnike v male, srednje in velike. Znaki, ki ne izpolnijo vsega prostora med osnovnico in nadčrto, ampak k večjemu samo polovico, so mali; srednji izpolnjujejo prostor med ravno tistima črtama; znaki, ki dosegaajo zgornjo ali spodnjo skrajnico, so veliki (zgornji ali spodnji). Zloženi soglasniki *šč*, *št* in *vz* se razprostirajo med obema skrajnicama; imenujemo jih dolge znake.

b) Glede na jakost so znaki senčnati in tenki. Tenki so izmed samoglasnikov: *e*, *i* (navzgor. in navzdol.), *o*; izmed soglasnikov: navzgor *f*, prvi *j*, *t*, navzdol. *st* in obratni *s*; ostali so senčnati.

15. a) Znaki *a*, *l*, *s*, mali *v*, včasih tudi *i* potrebujejo tenkih potez, da se morejo spajati z ostalimi znaki, in sicer imajo v sredini besed po dve potezi, predpotezo in zapotezo;

znakom *a*, *l*, *s* odpade na koncu zapoteza, v začetku pa predpoteza, razen pred *a*; nespojeni *a* se označuje s točko (piko).

b) Brez predpotez, idočih od osnovnice, so: *d*, *č*, *zd*, *šč*, *št*; znakom *b*, *d*, *č*, *m*, *v* (obema) bodi okrogla zapoteza kratka.

16. Nekateri soglasniki imajo po več znakov, ki se razlikujejo ali po obliki ali po legi in smeru pisave:

j ima tenki in senčnati znak; srednji znak *v*, t. j. začetni *v*, se rabi v začetku malj ali petljasti *v* pa v sredi in na koncu; prvi *c*, začetni, se rabi zlasti v začetku besed, končni *c* pa zlasti na koncu, a nikoli v začetku, prvi *f* je tenek znak in se piše od spodaj navzgor, t. j. navzg. *f*, drugi je senčnat in se piše od zgoraj navzdol, t. j. navzd. *f*; *t* — spodnji in zgornji — se piše navzgor in navzdol, t. j. navzg. sp. in navzg. zg. ali pa navzd. zg. in navzd. sp. *t*; *z* ima tri znake: srednji znak se rabi samo v začetku besed, prvi veliki spodnji *z* zlasti v sredini, drugi zgornji *z* zlasti na koncu.

Znaki *k*, ten. *j*, kon. *c*, *h*, navzg. *zg. t* začenjajo tik na osnovnici brez predpotez, navzg. *f* in navzg. sp. *t* pa tik na spodnji skrajnici.

II. Vokalizacija.

1. Samoglasniki se zaznamujejo na razne načine:

a) Največkrat se označujejo na prednjih soglasnikih s tem, da se njih značajna (karakteristiška) znamenja vanje vlagajo (obrazno ali simbolno označevanje, simbolovanje;

b) ako se pa samoglasnik ne da simbolovati, tedaj se njegov znak stopi z znakom prednjega soglasnika (gl. *o*, *i*, *u*!), redkeje z znakom naslednjega soglasnika (gl. *i*, *u*!) v posebno obliko (označenje s stapljanjem), ali se pa

c) samoglasnik piše samostojno s svojim abecednim znakom.

2. Simbolovanje imej vobče prednost pred stapljanjem in abecednim spisovanjem!

3. Zaradi brzotečnosti pa včasih *a)* samoglasnike *a*, *i*, *o*, *u* nadomeščamo z brzotečnim znakom *e*, ali pa *b)* samoglasnike *a*, *e*, *i*, *o*, *u* tudi popolnoma izpuščamo.

Kako da se tedaj v posameznih slučajih označujejo posamezni samoglasniki, to nas uči samoglasje ali vokalizacija.

4. Soglasnika, med katerima se nahaja samoglasnik, se vežeta med seboj ohlapno s tenko potezo, s spojnico, katera ima obliko vezaja navadne (kurentne) pisave, t. j. soglasnika se spajata posredno (posrednje spajanje), ali se pa zedinjata tikoma, brez posredovalne spojnice, t. j. kjer neha prednji znak, tam začenja takoj nastopni, soglasnika se stikata (stikanje), se spajata (neposredno neposrednje spajanje) v širšem zmislu.

5. Soglasniki, ki začenjajo brez predpotez tik na osnovnici, odnosno tik na spodnji skrajnici (kon. *c*, navzg. *f*, *h*, ten. *j*, *k*, navzg. *t*, l., 16.: stikanci), se stikajo s prednjimi znaki, *f*, *j*, *t* pa tudi z naslednjimi; ostali soglasniki (spojenci) pa se spajajo.

E. Ta glasnik ima znak ravnomernosti in se označuje s tenko, kolikor, mogoče ravno potezo.

1. Izpisuje se *a*) s tenko, kolikor mogoče vodoravno potezo v začetku in na koncu besed;

b) s tenko potezo, t. j. s spojnico, v sredi besed (spajanje).

2. Sredinski *e* se navadno ne označuje *a*) pred stikanci, ki se zaradi svoje oblike ne dajo s posredovalno spojnico spajati s prednjimi znaki; dalje za stikanci, in sicer za ten. *j* in za navzg. *f* in *t* (*st*), ki se ravnata tudi z nastopnimi soglasniki ne spajajo, ampak stikajo, t. j. kjer neha prednji znak, tam začena tikoma brez spojnice takoj nastopni (stikanje); *b*) pred obratnim *s* (končni *s* v obratni obliki, katerega vselej stikamo s prednjimi znaki, imajočimi na desno zaokroženo zapotezo *b*, *č*, *d*, *l*, *m*, *n*, *nj*, mali in srednji *v*, *mn*).

Op. 1. Navzgorjima *f* in *t* pridevljemo končni *e* nekoliko nižje.

Op. 2. Male in srednje znake dvigamo pred naslednjim zač. *c*, navzd. zg. *t*, *st* in *vz* z osnovnice v višino do zgornje skrajnice, pred naslednjim navzg. sp. *t*, *st* in pred navzg. *f* pa stavljamo v nižino na spodnjo skrajnico.

Op. 3. V stikanem končniku *-ete* pišemo navadno oba *e* v enem potegljaju.

A. 1. Izpisuje se s svojim abecednim¹ znakom (s točko, l., 15. *a*):

a) v začetku besed,

b) za samoglasniki in za tenkimi soglasniki *f* (navzg.), *j* (ten.), *t* in *st* (navzd.),

c) kjerkoli se ne more opreti na prednji soglasnik.

2. Označuje se obrazno z ojačenjem¹ senčnice v prednjem soglasniku.

O. 1. Izpisuje se, in sicer *a*) s svojim abecednim znakom v začetku besed, za samoglasniki in za soglasniki *f*, *j*, navzg. *t* (*st*);

b) staplja se s prednjimi znaki, t. j. z zaokroženjem prednjih znakov *b*, *č*, *d*, *l*, (*lj*), *m*, *mn*, *n*, *nj*, *r*, *t*, *st*, *v*, *št*; tako dobimo zakroške *bo*, *čo*...

2. Označuje se obrazno z vzbočenjem prednjih soglasnikov *c*, *g*, *h*, *k*, *p*, *s*, *š*, *z*, *ž*, *zd*, *šč*, *vz*; tako nastanejo vzbočki *co*, *go*...

Op. Obratni *o* (= *o* v obratni obliki) pišemo samo na koncu besed, in sicer za navzg. *i* in za prednjim ten. *j*.

¹ Samoglasniku *a* je lastna jakost (moč, tehtnost).

I. 1. Izpisuje se, in sicer *a*) s svojim abecednim znakom v začetku in na koncu besed, za samoglasniki in soglasniki v sredini;

b) stapljaje se s prednjimi znaki *č, d*, navzd. *f, h, t*, navzd. *st*, zač. *v*, zgor. *z, št* in z nastopnim zač. *c*, navzd. *f, t*, sp. *z*.

2. Visoki in ostri glas tega samoglasnika se označuje obrazno, in sicer *a*) s povišanjem malega in srednjega znaka v prvem zlogu, ako sledi srednji znak ali zgornji veliki (izvzemši zač. *c* in *t*) ali dolgi znak (izvzemši *vz*); mali znaki se stavijo tik pod nadčrto, srednji pa stoje samo za polovico čez nadčrto;

b) z vzklonom nastopnega kon. *c* in *t*.

Op. Zlog *iti* pišemo z debelim *t*.

U. 1. Izpisuje se, in sicer *a*) s svojim abecednim znakom, kjerkoli se ne da niti simbolovati (pod 2. *a* in *b*), niti stapljati (pod *b*);

b) stapljaje se s prednjimi znaki *b, č, d, h, l, m, r, rj, t* (navzd.), *st* (navzd.), *v, št* in z naslednjimi *c, m, p, s, š, t*, (navzd.), ako se ne da simbolovati.

2. Označuje se obrazno *a*) z znižanjem prednjih soglasniških znakov, in sicer se znižujejo mali (izvzemši *n*) in veliki spodnji (izvzemši *zd*) za toliko, da ne segajo čez osnovnico, ostali pa za polovico srednjega znaka in se za ravno toliko oddaljijo od nadčrte, odnosno od zgornje skrajnice (*f*, sp. *t* in dolgi znaki se sploh ne stavijo v nižino); soglasniku, ki ga stavimo pod osnovnico v simbolno označenje naslednjega *u*, sme slediti soglasnik na ravnoisti preneseni osnovnici v označenje drugega *u*, ako se ni bati zamene z vzporednim zložkom;

b) s predpotezo pod osnovnico, razen pred *e, i* in pred stikanci *c, j* in *t*.

Op. 1. Začetni zlog *av* v tujkah nadomestujemo po izreki s samoglasnikoma *au*, ki se izpisujeta v obratnem redu na poseben način.

Op. 2. Zlog *ur* se piše pogosto s posebnim znakom (izvzemši pred *a* z naslednjim soglasnikom, pred *o* in *j*) in se staplja s prednjimi *b, č, d, h, l, m, t* (navzd.), *st* (navzd.), *v, št*.

Op. 3. Zlog *ku* pišemo s posebnim znakom, ako obrazno označenje ni mogoče, ali pa, kjer bi se *k* moral nagniti preveč pod osnovnico (zlasti na koncu besed).

Op. 4. Zlog *nu* se piše vselej s svojim posebnim znakom; *nu* pogojno nadomešča *nju*.

Op. 5. Pred začetnim debelskim *u* stavimo tudi cel zlog pod osnovnico; pomni zlasti pisave *neu-, nau-, dou-, pou-, priu-, izu-!*

III. Zložki.

1. Ako med soglasnikoma ni nobenega samoglasnika, tedaj nastane soglasniška skupina, t. j. zložek.

2. Zložki se tvorijo:

a) s stesnjevanjem spojenecev, t. j. soglasnik spojenee pišemo prav tesno poleg soglasnika spojenca, soglasnika stesnjemo;

b) s stikanjem stikancev, t. j. kjer neha spojenec, odnosno prednji stikanec, tam začnjenja takoj naslednji stikanec, odnosno naslednji spojenec; spojenca se le izjemoma stikajo (*rb*);

c) z vlaganjem soglasnikov, t. j. soglasnik se vlaga (vpleta) v soglasnik, a vsak znak ohranja svojo obliko;

d) s stapljanjem, t. j. soglasnika tvorita nov znak.

3. Zložki so tedaj ali a) stisi ali b) stiki ali c) vložki ali d) stopi in se dajo zopet stesnjevat, stikati in vlagati, so tedaj stisljivi, stikljivi in vložljivi.

4. Vokalizacija zložkov. a) S stopi ravnamo kakor z enostavnimi znaki; zanje veljajo tedaj glede na vokalizacijo vobče ravno tista pravila kakor za enostavne znake;

b) pri vložkih, stikih in stisih nam je paziti na premeno oblike in lege.

Premena oblike (ojačenje, vzbočenje, stapljanje) se zaznamuje samo na prednjem soglasniku (*glas, vojska, skok, brenči* . . .); glede na premeno lege prim. zglede kakor *blisku, bliščeč, kličem* . . .; *kljun, žarku; žeblju, sedlu, hrup, kozlu, starcu; akordu, kašlju, lišpu, žolču, monarhu, maršu* . . .

IV. Neposrednje spajanje namesto posrednjega.

Neposredno spajati (stikati, vlagati, stapljati) smemo pa tudi v zlogotvornih skupinah (ako se da samoglasnik, zlasti *a, o*, v prednjem delu zloga jasno označiti), ako je ta nova s stikanjem, odnosno z vlaganjem ali stapljanjem tvorjena oblika ugodnejša in se ni bati nejasnosti ali dvoumnosti.

V. Lastna imena in tujke.

1. Lastna imena, katerim puščamo v običajni pisavi njih lastno obliko, pišemo kolikor mogoče po izreki (glasu) in jih navadno podčrtujemo¹. Kadar bi pa jasnost zahtevala, in zlasti kadar bi bila stenografska pisava neokretna, tedaj pišemo rajši z latinico. Pogosto zadostuje le označenje sprednjikovo na osnovnici in po potrebi tudi še končnikovo na nadčrti. Isto velja o pridevnikih, ki so narejeni od lastnih imen.

2. Tudi druge tujke s tujim pravopisom pišemo po izreki. le njihov pravopisni *s*, glaseč se kakov *z*, navadno ohranjamo,

VI. Označevanje, odnosno opuščanje končnic glagolskim in imenskim oblikam.

Spisuj, kar je za točno čitanje bistveno po-

¹ Zaradi jasnosti podčrtujemo tudi osebni in svojilni zaimek *Vi* . . . *Vaš* . . . v pismih, prošnjah, spomenicah . . .

trebno; manj potrebno krajšaj; nebitveno samo ob sebi umevno opuščaj!

Na podlagi tega glavnega navodila

1. označujemo končnice, ako so potrebne, kar najkrajše;

2. odmetavamo glagolskim, odn. imenskim oblikam pripone, t. j. osebila, naklonila, pripone deležij¹, osnovni samoglasnik, vrstno spono, gibljivi *e*, odn. sklonila, primerjalne obrazila in prirastke (zlasti *-et-*, *-ov-*, *-ev-*) ali docela ali pa le deloma ako slede oblike jasno iz besedne zveze.

Razen tega je pomniti še naslednja navodila:

a) ako je osebkov spol določen edinole po glagolovem deležniku, odn. po pridevnem dopovedku, tedaj opuščaj pripone in sklonila le moškemu spolu;

b) ako je sklon jasen in bi mogla nastati dvoumnost le glede števila, tedaj opuščaj sklonila v ednini², v dvojini in množini jih pa izpisuj;

c) ako je samostalnik združen s prirednim pridevkom, tedaj dodevaj sklonilo prvi besedi, le če je ugodnost večja, drugi; smeš pa sklonila tudi povsod opuščati kakor pri posameznih samostalnikih, ako sta sklon in število jasna iz besedne zveze;

d) oblikam kazalnega zaimka *ta*, *to* (razen samoznaka *teh*) opuščamo končnice le v združenkah, t. j. za onimi predlogi, s katerimi je spajanje naslednjega debelskega *t* ugodno in mogoče.

VII. Predpone.

Predpone spajamo z debli 1. posredno, 2. največkrat pa neposredno, t. j. soglasnike a) stesnjujemo, b) stikamo, c) vlagamo in d) stapljamo. 3. Začetni debelski samoglasnik označujemo v prednjem soglasniku ali ga pa pišemo samostojno s svojim abecednim znakom; zaradi brzotečnosti smemo pred začetnim debelskim *u* tudi cel zlog staviti pod osnovnico (prim. pod. 4.1). 4. Po opombi 2., II., E, str. 33., so predpone, sestojče iz malih ali srednjih ali iz malih in srednjih znakov, premične, stavimo jih tedaj pred zač. *c*, navzd. *t* (*st*) in pred znakom *vz* v višino do zgornje črte in pred navzg. sp. *t* (*st*) in redkeje pred navzg. *f* v nižino na spodnjo črto, ako je ugodno; druge predpone pa, kakor *črez-* (*čez-*), *pra-*, *pre-*, *pro-*, *proti-*, *vz-* so nepremične in stoje redno na osnovnici. 5. Deblu pogosto premenjujemo prvotno pisavo, ako dobimo s to spremeno ali brzotečnejšo ali pa vsaj spojljivo obliko. 6. Pred zložki *rč*, *rd*, *sg*, *sm*, *smr*, *sp*, *spr*, *sv* in pred privzdig-

¹ Enozločnim deležnikom pripone *I* izpisujemo, n. pr.: del. jel; izpuščamo jo le tedaj, ako si prihranimo cel nov potegljaj, n. pr.: vojaki so se udr-, upr... — ² Edninskemu roditniku označujemo sklonilo, ako bi bila oblika brez sklonila enaka množinskemu roditniku.

njenimi zložki *gr, hr, sr, čr, dr, kr, skr, škr, vr* ostajajo predpone na osnovnici in se spajajo posredno z debli. 7. Ako bi pa spajanje ne bilo ugodno, zlasti pa, ako bi se bilo bati nejasnosti, tedaj se piše predpona tesno poleg debela.

Op. a) Predponama *brez* in *črez* odpahujemo končni soglasnik, kadar ji spajamo z debli.

b) Samoznak *pri* se s prednjimi predponami nikoli ne spaja, ker bi se v spojeni obliki lahko zamenjal s *sen. j.*

c) Tuje predpone pišemo po izreki, vendar pa smemo predponam *ab-* (*abs-*), *ob-*, *sub-*, *ad-* odpuščati končne soglasnike; ako označimo predpono *ab-* (*abs-*), ki pomeni prvotno krajevno ločitev, samo s samoglasnikom, tedaj jo ločimo od debela. Končne samoglasnike smemo opuščati predponam *ante-*, *anti-*, *kata-*, *meta-*. Predpono *kon-* prištevamo samoznakom.

VIII. Pripone.

Končne pripone označujemo, odnosno krajšamo le v toliko, kolikor se nam zdi potrebno za točno čitanje; vmesne pripone, odnosno glasnike ali zloge pogojno izpuščamo.

Op. Po sliki pravilno skrajšanih končnikov dajemo tvoritvam z istimi priponami ali vsaj z istimi ali sličnimi končniki isto grafiško sliko, ne oziraje se na glasoslovje, izreko ali debloslovje (analogijske okrajšave).

IX. Sestave z imeni.

1. V imenskih sestavljenkah in sklopljenkah

a) spajamo prvi del z drugim, kadarkoli se nam zdi spajanje ugodno, sicer *b)* spisujemo oba dela tesno enega poleg drugega.

2. Vmesne samoglasnike lahko izpuščamo, odnosno nadomeščamo z brzotečnim znakom *e*; vmesne pripone pogojno izpadajo.

X. Členki.

Členke (t. j. prislove, veznike, predloge) delimo po končnikih v dve skupini: prva skupina obsega členke s samoglasniškimi končniki (*-a, -e, -i, -o, -u*) in s končnima priveškoma *j* in *r*, ki nam veljata kakor končnici; členkom te skupine končnike pogojno odmetavamo; druga skupina obsega členke s soglasniškimi končniki (razen oblik s priveškoma *j* in *r*); členkom te skupine končnike večinoma izpisujemo.

Op. 1. a) Mnogi členki imajo posebne stalne okrajšave; *b)* drugi se po potrebi bolj ali manj krajšajo.

Op. 2. Prislove s končniki *-aje, -eje, -ije, -oje, -uje* nam je pisati po § 18., I. (St.)

Op. 3. Mnogoštevilnim prislovom s končnikom *no-* odmetavamo poleg končnega samoglasnika še prednji *n*, ki je vmesna pripona, kadarkoli se nam ni bati nejasnosti. Enako opuščamo pripono *-ma* s prednjim samoglasnikom vred; izpisujemo, odnosno krajšamo (= *a* na nadčrti) jo, kadar je treba točnosti ali kadar hočemo razlikovati istoznačne vzporednice (*pogost-o; -no; -oma*).

XI. Številna, ločilna in druga znamenja.

1. Števnike označujemo včasi s črkami, zlasti krajše in pregibne oblike, navadno pa z arabskimi številkami, katere nam je pisati prosto in enostavno brez olupševalnih potez.

2. Ločila stavimo v stenografiji redkeje kakor pa v navadni pisavi. Namesto pike za celotnim stavkom nam rabi kratka vodoravna črtica. Podpičje nadomeščamo z vejico. Vejico, vprašaj, klicaj, dvopičje in narekaj uporabljamo, kadarkoli se nam zde ta določila potrebna zaradi jasnosti. Opuščaj (apostrof ¹) rabimo pri citatih iz pesnikov in pri letnicah v označenje stoletja.

3. Kot okrajšavi uporabljamo

a) klicaj za znane *ogovore*, in *naslove* v govorih in propovedih; v pismu nam pa nadomestuje poleg ogovora in naslova tudi običajni završetek in izraz vdanosti in spoštovanja;

b) pomišljaj za označenje znanih *pregovorov*, *besedil* in *citativ*, katerim izpisujemo navadno samo začetne besede, le po potrebi tudi še končne.

4. Izmed znanstvenih znamenj rabimo najbolj matematične znake, in sicer:

a) znamenje enakosti, s katerim označujemo ponavljavo posameznih besedi ali stavkov; enačaj nam velja tedaj kot ponavljaj; kadar se ponavlja več besedi, podaljšamo znamenje;

b) znamenje neenakosti $>$ v označenje nasprotja in zanikanja;

c) znaka $+$ in $-$ za več in manj (več-, manj-, maior-, minor-);

d) stoječ križček historijske pisave $+$ zaznamuje zlasti v propovedih in bogoslovnih spisih) Jezus, križček v nagnjeni obliki \times Krist, Kristus, v podvojeni pa Jezus Krist, -us; križček v nagnjeni obliki znači v izpeljankah tudi kristin kršč-.

¹ Opuščaj začenja s tenko potezo, a ključica za milijonice pa s piko.

Op. Druga znanstvena znamenja, ki so navadno v geometriji, kemiji . . ., rabimo le v znanstvenih spisih, kakor n. pr. znak $<$ za „manj (manjši) kakor (nego, ko)“, $>$ za „več (večji) kakor (nego, ko)“ \perp za „navpičen“ . . .

XII. Kratice in stalne okrajšave (samoznaki).

V stenografiji rabimo

1. kratice (abreviature) navadne pisave, in sicer
a) večinoma neizpremenjene; *b)* skrajšane; *c)* podaljšane.

2. obvezne stalne okrajšave pogostnih besed in zlogov (samoznake ali sigle).

Op. Samoznaki so ali 1. začetne ali 2. srednje ali 3. končne ali pa 4. mešane okrajšave, t. j. beseda se označuje ali 1. s sprednjikom ali 2. s srednjikom ali 3. s končnikom ali pa 4. *a)* s sprednjikom in končnikom, *b)* s sprednjikom in srednjikom, *c)* s srednjikom in končnikom. Glede na lego okrajšav veljajo vobče naslednja pravila: Začetne okrajšave stoje na osnovnici, izvemši *u*-jevske zloge, ki se stavijo pod osnovnico, ako je *u* v sprednjiku simbolno označen; srednje na nadčrti; končne na nadčrti, pod osnovnico le tedaj, ako je v končniku *u* simbolovan; mešanim okrajšavam stavimo sprednjik na osnovnico, srednjik in končnik pa na nadčrto; včasih združujemo končnik s sprednjikom na osnovnici.

Naloge.

§ 2.

1. Medem. 2. Mama bi medla. 3. Mama bode medla. 4. Dame bedé. 5. Dame bi bedele. 6. Ded bode bedel. 7. Ded bi bedel. 8. Srb bi padel. 9. Me pademo. 10. Me bi padle.

naloge § 3.

1. Manem. 2. Ne maram repe. 3. Reke derejo. 4. More pa ne mara. 5. Ne more me. 6. Ni nem. 7. Nisem nereden. 8. Nada ne bere rada. 9. Kepa me. 10. Name kapa. 11. Rad dam, ako morem. 12. Srb rad da, ako more. 13. Ne bi rad, da bi me Ana karala. 14. Ded me ne bode karal. 15. Mama ne more Ane karati. 16. Ne maram Nade karati. 17. Name meri. 18. Mara meni, da mama ne meri name.

§ 4.

1. Nem: nisem: njem; namen: namenjen; nema: nama; manem: menjam. 2. Nada nam bode menjala denar. 3. Ded nama ne more denarja menjati. 4. Mara ni menjala denarja. 5. Rad menjam denar, ako morem. 6. Ana ni nadarjena. 7. Njen ded nam rad da, ako more. 8. Nanj namerja. 9. Nje ne maram karati. 10. Kamenje pada. 11. Ni kamna (kamena): kamnen (kamenen).

§ 5.

1. Kam bi kamen del! 2. Mar ni bil len? 3. Ana ni pela. 4. Rad delam, ako morem. 5. Rad dela, ako more. 6. Nemara da ni res. 7. Ada ne mara peres: 8. Nese nama debel denar. 9. Mama nam nese semena. 10. Beseda nanese. 11. Ali ni res, kar sem rekel? 12. Danes ni bela nedelja. 13. Ded nas ni karal. 14. Ni, da bi se bal. 15. Nisem se bal, da bi nje ne karal. 16. Ni se bal nje karati. 17. Ded se ni bal. 18. Mama se ne bode bala. 19. Led se dela. 20. Nemara da se bode bala. 21. Mala Ana se me ni bala. 22. Mama nas mora karati.

§ 6.

1. Ne morem ga. 2. Ne maram ga begati. 3. Ne da se begati. 4. Vem, da ni res. 5. Verjamem, da bi nas rad varal. 6. Nemara da me bode varal. 7. Ni se dal varati. 8. Nade ga varajo. 9. Ne morem vam verjeti. 10. Ves dan dela. 11. Ded ne more ves dan delati. 12. Ni vedela, kam beseda meri. 13. Ne ve nobene

mere. 14. Ne vem, kam bi se del. 15. Ali ne velja, kar sem rekel? 16. Ne vem, ali se bode mama peljala ali ne. 17. Ne verjamem, da bi se ded peljal. 18. Ni rekel ne bev ne mev. 19. Rad jem. 20. Pes laja. 21. Delo nam nagaja. 22. Ne ve, kam bi se dejal. 23. Dejala je, da nas ne more karati. 24. Dana beseda naj velja! 25. Ne vem, kaj naj vam dam. 26. Rad bi vedel, kaj dela. 27. Gad je nevaren. 28. Ves dan je delala. 29. Ded je delaven. 30. Beseda je nanesla. 31. Ne daj se begati! 32. Ne begaj ga! 33. Naj se ne da varati! 34. Reda nam je treba. 35. Treba je, da dela.

§ 7.

1. a) 1. Oba padeta. 2. Obema ne morem menjati denarja. 3. Onemela je. 4. Osamele so. 5. Ona opera ni lepa. 6. Ded mora onemagati. 7. Dala nam je lep opal. 8. Opekel se je. 9. Niso vedele, kaj da delajo. 10. Danes vejejo oves. 11. Kepajo nas. 12. Kepajo se. 13. Obada ga. 14. Operel les ni raben. 15. Apel na narod.

b) 1. Jok bo. 2. Boj se onega! 3. Ne boj se dela! 4. Na boben so ga dejali. 5. Dela nam ni bilo mar. 6. Ni ga bilo doma. 7. Do besede je res. 8. Ne more mnogo olja dobiti. 9. Bil je malobeseden. 10. Napenja lok. 11. Dero dalje do morja. 12. Dene ga na ramo. 13. Dela lepe modele. 14. Njena nova omara ni lepa. 15. Laneno olje. 16. Od roda do roda. 17. Rosa pada. 18. Roke mane. 19. Voda je narasla. 20. Volja me je. 21. Vol bode. 22. Vola se bodeta. 23. Slovo nam je dal.

2. 1. Danes ni njegov god. 2. Lan je goden. 3. Ves dan gode. 4. Jagoda se je napela. 5. Beseda ni konj. 6. Konj je bos na eno nogo. 7. Rove so kopali. 8. Ded nam lahko pomaga. 9. Kako lepo je doma! 10. Danes koljemo. 11. Ne vem, ne kod ne kam. 12. Dokod ga je peljal? 13. Opora je padla. 14. Red nam je potreben. 15. Poda nam roko v slovo. 16. Nobeden nam ne more pomagati. 17. Me ga ne maramo opomniti. 18. Pokoro dela. 19. Rad bi nam pomagal pa ne more. 20. Sosed je vola oporedil in opasel. 21. Osel nese sol. 22. Mesar je nasolil meso.

§ 8.

1. a) Njegovo ime je slovelo. 2. Med obema pride do boja. 3. Ne pride jima na misel. 4. Ima dovolj denarja. 5. Nese kepe ila. 6. Dali so enake dele. 7. Ne kali mi veselja! 8. Meni ni nobene sile. 9. Ne maramo ga opominjati. 10. Ose so ga opikale. 11. Milena lika perilo. 12. Sila kola lomi. 13. Jesen je minila. 14. Saj vas bo minilo! 15. Bil je velik nemir. 16. Na njegovi njivi rase bar. 17. Daj nam mir! 18. Goba se je napila vode. 19. Pri kosilu so sedeli. 20. Ne ve si nobene mere. 21. Rja se opili. 22. Ne da se pomiriti. 23. Mika jo. 24. Ne mara nobenega darila.

b) 1. Njiva rodi obilen sad. 2. Mir vam bodi! 4. Njegova vila ni visoka. 4. Kaj si naredila? 5. Delo beli jedi. 6. Prinesi nam vina! 7. Ne godi se nam napak. 8. Ni vinarja. 9. Senene vile so lesene. 10. Naj slovi na veke!

2. Nisi videl dima? 2. Ded kadi iz lesene pipe. 3. Njegov lijak ni velik. 4. Kipar dela kipe. 5. Vas ni treba. 6. Konj je dirjal mimo lipe. 7. Nima lepega perila. 8. Morje kipi. 9. Kima nam. 10. Lovili so ribe s saki. 11. Vidi se, da je bolan. 12. Ne more ga videti.

3 X § 9.

1. a) 1. O da bi se narod uedinil! 2. Beseda ji uide. 3. Konji uidejo. 4. Dopisu moram nekaj dodejati. 5. Avstrija je bila velesila. b) 1. Voda je upadla. 2. Upam, da pride. 3. Umika se nam. 4. Ded uide nalivu. 5. Usojeno nam je. 6. Usoda je bila nemila. 7. Jed se mi upira. 8. Miru nam je treba. 9. Minulo je nekaj ur. 10. Maku je podoben; na ledeniku; leku: liku, reku: riku.

2. a) 1. Kam nese me obup? 2. Ni ga bilo k obedu. 3. Na delo nas budé. 4. Pride do kulis. 5. Ni nam ljubo, da ne pride. 6. Na semnju je bilo mnogo ljudi. 7. Sumim ga. 8. Ne sumi nas. 9. Pes bega kure. 10. Bube se gibajo in jedo. 11. Njemu ni enakega. 12. Luna ima kolobar. 13. Dedu nesem nekaj peres. 14. Veronika nam ni dala medu. 15. Nima obuvala. 16. Rubili so ga. 17. Ima rúmene lase. 18. Bil je neumoren. 19. Omaka mu ne ugaja. 20. Navda vojake s pogumom. 21. Prisego je ponudil. 22. Biva na jugu.

b) 1. Bil je ubog rudokop. 2. Usad se lahko udere. 3. Udaril je ob kamen. 4. Dali so mu v dar. 5. Ne more nam ugoditi. 6. Na ledu je padel in se ubil. 7. Lovili so ga, pa ga niso ujeli. 8. Lahko ga ujame. 9. Veja se je ulomila. 10. Roke si umiva. 11. Njiva je v najemu. 12. Vsak dan je god njegov. 13. Vsi so padali na kolena. 14. Puma biva po vsej Ameriki.

§ 10.

I. r) 1. Njegova pisava je okorna. 2. Sava nosi tudi parnike. 3. Sram vas bodi! 4. Nesramen je. 5. Grki niso bili barbari. 6. Rabarbara greni. 7. Ne greni mu veselja. 8. Ogrni ga! 9. Kure gredo na gred. 10. Ne grem pa ne grem. 11. Voda mi je do grla. 12. Seno so grabili. 13. Reko gradé. 14. Navale kamen na grob. 15. Kamele imajo grbe. 16. Roka me srbi.

v-k) 1. Vlekel sem ga. 2. Na kvar mu bode. 3. Ni nam umevno. 4. Tako ne pojde. 5. Ne dajmo se! 6. Ne vdajmo se! 7. Ne najde nobenega veselja. 8. Gadji rod. 9. Rajna njegova mama. 10. Kje je bil? 11. Rekel mi je nekdo, pa mi ne pride na mar, kdo. 12. Les je naklan. 13. Ni mu bil naklonjen. 14. Igra na klavir. 15. Nalivi so nanosili peska. 16. Burja piska. 17. Laska se.

18. Dobil jo je po nizkem kupu. 19. V skok dirja. 20. Ledena skorja se jame delati. 21. V balkanski vojni je imela srbska armada okoli 150.000 vojakov. 22. Slovenska pesem.

s-m) 1. Iz gipsa delajo kipe. 2. Psi Tajajo. 3. Ima lepe risbe. 4. Blede se mu. 5. Obleka gube dela. 6. Vse se giblje. 7. Jeklena sablja. 8. Na ledu so padle. 9. Vid mu jemlje. 10. Bil je mlaj. 11. Vsaka sila je minljiva. 12. Ni ga bila voljna. 13. Ves je v dolgeh. 14. Jabolku podoben sad. 15. Voda bobni. 16. Vojak bobna. 17. 7 dni ga nisem videl. 18. Ima mnogo modnega blaga. 19. Apnena jama. 20. Napne lok. 21. Sinku je ime Leon. 22. Ni treba nobene opombe.

II. 1. r. a) 1. Grdo je padel. 2. Boj pred Dardanelami. 3. Veles je ob Vardarju. 4. Lirska pesen. 5. Kursivna pisava. 6. Barva bleđi.

b) 1. Njegova obleka je modra. 2. V krimski vojni je padlo mnogo Rusov. 3. Ni ne krop ne voda. 4. Nilski krokodil je jako nevaren. 5. Kradli so jim in grabili. 6. Kri ga je polila. 7. Vino se iskri. 8. Po krivem je prisgel. 9. Sosed nima krompirja.

c) 1. Voda melje breg. 2. Kolo se je 3krat obrnilo. 3. Brada mu je osivela. 4. Kdor ne dela, je brez jela. 5. Bridko se joka. 6. Lev sedi v brlogu. 7. Mrena se mu dela. 8. Mrak je legel na grob. 9. Pražen krompir je dober. 10. Ves narod se mu upre. 11. Danes manemo proso. 12. Ne bom vas prosil. 13. Ima mnogo blaga na prodaj.

d) 1. Sapa je napela jadra. 2. Dremlje se mu. 3. Gada si v nedrih godi. 4. Dela drobne korake. 5. Vdrli so k bregu. 6. Vse je vkup drlo. 7. Sam sebi nekaj godrnja. 8. Drli nas bodo, da bo joj. 9. Dromedar ima eno samo grbo. 10. Drug naj drugemu pomaga!

e) 1. Bole je grdo vreme. 2. Vreme se kisa. 3. Ni vredno, da bi se v misel jemalo. 4. Srakoper biva po vsej Evropi. 5. Od veselja vriska. 6. Vrgel je vse pod klop. 7. Pri nas je navadna siva vrana. 8. Navrne vodo na njivo. 9. Ne vrne se.

2. v. a) 1. Ima redke obrvi. 2. Ni dvoma, da se vrne. 3. Vreme je dvomljivo. 4. Medvedu ugaja med. 5. Medvedje meso se jé. 6. Obadva se vrnela. 7. Obedvè naj prideta!

b) 1. Divja lama ali gvanako nima grbe. 2. Nekega dne pridejo, vsi dvorniki in prvaki. 3. Avstrija je bila prvoredna država.

c) 1. Ves dan so drvarili. 2. Drvarska sekira. 3. Krvavo je potreben. 4. Rana mu je krvavela. 5. Krvavenje je nevarno. 6. Vse polno ljudi vrvi.

3. k. 1. Po kom se joka? 2. Navadni komar ima ozka krila. 3. Blago ne bleđi enakomerno. 4. Njegov sin je komisar. 5. Ni v vsaki luknji raka. 6. Ima okna na tibnik. 7. Ogrne sukņjo in odide. 8. Luna mrkne.

4. s. a) 1. Morska voda je slana. 2. Slabo se mu je godilo. 3. Voda bobni pri slapu. 4. Kdo mu bo naslednik? 5. Karbolna kislina. 6. Je brez posla.

b) 1. Svarim ga. 2. Nosi obleko iz same svile. 3. Lase si svedra. 4. Dam vam svobodo. 5. Svinjska ikra.

c) 1. Po dolgem je padel v sneg. 2. Lepe in jasne so njegove misli. 3. Sname klobuk. 4. Posname mleko. 5. Pesnik opili pesen. 6. Padel je kakor snop. 7. Lep junak jo snubi.

d) 1. Mlinar smelje mnogo moke. 2. Siromak se nam smili. 3. Nekaj se smodi. 4. Visoka smreka se dviga ob robu. 5. Vsi so pospali. 6. Mlin melje, kar se mu naspé. 7. Skrb nas spremlja do groba. 8. Brska po pesku.

5. l. 1. Dobil je kroglo v glavo. 2. Ves osupel ga gleda. 3. Bil je na ogledu. 4. Na orglje igra. 5. Megla se dviga. 6. Veselim igram sorodne so glume ali burke. 7. Je na slabem glasu. 8. Jamo koplje. 9. Nizka plima. 10. Voda je vse poplavela. 11. Na vse kriplje se brani. 12. Voda pljuska ob breg. 13. Sprle so se.

6. n. 1. Gnev me prime. 2. Nekaj ga je gnalo. 3. Brez gnoja ni prosa. 4. Pri ognju so se grelí. 5. Nad medvede gredo. 6. Bil je njegov imendan. 7. Indigo je neko modro barvilo.

§ 41.

1. č. 1. Vso noč se je bliskalo. 2. Slab glas gre daleč v vas. 3. Je na enem očesu slep. 4. Nima se čemu jokati. 5. Mlin klepeče. 6. Njemu se ne more nihče enačiti. 7. Le igrače so mu v mar. 8. Sreča ga je omamila. 9. Bojim se, da bi se kaka nesreča ne primerila. 10. Kača ga je pičila. 11. Dvigne oči k nebu. 12. Čoln je nasedel na sipo. 13. Čuda ljudi je bilo. 14. Deček namigne beraču, naj počaka. 15. Ribiču sreča ni bila mila. 16. Od Soče do Vardarja.

2. š. 1. Kokoš kokodaka. 2. Čemu se čudiš? 3. Osel ima dolga ušesa. 4. Nebo se briše. 5. Kaj mešaš? 6. Čebelar pošilja čebele v ajdo. 7. Grdogled in širokopleč velikan. 8. Našopirjen človek. 9. Voda šumi.

3. ž. 1. Ni bil napačen mož. 2. Dež kaplja. 3. Žejen je kakor kanja. 4. Ima kačo v žepu. 5. Bil je deževen dan. 6. Morje valove žene. 7. Žabe so v mlako poskakale. 8. Živa duša ne ve, kam je šel. 9. Žene živino na pašo. 10. Med divjaki živi. 11. Jama vodo požira. 12. Žuga nam. 13. Žulji se mu delajo po rokah. 14. Župni urad. 15. Piše papežu pismo.

4. h. 1. Daj mu kopo orehov! 2. Smeh ga je posilil. 3. Po ušesih mu šumi. 4. Vojaki so padali kakor muhe. 5. Ni duha ne sluha. 6. Dež je ponehal. 7. Vse bo enkrat nehalo. 8. Kuhinjska sol je potrebna. 9. Vsak hip pride. 10. Ded hira. 11. Vsak dan hodi na delo. 12. Imamo debelo uro hoda do doma. 13. Hudo se mu godi.

1. a) 1. Ne drži križem rok! 2. Rženi klas. 3. Na hrani ga ima. 4. Denar mu hranim. 5. Vse se je vršilo brez hrupa. 6. Ves čas so hodili ob hribu. 7. Bog mu daj večni mir in pokoj! 8. Mračne misli se mu blodijo v glavi. 9. Po mačje so mu godili. 10.

Nedeljska služba božja. 11. Mišji rep je dolg in luskav. 12. Olajša mu bolečine.

b) 1. Mačka pograbi miš v skoku. 2. Nam bode na škodo. 3. Piškur je riba brez lusk. 4. Nobenega moškega ni bilo v družbi. 5. Narodna pesem slavi junaška dela naših pradedov. 6. Molči ko riba. 7. Pred očmi mi miglja. 8. Hčerka mu je umrla.

II. a) 1. Medved grči. 2. Namoči pero v čnilo. 3. Vojska je mnogo ljudi požrla. 4. Volk je požrešna žival, ki več pokolje, nego mu je treba. 5. Veselo so čvrlele. 6. Bliski švigajo po nebu. 7. V boju meči žvenkečejo. 8. Ne hvalim ga, pa ga tudi ne grajam. 9. Les črvavi. 10. Hmeljar ima lep dobiček. 11. Načela je hleb kruha. 12. V hladu sede. 13. Rana, ki peče noč in dan me, bi se hladila. 14. Blago nam je pošlo. 15. Žled je podoben babjemu pšenu. 16. Mahne jo dalje. 17. Visoka misel ga je navdehnila. 18. Hudomušno je pesnikov pleme. 19. Našla je mošnjček denarja. 20. Možnarji pokajo. 21. Velik križ je ž njim. 22. Sužnju je dal svobodo. 23. Muhe brenče.

b) 1. Konj je ješč. 2. Česa iščeš tod? 3. Reke prinašajo grušč. 4. Voda narašča. 5. Usoda se je obema maščevala. 6. Dekla grah lušči. 7. Je v kleščih. 8. Pomorščaki poskačejo v morje. 9. Pokorščino nam je dolžan. 10. Mlinar dobi mlevščino.

§ 12.

1. Predene breme z desne rame na levo. 2. Kokoš je zemlje nabrskala. 3. Zima pojema. 4. Gradove zida v oblake. 5. Zidar nameša peska in apna. 6. Konj dobiva zobe. 7. Orehi so pozebli. 8. Konji so se ovsu nazobali. 9. Grozilne besede. 10. Naloži blago na voz. 11. Dokaz ne drži. 12. Mlinar dela jez. 13. Miši so vreče pregrizle. 14. Vse je od ljudi gomezelo. 15. Po snegu so gazili. 16. Groza me obide. 17. Divja jeza ga popade. 18. Je nagle jeze. 19. Led vodo jezi. 20. Ne jezi se! 21. Vino mu je omajalo jezik. 22. Nasloni se na mizo. 23. Ima grbe v obrazu.

I. 1. Brzina pada. 2. Delo mu mrzi. 3. Krava molze. 4. Zbali so se ga. 5. Oblaki se zbirajo. 6. Prebira zbrana dela Jurčičeva. 7. Po vodi brozga. 8. Zgrbljen hodi. 9. Žena se je zgrudila. 10. Bil je nezmeren.

II. 1. Tudi slepa kura zrno najde. 2. Ne jej nezrelega sadja! 3. Zvon se glasi. 4. Pismo se je poslalo v zvežnju z drugimi pismi. 5. Okna so zazvenčala. 6. Kača je v luknjo zlezla. 7. V mrzli sobi so sedeli. 8. Boljša bobova slama nego prazne jasli. 9. Skrbi so mu bile nekaj znemar prešle. 10. Po glasu so ga spoznali. 11. Vzemi za ljubo! 12. Ne vzemi za zlo! 13. Vzokriž (Navzkriž) so si prišli. 14. Vznemirja nas. 15. Vzročna zveza mi ni jasna. 16. Vzvod je dvokončen in enokončen. 17. Zvezde migljajo na nebu. 18. Dospeli so do gozda. 19. Drega v sršenovo gnezdo. 20. Gobe je bral po gozdu: gozdih. 21. Ima jezdnega konja.

§ 13.

1. Glasovi se cepijo. 2. Po celem snegu so gazili. 3. Oba se snideta na carskem dvoru. 4. Velika gneča je bila v cerkvi. 5. Hlebec ni več cel, pa je še ves. 6. Osel kobaca čez brv. 7. Cilj in konec našega življenja. 8. Nese culico. 9. Gladi ga po licu.

I. & II. 1. Srce človeško je brezdna. 2. Drevce (drevesce) lahko upogneš. 3. Kocke igra. 4. Vince nam oživlja žile. 5. Naglo smukne skoz vrata. 6. Nima ne konca ne kraja. 7. Pes cvili. 8. Jajce klopoče. 9. Meso se je sevrlo. 10. Voda je narasla in odnesla brvce.

§ 14.

1. a) 1. Beseda mu gladko teče. 2. Vsak človek ima križe in težave. 3. Duša se loči od telesa. 4. Težake najema. 5. Soba je pometena. 6. Šli so po ozki stezi.

b) 1. Danes teden bo velik shod. 2. Tedni so minevali kakor ure. 3. Naklatili so poln jerbas sadja. 4. Ječe pod težkim jarmom. 5. Hlepe po časti. 6. Vest me grize. 7. Denar nalaga na obresti. 8. Medved lomasti skoz goščavo. 9. Podrli so most čez reko. 10. Stemnilo se je.

c) 1. Bridek čut mu je legel okoli srca. 2. Nimam mu kaj dati. 3. Mater so v zemljo deli. 4. Drli so proti bregu. 5. Naša kokoš je že veliko piščet nalegla. 6. Pokličite hlapca, naj pride jest. 7. Vsi dremljemo; pojdimo spat! 8. Mraz je popustil. 9. Bilo nam je v korist. 10. Greben mu raste. 11. Veter je posušil ceste. 12. Od lakote konec jemlje. 13. Sneg mete. 14. Od glave do pete. 15. Omete pajčevine po stenah. 16. Vse se gnete okoli njega. 17. Petelin dan kikirika. 18. Vojaki nasade bajonete.

2. 1. Poprek se gledata. 2. Bila je huda lakota. 3. Z durmi (vrati) loputa. 4. Vrata so napeta od mokrote. 5. Glad je hud tat. 6. Kaj se tod motaš? 7. Z glavo v steno buta. 8. Hribe in doline nam obeta. 9. Posname smetano z mleka. 10. Opotakne se ob kamen in pade. 11. Ima kosmata ušesa. 12. V gube usta nabira. 13. Na stare dni človek ni več tako gibčen. 14. Nagnete testa za 5 hlebcev.

3. 1. Bila je obilna vinska letina. 2. Tiha voda podira jezove. 3. Nekaj tinte je kanilo na papir. 4. Ne more biti koza cela in volk sit. 5. Je siten kakor muha. 6. RIBE so pokrite z luskami. 7. Kite plete. 8. Ni ga lahko premotiti.

4. 1. 3 šibe: toča, moča, suša. 2. Brodniki so po Šavi v ladjah žito vozili. 3. Grenke solze toči. 4. Tolažil sem ga, on pa je le jokal. 4. Sin mu je edina tolažba. 5. Toži se mu po domu. 6. Ob potoku smo vrbe nasadili. 7. Testo gnete. 8. Cestar blato s ceste drza. 9. Bil je jok in stok. 10. Lastovka nareja gnezdo od blata.

5. 1. To ti utegne koristiti. 2. Cena je žitu poskočila. 3. Po blatu mozga. 4. Beseda „koloratura“ je tujka. 5. Na tujem si nič

ne prebereš. 6. Studenci so se posušili. 7. Tun je riba Sredozemskega morja. 8. Jed se mu je ustavila. 9. Župan mu ustavi besedo. 10. Dokler prosi, zlata usta nosi. 11. Car vstane in stopi k oknu. 12. Ceste so bile nasute.

I. 1. Karte igra. 2. Klasiška metrika. 3. Jutranja zarja. 4. Plašč po vetru obrača. 5. Ima trdo srce kakor kamen. 6. Na trdem smo ležali. 7. Kokoši so prebrskale grede na vrtu. 8. Nabira gradiyo za znanstveno delo. 9. Nosijo polne jerbese jestvin. 10. Nasloni lestvo na zid. 11. Mrtvaška glava. 12. Mrtvilo na literarnem polju. 13. Smrt nas vse enači. 14. Nakoplje prst ob drevesu. 15. Ima gibčne prste. 16. Metla iz brezja. 17. Ležali so na tleh. 18. Mora ga tlačiti. 19. Umetniki so klesali podobe iz mramora. 20. Mokrotna letina. 21. Gluh je za vsako pametno besedo. 22. Krofko jagnje.

II. 1. Ribe se drste. 2. Vrste se dnevi in noči. 3. Jel se je tresti. 4. Os se je strla vozu. 5. Ko sem obračal, strlo se mi je kolo. 6. V grdobe strela treščiči naj ognjena! 7. Voznik krene z vozom na stran. 8. Nastali sta dve stranki. 9. Od strahu prebledi. 10. Mlečna kaša, otročja paša. 11. Trobenta buči. 12. Ima njivo za tri mernike posetve. 13. V čast so mu šteli. 14. Ubogi smo, pa pošteni. 15. Cvetice vonjavo duhte. 16. Žlahtna meta. 17. Sirota se ihti.

§ 15.

1. Že Feničani so lovili tune ob španski obali. 2. Elektriika je pospešila razvoj fizike. 3. Pri nas pridelajo mnogo fižola. 4. Iz parafina ulivajo sveče. 5. Iz grafita delajo svinčnike. 6. Odisej je prekanil Ciklopa Polifema. 7. Deželna vlada je dala ustanovila za medicinske fonde. 8. Vse strauke forsirajo sestavo nove vlade. 9. Telefonska poročila. 10. Zaloge manufakturnega blaga so pošle.

I.—II. 1. Spis je poln bobnečih fraz. 2. Težka je bila borba na solunski fronti. 3. Žirafa živi po planjavah srednje Afrike. 4. Afrikanske puščave. 5. Magnetna influenza. 6. Influirano železo. 7. Fluor in fosfor sta prvini ali elementa. 8. Delfini so požrešni in se hranijo z ribami in drugimi morskimi živalmi. 9. Soli žveplene kisline imenujemo sulfate. 10. Amorfnе rudnine. 11. Naftalin nam služi za branilo proti moljem in za izdelovanje barvil.

§ 16.

1. Zalagale so nas z živežem. 2. Na golih tleh so ležali. 3. Na gola tla pokleknejo. 4. Ogoljena obleka. 5. Vse mrgoli ljudi. 6. Ne gane se z mesta. 7. Naganja dolžnika, da naj plača. 8. Oblaki se preganjajo na nebu. 9. Lovec goni zver s psi. 10. Psi so mnogo zajcev nagonili. 11. Obolel je na legarju. 12. Iz Logarske doline do Železne Kaplje je 4 ure hoda. 13. Po gorah je še mnogo snega. 14. Trska je dogorela. 15. Mnogo so nabrali za pogorelece. 16. Gorke solze toči. 17. Gorje mu, ki v nesreči biva sam! 18. Telo so pokrili s črno haljo. 19. Ni ne kuhan ne pečen. 20. Suh dedek je

rezal kuhanega koštruna. 21. V žitu rase grahor. 22. Falska elektrarna. 23. Stara mama, o ne šivaj sarafana več! 24. Štefan Prvovenčani je bil eden najbolj nadarjenih Nemanjičev. 25. Narezale so nam belega kruha. 26. Mozoljast obraz. 27. Miza na 4 ogle rezana. 28. Kozarček vina. 29. Nazoren uk. 30. Gos gaga. 31. Gosi gagajo. 32. Gospodar je šel z doma, gospodinja je pa doma. 33. Da ima koza denar, gospa bi ji rekli. 34. Danes imamo goste. 35. Ima goste lase. 36. Gostolela mu je svoje besede na uho. 37. Muhast konj. 38. Grahast kamen. 39. Sama kost in koža ga je. 40. Namigava nam. 41. Sin mu dolgove dela. 42. Vse je bilo dogovorjeno. 43. Ne morem mu odgovarjati. 44. Govor se plete. 45. Dež ponehava. 46. Orehove lupine. 47. Strah pred duhovi. 48. Zakriči s hripavim glasom. 49. Sebi in drugim nakopava nesrečo. 50. Topovi grme. 51. Pravda je končana. 52. Imam važne gospodarske opravke. 53. Duhovno opravilo. 54. Vas leži v lepi ravnini. 55. Zdrava jetra mora imeti, kdor bo to doživel. 56. Trgovec namerava še danes odpotovati. 57. Kovano železo. 58. Hlapec naklesti smrekovih vej. 59. Po suhem in po morju. 60. 2 hiši so obranili ognju, druge so zgorele. 61. Od napovedane najemščine se odmeri hišnemu gospodarju davek.

§ 18.

I. 1. Čuden gon jih žene v kraje zaželjene. 2. Lepe nauke nam daje. 3. Veje klesti. 4. Veje se lomijo od teže. 5. Od lakote in žeje medle. 6. OGREJE SI UDE. 7. Truplo v zemlji gnije. 8. Njega že hladna zemlja krije. 9. Nalijske vode v kozarce. 10. Nastale so homatije. 11. Bil je od hoje truden. 12. Šiba novo mašo poje. 13. V gručah stoje znanci. 14. Huduje se nad njim. 15. Kdo ve kragulja odgnati, ki kljuje srce? 16. Obuje ga. 17. Živina od vročine omaguje. 18. Po morju kraljuje mir. 19. Učenec nazaduje. 20. Valovi neso ladjo v tuje kraje. 21. Praznuje svoj god. 22. Od veselja poskakuje. 23. Nasprotuje nam, kjer le more. 24. Kdor se ponižuje, bo povišan.

II. a) 1. Kupčija se je razdrla. 2. Navija cene. 3. Hlod zabija v zemljo. 4. Luna je posijala. 5. Opisna geometrija. 6. V Srbiji pridelajo mnogo sadja. 7. Nastavijo topove. 8. Na grob lijo grenke solze. 9. Noč nastaja. 10. Misel me obhaja. 11. Prodaja blago. 12. Poleti pohaja Plitviška jezera mnogo gostov. 13. Ali so že posejali? 14. Denar nam posoja. 15. Sosed ni dobil posojila. 16. Konj skače čez nizko ograjo. 17. Kaj delajo, da jih ni? 18. Vijolice klijejo iz zemlje. 19. V zvezde ga kujejo. 20. Naučil ga je raznih umetnij. 21. Po arabskih učenjakih je stopila fizika v nov stadij. 22. Juta je neka azijska tkanina. 23. Učenec ponavlja prvi gimnazijski razred. 24. Ima trgovino s specerijskim blagom. 25. Zagreb je največje hrvatsko mesto. 26. Višjemu prijenjaj, nižjemu prizanesi!

b) 1. Ptiči so po duplih skriti. 2. Blešči se mu od solnea. 3. Nadevali so mu poln žep črešenj.

§ 19.

I. 1. Tuja vrata ga bodo po petah tolkla. 2. Bili so v gostéh. 3. Po kmetih nimajo take navade. 4. Mož gostih besed. 5. Hrast hrešči padajoč. 6. Opira omahujočega.

II. a) 1. Ded se obotavlja. 2. Zagotavlja, da je nedolžen. 3. Razpisana so notarska mesta. 4. Socialne razmere. 5. V kletarskem tečaju. 6. Iz notarskega akta.

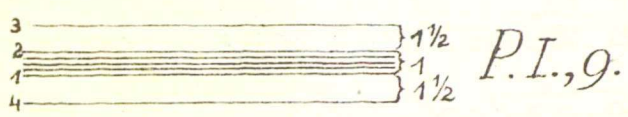
e) 1. Črn ko ogel. 2. Bolezen ga je postarala. 3. Nanj je jezen. 4. Smrtna kazen; kazensko pravo. 5. Veter napenja jadra. 6. Kotel se loncu smeje. 7. Nanosi vode v čeber. 8. Vlak se pomiče v krivuljah v klanec. 9. Otel se je z naglim tekom. 10. Malo jezerce. 11. Komu še smém verjeti, ko me prijatelji varajo? 12. Smeh mu je legel okoli usten. 13. Opeva vojaške čine. 14. Liho število. 15. Mili glasek mlade peyke. 16. Bila je velika revščina. 17. Vlada ni zahtevala nobene odškodnine.

i) 1. Gorski zrak nam ugaja. 2. Naše mirne ljudi je navdahnil vojaški duh. 3. Razpis učiteljskih mest. 4. Ureditev socialnih razmer. 5. Metrška palica. 6. Hodil je ob kljukasti palici. 7. Mrzlica ga trese. 8. Srakoper nabada kobilice na trnje. 9. Natrosi tla s cvetlicami. 10. Obilo grašice se je pokazalo po žitih. 11. Rdečica jo obleti. 12. Vse je do pičice res. 13. Dala je beračici polno peščico moke. 14. Oprostilni list; lepotilno drevo; ponarejene listine. 15. Pohvalil se je z dobro letino. 16. Strukturne formule nam kažejo obnem strukturo dotičnih spojin. 17. V Srbiji se goji že od starih časov hišna obrt.

o) 1. Prešeren je s svojimi idejami odprl pot slovenski poziji v svetovno literaturo. 2. Naštel mu je gotovega denarja. 3. Mota prejo z vretena na motovilo. 4. Po očetovsko zanj skrbi. 5. Grofovsko krona; napeljava telegrafov; poknežena grofovina. 6. Po 4 dni ga ni bilo domov. 7. Meščanska imovina; imovinski list; gromovito ploskanje. 8. Šumadija je zibel velikih zgodovinskih dogodljajev in svobode lepe srbske zemlje. 9. Potopisne črtice. 10. Prebivalci hrvatskega Posavja so milosrčni in gostoljubni. 11. Bogoljubno delo; svobodoljuben narod.

u) 1. Bil je polumrak. 2. Stali so v polumračni veži. 3. Bil jim je polubog.

§1. Liniatura in razdel. znakov.

1. a = *~*, b = *~*, c = *~*, d = *~*, e = *~*, u = *~*
 2. a) mati: k = *~*, l = *~*, m = *~*, n = *~*, o = *~*, p = *~*, r = *~*, s = *~*, t = *~*, v = *~*, u = *~*, o = *~*, a; b) svet: b = *~*, d = *~*, g = *~*, j = *~*, m = *~*, n = *~*, n = *~*, r = *~*, s = *~*, v = *~*, z = *~*; c) vel: c = *~*, d = *~*, e = *~*, f = *~*, g = *~*, h = *~*, i = *~*, j = *~*, k = *~*, l = *~*, m = *~*, n = *~*, o = *~*, p = *~*, q = *~*, r = *~*, s = *~*, t = *~*, u = *~*, v = *~*, w = *~*, x = *~*, y = *~*, z = *~*; d) dolgi: š = *~*, č = *~*, ž = *~*, j = *~*, l = *~*, n = *~*, r = *~*, s = *~*, t = *~*, v = *~*, z = *~*.

§2. b, p, m, d; e, a

1. e, ee, ee, ee, ee, ee 2. e, ee, ee, ee, ee
 S. [P. XII, 2] bi, bi, pa, sem, da, e, bod(e) = e, bodem ee, ampak = a
 V. 1. ee - 2. ee ee (= ee : ee) - 3. ee ee - 4. ee
 5. ee ee e ee - 6. ee ee ee - 7. m ee ee - 8. m l ee
 9. m l m l ee - 10. m l ee

§3. n, r, k.

1. n, nn, nn, nn, nn, nn, nn, nn: nn, nn, nn,
 nn, nn, nn, nn, nn; nn, nn, nn, nn, nn, nn, nn,
 nn, nn, nn, nn, nn, nn, nn, nn: nn, nn, nn, nn,
 nn, nn, nn, nn, nn, nn, nn, nn, nn, nn, nn,
 nn, nn, nn, nn, nn, nn, nn, nn, nn, nn, nn,
 nn, nn, nn, nn, nn, nn, nn, nn, nn, nn, nn,

S. da bi ll, ne da bi all, ne bi at da ne
 bi lat, ne lodem ^{all}, ne lod(e) ^{al}, nisem ^{al},
 ni ^{al}; ne r, morem ^{al}, ne morem ^{all}, mor(e):
 ker, ne mor(e) ^{al}, ako n -

V
 1. all 2. all 3. al 4. al 5. al 6. al 7. al 8. al 9. al 10. al 11. al 12. al 13. al 14. al 15. al 16. al 17. al 18. al 19. al

§4. nj, rj, mn [= mnj].

1. nj, nj, nj, nj, nj, nj, nj, nj,
 nj, nj, nj, nj, nj, nj, nj, nj,

S. nj(e) = -nj(e): ll, nn, -nj(e): lat,
 mnog = n, -a n, nobeden, noben = al

V. 1. ~ 2. ~ 3. ~ 4. ~
 5. ~ 6. ~ 7. ~
 8. ~ 9. ~ 10. ~
 § 5. l [=lj], s.

1. ~, ~, ~, ~, ~, ~, ~, ~; ~, ~, ~;

σ, σ = ~, ~, ~, ~, ~, ~ = ~, ~,

~, ~, ~, ~, ~ 2. ~, ~, ~, ~, ~;

~, ~, ~, ~, ~, ~, ~ 3. ~, ~, ~, ~, ~

S. moram ~, mora ~, ali ~, ~, ~, ~, ~

~² ~, ~, ~, ~, ~, ~, ~, ~, ~, ~

~² ~, ~, ~, ~, ~, ~, ~, ~, ~, ~

ni se ~, ~ se b (= bes), da bi se lb, ne da bi se alb,

nas no: nase no, danes ho: dan se ho, ali ne ~

VI. 1. ~ 2. ~ 3. ~ 4. ~

5. ~ 6. ~ 7. ~ 8. ~ 9. ~

10. ~ 11. ~ 12. ~ 13. ~

14. ~ 15. ~ 16. ~ 17. ~

18. ~ 19. ~ 20. ~ 21. ~ 22. ~ 23. ~

§ 6. g, v, j.

1. ~, ~, ~, ~, ~, ~, ~, ~, ~, ~,

~: ~, ~: ~; ~, ~, ~, ~, ~, ~, ~,

ŕ (= ŕ, ŕ, ŕ, ŕ); ŕ, ŕ, ŕ - 2. ŕ, ŕ, ŕ,

ŕ, ŕ, ŕ, ŕ, ŕ, ŕ, ŕ, ŕ; ŕ, ŕ, ŕ, ŕ, ŕ,

ŕ: ŕ -

S. njegov a, jak to, je (nom. gl.) : je (zaim.) =

ŕ, je bil, -a, bil je, -a je, se je, tre-
ba, je treba, treba je, nego ŕ.

V. 1. 2. 3. 4.

ŕ - 5. ŕ ŕ - 6. ŕ ŕ - 7. ŕ ŕ - 8. ŕ ŕ

ŕ - 9. ŕ ŕ - 10. ŕ ŕ - 11. ŕ ŕ

ŕ - 12. ŕ ŕ - 13. ŕ ŕ - 14. ŕ ŕ

15. ŕ ŕ - 16. ŕ ŕ - 17. ŕ ŕ - 18. ŕ ŕ - 19. ŕ ŕ

20. ŕ ŕ - 21. ŕ ŕ - 22. ŕ ŕ - 23. ŕ ŕ

24. ŕ ŕ - 25. ŕ ŕ - 26. ŕ ŕ

27. ŕ ŕ - 28. ŕ - 29. ŕ ŕ - 30. ŕ ŕ

ŕ ŕ - 31. ŕ ŕ - 32. ŕ ŕ - 33. ŕ ŕ

34. ŕ ŕ - 35. ŕ ŕ

§ 7. ŕ.

1. a) ŕ, ŕ, ŕ; ŕ, ŕ, ŕ (= ŕ),

ŕ: ŕ - b) ŕ, ŕ, ŕ, ŕ, ŕ, ŕ,

ŕ, ŕ (= ŕ), ŕ, ŕ, ŕ: ŕ, ŕ:

ŕ, ŕ: ŕ, ŕ, ŕ, ŕ, ŕ.

2. M, D, V, N, V (= M), N, O,

Q, W.

S. 1. a) so, so bil-e, so-a, niso, n-
bil-e, n-a, okoli, narod, -en,

jo - b) bilo, je bilo, ni b., kater-a,
-a, slov-, -o, -esen, Slovan, dohler,

smo, nismo, mnogo (= V), mnogio, bese-
den, vola-2, lahka, potreba, -en,

posebe, to, tak, -a, -o, -oj, samo, sebo, jO.

V. 1. a) 1. d b e n - 2. ll n. 3. n m

4. m - 5. n t n b - 6. m t - 7. lo

o - 8. n d n - 9. n n

b) 1. n o - 2. b m - 3. b e

l n - 4. n t n b - 5. n t - 6. n m

7. l n o - 8. n n n - 9. ll n

2. 1. lo - 2. n n - 3. n n

l n - 4. n n - 5. n n - 6. n n

l n - 7. n n n - 8. n n n - 9. n n

n n n n n. 10. n n n n n. 11. n n n n n. 12. n n n n n.

§8. i.

1. a) m, n, ll = n, n; v, w, n, o, v,

ab = q, b : q, b, lab, lab; d, d, d, d, d, d,
 a, a, a, a, a, a, a, a, a, a, a, a, a, a, a, a,
 n, n, n, n, n, n, n, n; o, o; e, e,
 u, u, b, b

1. e, e, e, e, e, e, e, e, e, e, e,
 2. u, u, u, u, u, u, u, u, u, u, u,
 u, u, b, b, b, b, b, b, b, b, b, b

S. 1. a) i, i : si (gl.)¹, nisi², nichon³ & si-
 ti⁴, so bti⁵, niso b⁶, jüm n, -a (= ima) n,
 ju⁷, kateri⁸, koliki⁹, nekoliciko¹⁰, kolik-
 cen¹¹, nekoli¹², dasi = b = b, -raama = b, va i,
 -med ali, -pod u, -veniar, -za n, pri t, ix-
 pri t, šibior¹³ - b) bodi¹⁴, ne b, slonion¹⁵
 2. ni taeba¹⁶, mimo¹⁷ -

V. 1. a) t, e, l, l, e, a, r, 2. u, u, e, e, e, e,
 3. u, u, e, e, 4. a, b, 5. u, u, b, b, e, e, e, e,
 d, b, 7. e, e, e, 8. e, e, e, e, 9. b, b, b, b,
 10. u, u, a, b, 11. a, u, u, a, u, 12. u, u, u, u, 13. e, e,
 u, u, u, u, 14. u, u, u, u, 15. e, e, e, e, e, e, e,
 16. b, b, u, 17. a, u, u, a, 18. u, u, u, u, 19. u, u, u,
 20. u, u, u, u, 21. e, e, e, e, u, u, 22. a, u, u, u, u, u.

23. a. 2. 6° / all v - 24. 2^{oo}: non - 25. 2^{oo} / all v
 26. 2. 6° / 11^{oo} - 27. 1. 6° / 10 - 28. 2^{oo} / 10
 29. 2. 6° / 6 - 30. 6° / 31. 2^{oo} / 10 - 32. 2^{oo} / 10
 b) 1. 3. and (= and) - 2. 6° / 2^{oo} - 3. 2. 6° / 1. 6° / 10
 4. 2. 6° / 1. 6° / 10 - 5. 6° / 2. 6° / 10 - 6. 6° / 10
 7. 6° / 8° / 9° / 10° - 10. 2^{oo} / 10
 2. 1. 6° / 1. 6° / 2^{oo} - 2. 2^{oo} / 2^{oo} - 3. 2^{oo} / 2^{oo}
 4. 2^{oo} / 2^{oo} - 5. 1. 6° / 10° - 6. 2^{oo} / 2^{oo} - 7. 2^{oo} / 2^{oo}
 8. 2^{oo} / 2^{oo} - 9. 2^{oo} / 2^{oo} - 10. 2^{oo} / 2^{oo}

§9. W.

1. a) 2. 6° / 2^{oo} / 11^{oo} / 10° / 10° - Op. 1. 2. 6° / 2^{oo}
 b) 2. (2^{oo}), 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo} (2^{oo}), 2^{oo};
 2^{oo} = 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo} = 2^{oo}. Op. 2. 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo},
 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo} - Op. 3. 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}
 2. a) 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo},
 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo},
 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo} (= 2^{oo}), 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo},
 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}
 Op. 4. 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo} (= 2^{oo}). Op. 5. 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo},
 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo},
 b) 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo} (= 2^{oo}), 2^{oo}, 2^{oo}, 2^{oo}

pr. 15. r r r r - 16. r r r r - 17. r r r r

18. r r r r r r r r - 19. r r r r r r r r - 20. r r r r r r r r

d) dr e, drj e : r r, r, r : r, r, r, r,
r, r, r, r

S. dr r r r e, dr r r r e, - a r, - o e, - e g a r, - o m u e r

V. 1. r r r r - 2. r r r r r r - 3. r r r r : r r

4. r r r r - 5. r r r r - 6. r r r r - 7. r r r r

8. r r r r - 9. r r r r : r r - 10. r r r r

11. r r r r - 12. r r r r r r

e) r r r, r : r r, r r, r r, r r, r r, r r,
r r, r r : r r

V. 1. r r r r - 2. r r r r - 3. r r r r r r

4. r r r r - 5. r r r r - 6. r r r r - 7. r r r r

2. r a) r r r, r r r, d r r, m r r, m r r r : r,
r, r, r, r

V. 1. r r r r r r e r - 2. r r r r r r - 3. r r r r r r

4. r r r r - 5. r r r r

b) r r r, r r r, r r r : r r, r r, r r, r r

V. 1. r r r r - 2. r r r r r r - 3. r r r r r r

c) r r r r, r r r r, r r r r : r r, r r, r r

V. 1. r r r r - 2. r r r r - 3. r r r r r r - 4. r r r r

3. ku, ks o, km z, kn ~ : ja, ko, w, v, no, o, o, n, in, o, v = p, ve, el, e, lo, n.

V. 1. ku z, 2. ku z, 3. ku z, 4. a b ku z, 5. ku z, 6. ku z, 7. ku z, 8. ku z

4. s. a) sl' o (v xacietku), o (v sredi): ol, ar, p, o, ro, ro

V. 1. ho' d, ra - 2. kl' b, v, ae - 3. or' n - 4. w' o, p, b - 5. x, p' n - 6. z' o - 7. o, n, v

b) sv e: e, e, e, e, e

S. seveda e

V. 1. es' v, v, z - 2. x, z - 3. v' e, l, z - 4. n, z' e

c) sn a, snj o (= a): ol, ol, o, e, l, l

V. 1. ca' v, n, z - 2. p' n, z - 3. e, p, z - 4. a, z' l, l

d) sm z, sm z, sn z, sp z, sk z: z, z, z = z, z, z: ol, ol: ol, z, z, z,

niska

Sp, sh

S. čel, čeravno l, čeravno l, četudi l, če se lo: čex, čex b, nihče l, čes da le, čes ker l, nočem, nečem alr

V. 1. ulz ulz b. 2. l 16 l 3. es ul 4. ul 5. vor ul l v er. 6. vesb z 7. lo 8. ul 9. v b el v 10. l 19. e co 11. l 2. ul 12. l ul m ze 13. b l m. 14. l² e z ul

2. š. 1. ul, ul, vr. 2. z. 3. v, v, f, l, 4. z. 5. z = g, fl, z.

S. še z, nočes, nečes ul, moreš z, moras z

V. 1. v r g er 2. z b. 3. v g z l 4. v g z 5. i m e l v l e v. 6. v g z l 7. ul f. 8. v p ul.

3. ž. 1. l g v, l p, r p, p. 2. p l y, p m: p m i p, p, p, z p, y: y. 4. p. 5. p m, p p, e p.

S. že j, že se j, že dalje časa j b

V. 1. l m v j m ul 2. j b z ul e. 3. l y p m. 4. v j r p. 5. l v e z v e p l. 6. v b l y. 7. v a l v e l p y. 8. v z a m m z v.

2. 7. v b ² ny - 10. ny j - 11. ju ny o

12. ny ny - 13. ju - 14. ny ny

4. h. 1. v , v , v , 2. ky , v , v

3. v = v , ky , v = v , v , 4. ky , v , ky

5. ky , v = v , ky

S. $koč$ -- $koče$ v , jih v

V. 1. ny , v , 2. ky , ky , 3. ny , v , ny

4. ny , 5. ny , ny , ny , ny

6. v , 7. ky , 8. ny , ny

9. ny , ny , 10. ny , ny

I. a) ry , ky , ry , ky , ny , ny , ny :

d , ry , ry , ry , ky , ky , ny :

ny , ny , ny , ny , ny , ny , ny , ny :

ny , ny , ny

S. Hrvat v , hrvatski v

V. 1. ny , ny , 2. ny , ny , ny , ny

3. ny , v , 4. ny , 5. ny , ny , 6. ny

7. ny , 8. ny , 9. ny

10. ny , 11. ny , ny , ny

12. ny , 13. ny , 14. ny , ny

15. ny , 16. ny , 17. ny , 18. ny , ny

(b) čk l, kš y, kš l, šk p, lh l, nk-
 l, ph l, sh b, šl b, li l, lš g, nš y, nš y,
 li y, mri l, mri y, im l, im l, im p,
 im p, nš y, šp p, hi l: g, p, p = p,
 P: P, b, b, b, b, b, b, b, b, b, b,
 ed: ed, y: y, l, l, l, l, l, l,
 S. človek b, človeški b, večkrat d,
 V. 1. o h r d e e l 2. p o r l
 3. l p o l 4. n p e r 5. v l l o e n e e l
 6. r y 7. p o p e y t 8. l o o r l 9. z p l e r
 10. e r 11. o r l

II. a) ri l, žr p, čl l, čij l, čv b, šv g,
 žar p, hv b, čv b, jh l, hon l, hl b, šl g,
 žl y, hn l, šn p, šnj p, žr p, žnj p,
 nč l: r, l: l, l, l: l, p, p, p,
 l, b, b, p, p, b, l, l, l, l, l,
 l, p, y, p, l, l, p, p, p,
 p, g, d, l, l

S. hočem l, hočemo l.

V. 1. e h l 2. n p r l d n 3. o b g
 4. p p = l r o 5. l o e y r 6. p e o b r o

S. ta l, takraj h, takrat h, ste L, niste Z,
tega P, tem P, proti Y, naproti N, nasproti =

= aof, niti N, spet O, zopet O, elasti of = ob.

V. a) 1. lo h 2. cell b h 3. do f re h 4. b

e her. 5. Wo re b) 1. h = l ~ d 2. c

ker = l ~ re - 3. h = l ~ 4. h o u r - 5. b = b

re e l. 6. g e h = y 7. a l h = l - 8. a o

h = l - 9. r p b L d r ~ r d w - 10. ~ r p -

c) 1. o y f r. l u r 2. ~ r e l t a. 3. o e r t 4. l

2. l f a. 5. r l b r e r r d l. 7. b r e t. 8. P

~ r d g ~ b. l. r. r e r r r ~ l. 11. f r p, o l

h o. 12. p r r r r l. 13. r 2. r b = p. 14. r l b. 15. y

e r p p. 16. e a r l. b. 17. ~ r b. 18. r f r b. e b

2. p = h, b = b b, l = h, r ~ r b, l ~ r g, p = b,

b, b, b, b, b l = p, p b = b h, q = b, b : o r

S. sta l, nista l, dosta, i e p, zadosc - a, i e p.

V. 1. l ~ e r. 2. l r = h r - 3. l ~ e r. 4. l e r o

e l. 5. p i r l. u l. e e e e p ~ l (= r) i b -

7. r r e e p. 8. r b ~ l. 9. r b r r r s a r

10. e d p l. b a e r. 11. b o e. 12. b o e

3. d l = d y, u l = u y, y = l u, d = e y, l a r,

$1 = q = 1 : 7 = q = 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 = p, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7,$
 $q, p = p, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 = 2, 3, 4, 5, 6, 7, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7,$
 $f, q = 2, 3, 4, 5, 6, 7, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 = p,$
 S. isti b, taisti b, tisti b, -egab..., takiste =
 = \sqrt{b} bitit = 1, morebitit = 1, -en b

V. 1. ed nel 2. P 2 es q 3. ed di 2 2 2, 2 y
 V. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

4. $z = z = 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.$
 S. to C, tolik C, -sem C, -er C, -okrat = toli-C.

V. 1. ef q 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

5. a) $1^2 = 1, 2^2 = 4, 3^2 = 9, 4^2 = 16, 5^2 = 25, 6^2 = 36, 7^2 = 49, 8^2 = 64, 9^2 = 81, 10^2 = 100.$
 b) $1^3 = 1, 2^3 = 8, 3^3 = 27, 4^3 = 64, 5^3 = 125, 6^3 = 216, 7^3 = 343, 8^3 = 512, 9^3 = 729, 10^3 = 1000.$
 c) $1^4 = 1, 2^4 = 16, 3^4 = 81, 4^4 = 256, 5^4 = 625, 6^4 = 1296, 7^4 = 2401, 8^4 = 4096, 9^4 = 6561, 10^4 = 10000.$
 d) $1^5 = 1, 2^5 = 32, 3^5 = 243, 4^5 = 1024, 5^5 = 3125, 6^5 = 7776, 7^5 = 16807, 8^5 = 32768, 9^5 = 59049, 10^5 = 100000.$

f, fe, fo, fu, fu, fo, fu = fu, fu, fu,
 y, yr, yr, yr, yr, yr, yr, yr, yr, yr,
 S. raven a, xdayf, vxlief, navlic f.
 V. 1. brz ~ a. 2. p ~ a. 3. v ~ g
 7 a. 4. a ~ o ~ y ~ o. 5. e ~ l ~ a. 6. e
 7. e ~ a. 8. l ~ a. 9. a
 ~ r (~ r), i (~ i). 10. a d o l p u. 11. r o d
 e. 12. l p o d b. 13. r o d e d y u d r m.
 14. e ~ r (~ r), 15. e ~ r (~ r), 16. f ~ r (~ r), m.
 17. f ~ r (~ r), d ~ r (~ r), 18. g ~ r (~ r), z ~ r (~ r),
 19. f ~ r (~ r), 20. a ~ r (~ r), e ~ r (~ r), 21. d ~ r (~ r), 22. a ~ r (~ r),
 23. u ~ r (~ r), l ~ r (~ r).

§13. c in njegovi zložki.

c. 1. c, d, l, l, d, l, d, l, d, l = l
 f = f, f, f, f, f, f, f, f, f, f
 l, l, l, l = l, l, l, l, l, l, l, l, l, l
 g - 4. l, l, l, l - 5. f, f, f, f
 S. Slovenec l - slovec l: modro - l, bog (o) - l
 V. 1. a ~ l ~ l ~ l = b. 2. n ~ l = l
 3. a ~ l ~ l ~ l - 4. d ~ l ~ l - 5. a ~ l ~ l - 6. a ~ l ~ l
 7. a ~ l ~ l - 8. f ~ l ~ l ~ l - 9. l ~ l ~ l ~ l

1. v. 7. l. z p e n a z a (ch) v b a l. g. p o
 e r o e s t. 10. p e r - 11. c e b r - 12. l. p a
 a. 13. v. l. p e r e. h. 14. e r z p. 15. c e r,
 16. b. 16. a p b. 17. l. p e r e r.
 18. 2. p e r e. 19. c h p p r p a c e. p. v h.

b) šč f, lšc f, nšc f, ršc f, mšc f, všc f.
 f, l f, z f, z f e r, i f, c f, g f, j, u f, c f,
 c f, f, i f, z f, j, u f, c f, c f, z f.
 S. slovenščina f, srbsčina f.

V. 1. v. l. r e c o n c h c l. 2. z f. z f. 3.
 a f. 4. u f. 5. v o f. 6. p e r p r o f a c e.
 7. a p e r a v e. 8. f, j, v o w n z f, u f.

§ 12. z in njegovi zložki.

1. z, ž, š (= g), j, l = b, z, t,
 c, v, v, h. 3. t, s, h = p, l =
 = a p, z = v. 4. s, v, g, v, d. 5. p, t,
 s, l, f.

S. zadaj z, zunaj z, zaradi z, zavoljo =
 se, oziroma z.

V. 1. i. l. a. b. c. d. e. 2. p. r. o. t. i. n. e. b. a.
 3. s. l. l. - 4. p. l. l. - 5. v. r. z. l. = p. - 6. a. r. z.

12. also $\sqrt{a^2} = a$ 13. $\sqrt{a^2} = |a|$ 14. $\sqrt{a^2} = |a|$
 15. $\sqrt{a^2} = |a|$ 16. $\sqrt{a^2} = |a|$ 17. $\sqrt{a^2} = |a|$
 18. $\sqrt{a^2} = |a|$ 19. $\sqrt{a^2} = |a|$ 20. $\sqrt{a^2} = |a|$
 21. $\sqrt{a^2} = |a|$ 22. $\sqrt{a^2} = |a|$
 23. $\sqrt{a^2} = |a|$ 24. $\sqrt{a^2} = |a|$
 25. $\sqrt{a^2} = |a|$ 26. $\sqrt{a^2} = |a|$
 27. $\sqrt{a^2} = |a|$ 28. $\sqrt{a^2} = |a|$

II. $\sqrt{a^2} = |a|$, $\sqrt{a^4} = a^2$, $\sqrt{a^6} = a^3$, $\sqrt{a^8} = a^4$, $\sqrt{a^{10}} = a^5$

$\sqrt{a^2} = |a|$, $\sqrt{a^4} = a^2$, $\sqrt{a^6} = a^3$, $\sqrt{a^8} = a^4$, $\sqrt{a^{10}} = a^5$
 $\sqrt{a^{12}} = a^6$, $\sqrt{a^{14}} = a^7$, $\sqrt{a^{16}} = a^8$, $\sqrt{a^{18}} = a^9$
 $\sqrt{a^{20}} = a^{10}$, $\sqrt{a^{22}} = a^{11}$, $\sqrt{a^{24}} = a^{12}$, $\sqrt{a^{26}} = a^{13}$
 $\sqrt{a^{28}} = a^{14}$, $\sqrt{a^{30}} = a^{15}$, $\sqrt{a^{32}} = a^{16}$, $\sqrt{a^{34}} = a^{17}$
 $\sqrt{a^{36}} = a^{18}$, $\sqrt{a^{38}} = a^{19}$, $\sqrt{a^{40}} = a^{20}$, $\sqrt{a^{42}} = a^{21}$
 $\sqrt{a^{44}} = a^{22}$, $\sqrt{a^{46}} = a^{23}$, $\sqrt{a^{48}} = a^{24}$, $\sqrt{a^{50}} = a^{25}$
 $\sqrt{a^{52}} = a^{26}$, $\sqrt{a^{54}} = a^{27}$, $\sqrt{a^{56}} = a^{28}$, $\sqrt{a^{58}} = a^{29}$
 $\sqrt{a^{60}} = a^{30}$, $\sqrt{a^{62}} = a^{31}$, $\sqrt{a^{64}} = a^{32}$, $\sqrt{a^{66}} = a^{33}$
 $\sqrt{a^{68}} = a^{34}$, $\sqrt{a^{70}} = a^{35}$, $\sqrt{a^{72}} = a^{36}$, $\sqrt{a^{74}} = a^{37}$
 $\sqrt{a^{76}} = a^{38}$, $\sqrt{a^{78}} = a^{39}$, $\sqrt{a^{80}} = a^{40}$, $\sqrt{a^{82}} = a^{41}$
 $\sqrt{a^{84}} = a^{42}$, $\sqrt{a^{86}} = a^{43}$, $\sqrt{a^{88}} = a^{44}$, $\sqrt{a^{90}} = a^{45}$
 $\sqrt{a^{92}} = a^{46}$, $\sqrt{a^{94}} = a^{47}$, $\sqrt{a^{96}} = a^{48}$, $\sqrt{a^{98}} = a^{49}$
 $\sqrt{a^{100}} = a^{50}$

v, k, kh, na, e, z, f - ije: erl, l, re,
 va, u, v, a - oje: l, R, C, - uje:

v, o, n, f, k, n, k, l, b, er, u,
 va, ca, v, va, kh, t, z, y, f, of

V. Sreca - b e - p t - ol gen

h - h² c - l e g e o - d' e o, p c u e.

h² o - f - v - l - b - d' o a - o - u -

l o o t - u o c - u o l s y, n f u b e - u

n p - g u t - n - c e n - c - e o c

z - p - n e f - n - l - p - n e - d' o / d -

l o u - n e, e o - a - n - n o o p i f e

e e e e, o f - y - u - d' e b - n - l - o f s

l - v - d e u - f - l - n - n e, f - n - e -

II. a) - ija: wh, ve, ve - iji: erl, u,

w - ijo: erl, v, no: no^b - iju: v -

- aja: b, bⁿ - aji: v, b - eja: v - eji: y -

- oja: R, x - oji: R, b, bⁿ - uja: C,

v - ajo: b: e, v, R, C, ve - jete:

e, t, t, t, t, t - jejo: w = v, l = l,

w = v, l = l; - ij: w, v, y, v -

- ijmo: v - ijte: v = v - ijsk, - ijestvo:

18. a ned - 19. g vq - 20. p' nch d' son - 21. 200
 666 - 22. e co^m ea - 23. w ay nar - 24. e ee e
 25. v' p d o a p r - 26. v' n p u s d' o r d n -
 27. v' e u - 28. n p l e a e - 29. e f q' u t^m - 30. v p
 ~ 19 - 31. ~ q' n - 32. qe' e a n - 33. v' n o e r
 n p l - 34. v' r o e r t - 35. n e l e n - 36. n o n
 f - 37. d e f p a r l - 38. n l e a - 39. v l e r o a - 40. v b
 (= v b) p e - 41. n o v f - 42. b e e r v o t -

§17. Lastna imena in tužke.

a) z n l, v', t, g o r; v', z p o, v e, p' f
 f e; o : o, u : u, c e r = c, v' l l = 1, 1 f,
 b o m r, l = l o, l u r, l u n a = l o = l a -

b) o n r, n o l l e, g, s u t, h, s o = p, r o -

V. 1. v' i n e r p o r - 2. e e o r e u o c e -

3. d n a l b o r, l o c p - 4. p d' - 5. p' n h

v p e, c o e n r, s t e v n o, c n e - 6. d e p r o

s t e d s u t r f r, l, l, n - 7. n a s t e i m e b e c

Düsseldorf, l p o - 8. Marseille (= v o = l) q' v a n

r - 9. n v' l e o r - 10. d e e n v' s h s. 1866 -

§18. Izpuščanje soglasnikov.

I. -aje: v, p = p, e, e, o, r, a - -aje: v,

i: nta ora vor- / had put r
 n- cy b- yne, re vor" / of h- ora
 p, ill- so p of- epe n' / opt- s c g
 or q- d r- 2 b- n g h e- re u
 n d of- W- en r c' / h e w h e l u t 5
 i d- e- b u t y, o m d y r o i e t-
 em' n- em d- l h- pas t f- p u d d
 n r o t p b p p- n p p' h o t- v e l
 w' o g, W- d l o b- n l s o n e n w' r
 p e a t u- s- r e a d f' u- s o n' y p
 n e n s e r o l (s o r o l) f- r o r a- r o l i e r a 10
 i n n e s- e n s e r h o' d' s y d p- n r e b
 n d- l f' h e d o p- r o n e r o l- s a d u o l
 w- w' p r- w' o o- g z f n e e s
 e a r o- n r o l e- n d- n s t o n y- d' n' t r o f 15
 r e- h y' e a t' y- f u' r e r e y n b, n u d, z f-
p: e n d d' o f g u r o l, d' f' r e t' o n y
 W' r h- l' i d' h' u' d' o l- d' W- a- e' u
 n n t o r o- r e n t e l r e' p a l u d
 s o- r' d' l' r e g r- R' h e- s h' f'
 l s p o r- w e e s- i d e e s- e o n' i d- h 20

5

10

15

20

clm, ol, ofr, ofr, fr, ur, ulr, ur, ur, ur,
 n, sh, sh, sh, sh, sh, sh = sh...

4. lo = lo, lo: lo, lo = lo, lo,
 Er, Er = Er, Er = Er, Er, Er = Er...

5. lo^m (lo), lo = lo, lo = lo, lo, lo,
 lo, lo...

6. lo = lo, lo, lo, lo, lo, lo,
 lo, lo...

7. lo, lo, lo, lo, lo, lo, lo,
 lo, lo; lo; lo = lo... done 5x.

* B. neo- = , neob = , neod = e.
 lo, lo, lo, lo = lo, lo, lo, lo =
 lo, lo = lo, lo, lo, lo = lo, lo,
 lo, lo, lo, lo = lo, lo, lo,
 lo, lo, lo, lo = lo, lo, lo, lo,
 lo, lo, lo, lo = lo, lo, lo, lo,
 lo, lo, lo, lo = lo, lo, lo, lo...

l. ab-: lo = lo, lo = lo; ad-: lo =
 lo, lo - anti: lo - ana - (a-n-a): lo, lo =
 lo - ante-: lo - anti-: lo = lo - apo: lo =

v ~ eer - pa ~ el d' p' d' e co - so
sel ~ 37 ~ na -

4. b⁴ = y - ^{no} e⁴ - y - ce h = y - ce
o h = d - pl' a ^{no} pl' a ^{no} - gr - e ^{no} y
p^{no} - e⁴ = e⁴ p^{no} = p^{no} h^{no} -

5. h' n' s' v' p' n' b' l' e' p' r - 6
b - s' n' - n' o' s' h' n' e' p' - n' e' l' -

6. u' r' o' t' o' o' r' o' - p' l' e' s' t' n' d' n' y
e' n' d' n' e' o' r' d' - n' o' p' o' e' e' s' t' a' l' -
e' y - n' e' s' e' n' o' a - 51

~~7.~~ y' = o' p' n' e' e' - t' h' o' n' e' l' = y -
~ h' = n' b' ^{no} v' - n' e' n' o' y' ~ o' y' -
h' o' B. v' e' s' e' n' t' h' o' t' o' n' e' y' -

o' n' - b' o' y' - n' b' o' n' e' y' - v' o' n' p' b'
u' l' n' o' v' e' e' e' e' n' o' n' p' e' n' h' -
e' n' e' b' o' - t' e' y' p' p' l' e' - n' o' e' s' t' o' e' -
o' e' z' n' e' h' e' p' e' - e' y' - p' h' - s' o' -
b' o' h' - e' p' n' b' - e' n' d' - n' e' l' -
b' o' n' o' e' - l' o' p' e' n' t' e' y' - y' e' a' n' y
n' - n' p' h' n' o' n' e' n' - n' l' n' o' e' s' t' o' n' y'
i' p' l' v' - b' o' n' e' e' n' - u' l' e' e' p' l' b' - y'

stan triscon-ent 6 zov d-
 l. ent ut se x rbf-ent, vne-
 ent ev' y-s for vob' ag rbf-
 vob' on- lere e q' vne-

§21. Končniki, odnosno pripone.

1. ije: ev, l, ve, v, q, en,
 her, t, of, ve, or, oo, q, e,
 ee, oue, lee = le, ju = ju, Rb: Rb,
 ve, z, toda: u, co...

V. Ica n- l y' v- y, m y
 l y- y n on- ve r, sb v m b a-
 e n d e- u e d' o f, d- v o p u e h e
 v e- a p e n t e. 4 p' E- b b' s t- b' p'
 f y- b e r l e d' o b t' i c o m- r e' r e p- t o r
 r e p- t o r v a l r e p- v g l w o n- w o n.
 C e y- s a y- = a y- n o d e l e a- R o d g o n y
 y' n' t' u e t o w l' p h e t' g a' a- o r
 y- t r o m i- e- r e n i- u g y- e y' v l
 l y v e l l.

2. išče: ef, Cf, Gf, af, Gf, ef, Cf-
 f; efp, efp, f...

V. wy m b erlt ven - wny c¹⁰ sk
~ wa - ut saer n erlt res. b h r. uchr
jo. q v s vch, l h r n - v t p h l s u n n y g r.

12. -tiven: e, n, re, h, ho... -tativon:
p, q, r, s, t, u, v, w, x, y, z... -titativen: r, e, t... -titiven: w, ...

V. re n e u n b - n, s t v - p =
p q r d - n n w z - 5x

13. -ost: a) v b = v b, b l, r e p, C p, C r b...
b) -ost: o p, p, v p, b l, R p, p p, ~ v p, v b,
s o p, g p, o e p, R p, ~ r e p, b p... -(no)st p r e d

znaki b, c, d, h, l (lj), r, v, z (zgov.): D e p,
f, ~ p, ~ r p, u p = u b, v p, v o p, s u p, e e p, u p =
u b (= D e p, f, ~ p, ~ r p...)- l j (i v o) s t: r h p, v p,
o p, a r p, p r e p, p p (= ~ r h p, v p...)- c) -t(ost)
b l, e n l, l, ~ n l... -(i)t(ost): u e l, p, h l...

-ov(i)t(ost)t: s t, r e l, R t, s t, r e l... -ev(i)t(ost)t:
e l, e l... -t(ost): n o p, v, r e l, v l, v o l, z l,
C o l, o l, c o l... -(i)t(nos): n l, e n l, t o d a q = b:

q l = h p... -ov(i)t(nos)t: e l... t+x+t v l = v l,
h b p u l = p u l, v o l = v o l;... a o l, v e l, v e l, n e l,
v o l, v l, v l, l l, v l, b l = v l, v l, v e l, v e l, h l,

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Tujke. *u e w (= w^o) - s s b w - a s b*
a w - l a r e w (= e w) q - e o w r o s o r p
o - e o r p - a b o u l n C s b b - e i
v - w^o - e o w - r e p e p w - l i n o u a (w a -
= w^o) - e p o s m - r o w - i : n e w, a e
e w - u b l e e s z e f n e r e n b, s t
 d) hoč - P, hot - P: *hočem...: P, P, P, P,*
P, P, P, P, P (: hočejo si P^o); j a z hočem
o P...; h o t i P, n e h. P; h o t e P, n e h o t e P,
h o t e č P; h o t e t i P, n e h. P; h o t e l, - a, - o P,
P, P = P, n e h o t e l P = P; s e m h. P P P P
P P = P P P P = P...; h. s e m P h, P h, P,
P h, P h, P h, P h, P h; s e m b i l h. P...; b o d e m
h. = P P P P P P P P P P P P; n i s e m
h. = P...; n i s e m b i l h. P...; n e b o d e m h. P P
n e b i h o t e l P P: n e b o h. P P; b i n e h. P P;
n e h. b i P h; č e m... h, h, l, l, l, l, l, l,
l; n e č e m (n o č e m) P -
V. P P' - e e z C m P P a r - P P P P
o P' o - P e t - P e w P z e n e e s' s -

e) mor-, moč-, mog-? : morem...
 y, e e s r s (morejo si); jax morem
 to; moči =; mogel?; sem mogel
 ...; mogel
 sem ...;
 sem bil m. ...; bodem m. ...; bom m. ...
 jax bodem m. to, m. bi =? : m. bo?
 bi m. : bo m. : bode m. ; da bi m. =
 et?, et?, ell?; ne morem; jax ne m.
 to; nisem m. ; nisem bil m. ; ne
 bodem m. ; ne bi m. , bi ne m. , dabi
 ne m. et?, toda moxi, moxen zy...

V. ... notula ...
 ...
 ...
 ...

f) mora- : moram...
 ; jax m. to; morati =; moral =
 ; sem m.

~ erlj p-De sen vorz ~ vorz-
 pul'c ~ je.

S., izp. in sest.

a) Avstrija ~ (a, u, v), d, ...

b) človek l (l, l, l), lj, llh, lly, llr, lj, lf...

c) država e (= e, e, e, e, e, e, e), e,
 e' = e, e, e, e, e, e, e = e, e, e, e, e;
 v' = v, v' = v, v, v ...

d) Hrvat R (R, R, R, R, R, R, R),
 R, R, R ...

e) - krat n: n, n, e' = e, e,
 e' = e, n, n, n, n, n, n,
 R, toda d' ...

f) narod e (e, e = e, n, e, e =
 e, e) e, e = e, n, e, e, e, e,
 e, e, e ...

g) slov- c: c, c, c, c, c, c,
 e, e, e, e, e, e, e, e, e, e, e, e,
 e, e, e, e, e, e, e, e, e, e, e, e

h) slo (i, i, i, i, i, i, i, i, i, i, i, i)

100.5
 7/10

R, w (b) - rez l r f Pan - m r j sh
 r n - n - s n r, b - r < go < h - f
 c < b - r h e < r p - r < c - < b w
 s p o o - m v r < c - e r b j z s k
 c - o l l n z < - m r e a i e f - m e v
 r e - m e e r - z e s e - r e m c - o p e
 z e n j e v - l e e r n - u e l z e r
 l l x p - m l (: ~ m) l - i l v l l
 s h n b - v ~ r l - r l v -

§24. Zaimek.

a) Osebni zaimki: jaz to, men - w,
 - e w, - i w, - o, - o j, mano w, w (P. I., 6), mi -
 dva z, medve z, naju r, naji r, teb -
 = t, - e t, - i t, - o, - o j, tabo t, vidva z, ve -
 dve z, vaju g, vaji c, nje ~, je /, njej -
 = ~, ji r, njo ~, jo r, njiju ~, nju =
 = ~, ju r, njima r = ~, njih ~ = ~,
 jih r, njim r = ~, jim r, jima r, njimi -
 = ~ = ~, sebe o, se o, sebi a, si b, sebo, - o j,
 sabo o; - seben: na - r o r, o - r o r, no = r o r,
 so - o o, za - r o r; zasebnopraven r o r, zaseb -

o z r o v . C a n y z a y - s u i t r
 r e p - t : k u n - t - n p e p r o s
 s u r : u l o g - v v e l - p e s t o
 n d u - u l o b n - a n e z y n : ?
 ~ (= z) - o r n e c o - o n t o v - n o o
 a y - z y z n t o a r h ~ s o - a b p u - s t o
 b - s t - n o - u t n - n t o - u e e n y -
 n o (= n o) u - n o a - n e o - n e l o r e z n i t e
 y o u e u m - n y n - t - y u o -
 u o r t n u l l o s t n e l - c o y n e
 n y o t - p e t o n b o n e - u t o n o
 k - u o b e - u l l o v n e n - n l o b z
 e n e n t - e e p l - p u n o z y - e n o f a -
 o n o - e n y z y e m u e - p e n b l y
 n t e n y p - e m - i n o n l e n n e n t n
 r o n n n n - b s h o y - u d (= u o) o - r p z -
 z y z - b i - z n -

b) Svojilni xaimki : moj z = z, tovoj =
 = z = z, svoj c = c, -ega v, s, o, -emu v, s,
 e, -em n, s, o, -im v, s, o, -imi v, s,
 o, -a z, d, e, -o z, d, e, -i z : mi v, s, o

B) bi l, blix, -u, -i b, bliže lj, bodi: kadar
 si b. el^{p} , kakor si b. nl^{p} , kamor si b. sl^{p} , kjer
 si b. ml^{p} , kolikor si b. vl^{p} , bolj: -e, -še u:u,
 bolj in bolj u = u, brž lj, -e lj, naj- ml^{p} =
 - ml^{p} , bržčas lj = lj, bržko lj, -- brž u, -- ne lj -

C) celo l, scel-a, -oma l: l; l -

Č) časi: po- vl , v-(včasih) vl , če l, -ne
 prej lj , -pa vl , -- bi vl , -prav lj , -ravno vl ,
 -tudi lj ; -čenski: pri- vl , za- vl , čes lj , -da
 le, -ker vl , česie lj , čez, črez vl , -dalje bolj (če-
 daljebolj) vl , čez (črez) in č. vl , čim bliže lj ,
 -bolj vl , -dalje vl , -- bolj vl , -manj vl ,
 -prej lj , -več vl = vl .

D) da e, -bi vl , -- pa vl , -si vl = vl , --ravno=
 = vl , -tudi lj ; menda vl , morda vl : milijarda=
 = vl : pred e, seveda vl , dalje časa vl ; dan:
 on- vl = vl , pol- vl = vl , dopol- vl =
 vl , opol- vl = vl , popol- vl = vl , pred-
 pol- vl = vl , dandanes vl ; -del: veči- vl ,
 zatega- vl ; -dne: pol- vl = vl , dopol- vl =
 vl , opol- vl = vl , popol- vl = vl , pred-

pol-erh = er̄, dokod erl, -koder erl, -sem-
 = esr, -tam e^r, -tedaj e^r, -tod e^r = e^r, -vekomaj-
 = er, -xdaj e^r; dobro <, dočim el, dokle, -j =
 = er: dokler er, dolgčas eb: dolgo časa elo,
 dosle, -j eo, dost-a, -i e^r, za-sep, drugam-
 = er, drugič el, drugač, -e el, drugoč el, dru-
 god el, drugje e, drugikrat er -

G) glede na zlv, -- to zlv, ne-- zlv,
 gori in doli e, -

Y) in i, -če l (il), -- tudi l (il), -da l
 (il), --bi el (ili), -ker r (u), -le r (u), -pa r, -še y,
 -ta l: -tu l, -tudi y, istotako f, itak n,
 ix o, -med vl, -po v, -pod vl, -pri l, -ven er,
 -za v, -imši r, -vremši f, -nenad-a, -oma =
 = ml (= ml, mlr = ml) -

Y) jako v, jutri v -

K) kedar, kedar vl: kdaj, kdaj vl,
 kaj bi vl, -čeden vlv, -lep v^r... -malo =
 = vl, -na v, -- da vl, -še v, ondubaj =
 = vr, semkaj vr, tam-^r, tje^a-v, tod-Cl
 tu-^r, ve^un-ov, ov, kakaj = za kaj v,

kajti ✓, kako in kaj ✓ = ✓, kakor
 (kaker) ✓, ✓, ni-✓ = ✓, ni-pa ✓, ka-
 kor bi ✓, -da bi ✓, -pa ✓, --da bi
 ✓, kam: -or(-er) ✓ = ✓, nikamor ✓,
 ker ✓ (: more'), ker bi ✓, --pa ✓, -tudi ✓, kdaj
 ✓: malo-kdaj ✓, marsi-✓, ne-✓, red-
 ko-✓, vsa-✓ (= ✓, ✓), -kdar: ni-✓,
 vse-✓, kje ✓: ne-✓, malo-✓, marsi-✓,
 redko-✓, kjer ✓, ni-✓ -kle, -klej: do-
 ✓, od-✓, kljub, -u, vkljub ✓, kmalu ✓,
 kod ✓: koder ✓, -koli ✓ (: le-: li ✓): ka-
 dar-✓, kakor-✓, kamor-✓, kar-✓,
 kateri-✓ = ✓, kdor-✓, kjer-✓, koder-
 = ✓, kolikor-✓, nikoli ✓, skoli (-o) ✓, ko-
 likor ✓, -toliko ✓, -kore, -korej: do-✓,
 ob-✓, od-✓, -krat ✓: često-✓, do-
 sti-✓, en-✓, naen-✓, kateri-✓,
 malo-✓, marsi-✓, oba-✓, on-✓,
 prvi-✓, redko-✓, ta-✓, dotakrat-
 = ✓, toliko- = toli-✓, več-✓, veliko- =
 = veli-✓, zadnji = ✓ = ✓, hkratⁱ =

=R, krog ~, okrog ~, krog in krog ~
 L) lahko ~, le -, -enkrat ~, -malo
 v, -še g, letos ~ = ~, -li ~: je-?, ni-?
 = ~, imate-? ~

M) malo v, -da ne ur, -kam ur, -kod-
 -ve, manj kakor ~, manj nego ~,
 mar, mari v, marsi-kaj vo, -kam vor,
 -kdaj vs, -kod vse, med tem vs, -ko vs =
 -vs, mimo v, -grede vse, morebiti ~

N) na daleč ~, -vekomaj ~, nad-
 = v, iz- v, nad vse vs, naj: -le ~, -prej=
 ~, -prvo ~, nalašč ~ = ~, namesto ~,
 namreč ~, naposled ~ vol = ~ vo, naprej ~,
 nato ~, navzdol ~, -gor ~, -skriž ~ =
 = ~ = ~, nazaj ~, ne ~ (: ni ~), -le ~,
 --da ~, --ker ~, -pa da ~, -samor-
 = ~, nego ~, -li ~, -tudi ~, neo-, neob-
 neod- = ne o..., ne ob..., ne od... ~, ~, ~,
 nikar ~, -pa ~, nikoder (nikod) ~,
 nič prej ~, niti ~, nižje ~, -no (končnik):
 čud-č = čr, konč-č = ~, rav-č = ~

ved- \mathcal{C} = \mathcal{C} , no)coj \mathcal{S} - \mathcal{S}

O) ob enem \mathcal{W} , - vse \mathcal{V} , - tem \mathcal{S} : \mathcal{S} ,
 -- takim \mathcal{S}^n , odkod \mathcal{W} : odkoder \mathcal{W} ,
 odspodaj \mathcal{W} , - tedaj \mathcal{S} , - tukaj \mathcal{V} , - oma
 (končnik): nemud- \mathcal{W} = \mathcal{W} = \mathcal{W} , neved-
 = \mathcal{W} = \mathcal{W} = \mathcal{W} , nepreneh- \mathcal{W} , nepretrg-
 = \mathcal{W} ... , ondaj \mathcal{S} : ondi \mathcal{S} -

P) na \mathcal{V} , - bi \mathcal{W} , - tudi \mathcal{V} , - vendar \mathcal{S} ,
 pač \mathcal{W} , - pa \mathcal{W} , po-čex (-črex) \mathcal{W} , - dnevi
 (dne) \mathcal{W} , - jutrišnjem (-jutrinjem) \mathcal{V} , - noči
 \mathcal{W} , poleg \mathcal{W} , popolnoma \mathcal{N} (§27), poseb-ⁱ_{ej} =
 = \mathcal{W} , posebno \mathcal{W} (= \mathcal{W}), - če \mathcal{W} , - še \mathcal{W} , - tedaj =
 = \mathcal{W} , - tudi \mathcal{W} , - zdaj \mathcal{W} , potem \mathcal{S} , - takim =
 = \mathcal{S}^n , povsod \mathcal{W} , prav lahko \mathcal{W} , - nikak =
 = \mathcal{W} , - noben \mathcal{W} , - za prav \mathcal{N} , pred \mathcal{C} ,
 do- \mathcal{C} , naj- \mathcal{C} , iz- \mathcal{C} , pred vsem \mathcal{W} ,
 -lanskim (-lansko, -lani) \mathcal{C} , - snočnjim
 (-snočišnjim, -sinočnjim) \mathcal{C} \mathcal{L} , - včerašnjim =
 = \mathcal{C} , precej \mathcal{V} , preden (predno) \mathcal{C} , prej \mathcal{V} ,
 na- \mathcal{N} , po- \mathcal{N} , najpoprej \mathcal{N} , prej ko
 slej \mathcal{V} , prej kakor \mathcal{W} , - ko \mathcal{W} , - ne \mathcal{W} ,

-nego \mathcal{V} , prek, -o \mathcal{V} , pri 1, izpri 1, pričó \mathcal{K} ,
 v- \mathcal{K} , vz- = o- \mathcal{K} = \mathcal{K} , nitem \mathcal{V}^c , -takem \mathcal{V}^c ,
 proč \mathcal{K} , proti \mathcal{V} , na- \mathcal{V} , s- \mathcal{V} , nas- \mathcal{V} -

R) ravno \mathcal{C} , -da \mathcal{C} , -isti \mathcal{C} , -kar \mathcal{C} ,
 -prav \mathcal{C} , -sedaj \mathcal{C} , -tako \mathcal{C} , -tam \mathcal{C} ,
 -zdaj \mathcal{C} , rax \mathcal{D} (: ker se \mathcal{D} : res \mathcal{V}), raxen (ra-
 xun, raxven) \mathcal{D} , naraxen \mathcal{D} -

S) samo \mathcal{C} = \mathcal{C} , sedaj \mathcal{C} , sem \mathcal{C} , -le \mathcal{C} ,
 -na (ter) tam \mathcal{C}^R = \mathcal{C}^R , -^{na}ter tja \mathcal{C} , sicer \mathcal{C} , -bi =
 = \mathcal{C} , a sicer \mathcal{C} , in sicer \mathcal{C} , skor^{aj} \mathcal{C} , skox,
 -i \mathcal{C} , vse- \mathcal{C} , skox in skox \mathcal{C} (= \mathcal{C}), skup,
 -aj, -no, -oma \mathcal{C} , sn(o)či (sinóci) \mathcal{C} , -sore,
 -sorej: do- \mathcal{C} , o- \mathcal{C} , sosebnó \mathcal{C} (= \mathcal{C}), spet =
 = \mathcal{C} , spl(o)h \mathcal{C} = \mathcal{C} , spod, -aj \mathcal{C} , spred, -aj =
 = \mathcal{C} , sred, -i \mathcal{C} , na- \mathcal{C} , = \mathcal{C} , po- \mathcal{C} = \mathcal{C} ,
 -stran: on- \mathcal{C} , to- \mathcal{C} , za- \mathcal{C} -

S) še \mathcal{C} , -bolj \mathcal{C} , -dalje \mathcal{C} , -danes \mathcal{C} ,
 -le \mathcal{C} , -večkrat \mathcal{C} , -vedno \mathcal{C} , -števši:
 pri- \mathcal{C} , v- \mathcal{C} , nev- \mathcal{C} -

T) takisto \mathcal{C} , tako \mathcal{C} , -dolgo \mathcal{C} , -hitro =
 \mathcal{C} , -kakor \mathcal{C} , -le \mathcal{C} , -rekoč \mathcal{C} , takoj

= \checkmark , takraj \checkmark , takrat \checkmark , tam \checkmark , -le \checkmark ,
 tedaj \checkmark , tem \checkmark , -bolj \checkmark , -manj \checkmark , -več =
 = \checkmark = \checkmark , -- tudi \checkmark , ter \checkmark , -tudi \checkmark ,
 tja, tje: tej \checkmark : \checkmark , tle, -tlej: do- \checkmark , od-
 \checkmark , po- \checkmark , tod: toda \checkmark : \checkmark , toda samo=
 - \checkmark = \checkmark , -še \checkmark , -tudi \checkmark , toli \checkmark ,
 toliko kakor \checkmark , torej \checkmark , ob- \checkmark = \checkmark , za =
 = \checkmark = \checkmark , treba \checkmark , -je \checkmark , je- \checkmark , ni- \checkmark ,
 tu | : ta |, tu-le |, -na(in) tam \checkmark = \checkmark ,
 tudi \checkmark , -

V) včeraj \checkmark , več \checkmark , od- \checkmark , mar- \checkmark ,
 mnogo- \checkmark , nič- \checkmark , pre- \checkmark = \checkmark , tem = \checkmark =
 = \checkmark , vendar \checkmark , več ali manj \checkmark , -kakor =
 - \checkmark , -nego \checkmark , vedno \checkmark (\checkmark), -bolj \checkmark ,
 -manj \checkmark , -še \checkmark , -in vedno \checkmark , -več
 \checkmark , vendar \checkmark , -le \checkmark , -tudi \checkmark , više \checkmark =
 = \checkmark , vmes \checkmark , v obče, vobče \checkmark , \checkmark , v \checkmark , -i, -u =
 = \checkmark , = \checkmark , po- \checkmark = \checkmark , vsaj \checkmark , vsaksebi \checkmark ,
 vsekako(i) \checkmark , vse narobe \checkmark , -skoz \checkmark ,
 vsele, -j \checkmark , vsled \checkmark = \checkmark , vstic (štric) \checkmark = \checkmark ,
 vun \checkmark , ven \checkmark , vrad, -i \checkmark , v \checkmark , ma- \checkmark

K) za danes se, - letos s, - naprej s, -
 -rana, -rano r, -res r, -to s, --ker s,
 -zdaj ff, xadaj se, od- gl, xaradi se,
 -tega se, --ker se, xastoni se = so =
 = so, xavoljo se, -tega se, xategavoljo =
 = s, xdaj s, od- gl, zelo s, xgodaj se,
 xgoraj s, xjutraj s, xlasti se = so, -ker =
 = so, -na so, --tudi so, -tudi se, xme-
 raj, xme-rom r, xmiraj, xmirom r, xno-
 traj s, xoper s, xopet s, xraven d, xu-
 naj r, xvečer se.

K) že j, - dalje časa je b, - dolgo je,
 -- časa je b, - še j, - tedaj s, - večkrat =
 = je h, - zdaj ff.

§27. Kratice [P, XII, 1].

a) dr., Dr. (doktor) e = ^u, etc. J, g, gosp. =
 = r, gl. (glej) r, i dr. e, itd., i. t. d. l, kr. ^u,
 l. l. (lanskega leta) e, l. r. (lastnoročno) ^u,
 l. (leta) e, m., mes. b, n. pr., na pr. ^u /, ox.
 (oxiroma) s, pop. (popolnoma) n, prim. =
 = n, prof. r, sv. (sveti) e, št., št., štev. (šent,

šent, številka) /, t.l. (tega, tekočega leta) =
 = L, t.m. (tega, tekočega meseca) /₁₀, 4% =
 = 40%, 2⁰⁰⁰‰ = 2⁰⁰%, 2%, 6% (odstotna, procentna), doklada 6% e.e.

b) Meseci: n, j, w, ŋ, v, r, v, o, d, l, e, e; avgustov ^o, junijski ^o, julijski ^o, ^o ^o ^o ^o; 7, d, q, 2 = w, 9 = w, y, wa, ca, r, u, b, 2; dnevi: e, n, l, a, l, t, d -

c) D P, p 7 - K r, v, vin. c -

d) m r, dm er, cm h, mm v, km =
 = r, μm v²; m² r², dm er², cm² h², mm² =
 = v², a ., ha h; km² r², μm² v², m³ =
 = r³, dm³ er³, cm³ h³, mm³ v³; l, dl e,
 cl d, hl b; g r, dg es, cg b, mg v, dkg =
 es, kg r, g r, t l -

§28. Ločila in druga znamenja

[P., XI., 2-4.].

1.a) e o w - - of l, - - u h r b
 - h e -

b) ! = w r, w a r ...

2. a) $265 = 8 - h = w | - v^{\circ} h e = e =$
 b) $\sqrt{1, >, u e \rightarrow, s e w, > p r, e b}$
 $\rightarrow, j \rightarrow, j \rightarrow, A \rightarrow \dots$ toda $j p | \omega,$
 $j \rightarrow, v, j \rightarrow, j \rightarrow, v \dots$
 c) več ali manj \pm (de-), majoriteta
 $\uparrow = \uparrow$, minoriteta $\downarrow = \downarrow$, večina \tilde{f}, \tilde{c} ,
 manjšina $\tilde{-}$
 d) $\text{Jexus}^{\circ} \uparrow$, Krist-us , krist- , kršč-x ,
 $\text{Jexus Kr.} \neq$; $\text{kristjan } x^{\sim} = x^{\sim}$, pokristjanim
 x^{ρ} , kristjanski , $\text{krščanski } x^{\circ}$, kristjan-
 stvo , $\text{krščanstvo } x^{\circ} = x^{\circ}$, predkristjanski , -krščan-
 $\text{ski } x^{\circ}$, $\text{po Kr.} = \text{po Kr. p. } x$, $\text{pr. Kr.} = \text{pr. Kr.}$
 r. ex.

$V \rightarrow s^{\circ} \rightarrow - e c h h a l \rightarrow c p r$
 $x^{\circ} e l r \sim y, \rightarrow - u \neq v^{\circ} s^{\circ} h x^{\circ}$
 $n d e - v o s x^{\circ} \rightarrow n d h y^{\circ} e e - s^{\circ} \neq$
 $n e w^{\circ} e n y x^{\circ} a l t - s e w x^{\circ} a l t a h$
 $n n^{\circ} e - n^{\circ} n e w x^{\circ} n y p - y, p^{\circ}$
 $f s p x^{\circ} e^{\circ} - j - 63 x^{\circ} h y^{\circ} h o r \rightarrow e$

Autografiral prof. F. Osana.

653.4 = 863

[copy]

